The New York Pub Lib
476 Fifth Ave

„Vienybe Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
BROOKLYN, :: NEW YORK.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Europoje ir kitur..... $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus
Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120–124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybe Lietuvninku"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
BROOKLYN, :: NEW YORK
Yearly subscription rate
In the United States..... $2.00
To Foreign Countries..... $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on addication.
Address all communication to publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120–124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 47. Brooklyn, N. Y. 22 d. Lapkričio (November) 1911m. Metai XXVI.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3–RD, 1879.

Pirmą syk bus vaidinama Brooklyne
MELODRAMA
BIRUTĖ
Žodžiai ŽEMKALNIO. Muzika MIKO PETRAUSKO.
VAIDINS
SCENOS MYLĖTOJAI
McCADDIN HALL
BERRY STREET, tarp South 2-ros ir 3-čios BROOKLYN, N. Y.
Lapkričio (Nov.) 25 d. 1911.
DURYS ATDAROS NUO 7:20. PRASIDĖS LYGIAI 8:15 VAKARE.
Inžanga $1.00, 75c, 50c ir 25c.
Labai daug triuso ir kašto padeta parengimui šio veikalo.
Loš ir dainuos in
100 dainininkų su pagelba 16 muzikantų.
Nepraleiskite šios progos, nes tikrai gailesites.
Po perstatymo bus šokiai. ::
Svetaine netoli nuo Grand Street, Brooklyne.
Tikietai parsiduoda jau dabar „Vienybes Lietuv." Redakcijoj, 120 Grand St., pas rengejus ir narius Scenos Myletoju choro.

PASTARIEJI SOCIALISTŲ PARTIJOS LAIMĖJIMAI.

Rinkimai jau perėjo ir parodė akyvą žymę: kaip rytuose taip ir vakaruose į miestų valdžias dasigavo nemažai socialistų urėdninkų. Ką šitas reiškia? Reiškia labai džiuginantį apsireiškimą. Reiškia, jog mūsų šalies politika išsiveržia iš pasenusios rutinos ir jieškosi naujų kelių. Nauji keliai prives prie naujų pasekmių, tai yra padarys politikoje geresnę tvarką, o ekonomišką liaudies gyvenimą pastatys ant sveikesnių ir moksliškesnių pamatų. Kiekviena nauja partija tatai padaro. Nauja šluota vis geriau šluoja. Tą parodo visa žmonijos historija. Kada nupuola despotiški valdonai, tai jų vietą užima konstitucijinės monarchijos. Kaip tai giliai ir laisvai atsikvėpja tada visa viešpatystė! Bet ilgainiui, per keles dešimts ar šimtus metų, paregime, jog ir konstitucijinės monarchijos pasęsta. Mat žmonių reikalai plečiasi ir nebesutilpsta senuose rėmuose. Taip ir monarchijos užleidžia vietą respublikoms, kaip va štai Portugalijoje. Susitveria politiškos žmonių partijos. Respublikose įžymiausią vietą užima tuojaus republikonų partijos. Lig laikui būna geros. Bet tas-pats amžinasis žmonių bėgimas pirmyn, pralenkia savo partijas. Taip-pat žmonės pralenkė ir Amerikoje savo republikonų partiją, nors ji savo laiku buvo didžiausis šios laisvos respublikos inkaras, ji suauklėjo šitas valstijas į grandiozišką pasaulyje tautą. Su laiku republikonai žmonių reikalų nebepakakino. Užgimė kitos partijos: demokratų, populistų, socialistų, prohibicionistų, neprigulmingų, etc. Valdžia šokinėjo iš vienos partijos ir kitos rankas. Žmonės savo partijas išmėgina, ištiria jų gerumą ir kiekvienais rinkimais jas pamaino. Taip tai ir einasi laisvų demokratinių šalių gyvenimas.

Nieko tad nėra įstabaus, kad ir Amerikos naujoji liaudis linksta prie socializmo ir senąsias partijas apleidžia. Pasižiūrėję į gyvenimą, mes surandame ir priežastis. Kokius tik paimtume mūsų šalies prietikius, visur atrasime, kad yra kas-nors sugedę, pasenę ir nebetinka. Imtum, kad ir visuotiną gyvenimo pabrangimą ir taip jau abelną algų sumažėjimą. Juk tai yra vienas iš sunkiausių jungų, kurį neša liaudis ant savo pečių. Kiek tai skurdo iš šito gimsta, kiek tai nelaimių, kiek tai streikų, bylų, suiručių ir abelno visuomenėje sutrikimo! Ar atrado šitam dalykui vaistus senosios partijos? Ne! Jos daug žada, daug puikių žodelių prikalba prieš rinkimus. Bet po rinkimų, nors jos ir dirba, nors triūsiasi, vienok prie jokių gerų pasekmių neprieina. Kaip visuomenė kentė, taip ir tebekenčia. Kiek tai buvo alaso kongrese ir valstijų legislatūrose bei teismuose apie trustų suvaržymą, apie muitų perkratymą, apie akcizų sumažinimą. Ir lyg ant juoko — gyvenimo produktai: mėsa, pieniniai daiktai, javai ir drapanos dar augščiau kįla; anot karikatūrų, viskas lipa į mėnulį! Regimai senosios partijos nebeišsigali šito klausimo valioti. Yra jose gerų žmonių ir su labai prakilniais norais. Bet ką tie jų geri norai pagelbės, jei partija kietai laikosi savo senos programos, jei neleidžia savo veikėjams išeiti iš senų ir siaurų rėmų, jei šalies valdymui nenori priderinti moksliškų metodų? Dabar viskas reikalauja moksliško metodo. Ir vat socialistų partija pasiūlo moksliską metodą, žmonėms šitas pradeda patikti ir diena ne metu socialistų partija turės užimti Amerikoje labai įžymią, jeigu ne visai viršijančią vietą.

Ar socialistų programa su gebės atsakyti visos šalies ir visų luomų reikalams politikoje, niekas šito negali pranašauti. Nei nereikia pranašauti. Liaudis reikalauja permainų, reikalauja lengvesnio gyvenimo. Jeigu socialistai pataikys liaudies reikalams atsakyti, tai gerai. O jeigu ne, tai liaudis jas, apie kurių vardus ir programas męs nieko dar nežinom nei nesapnuojam. Vieną žinom, kad mums reikia permainų. Žinom, kad dabar politika nebeatsako naujam gyvenimui. Reikia politika panaujinti. Męs matom, kad Amerika yra milžiniškos didybės valstija. Prieš ją nusilenkia veik visi pasaulio kraštai. Męs matome jos sienas sudrūtintas, kaip plieno tvirtovėmis. Aną savaitę New Yorko vandeniuose atsibuvo milžiniška laivyno demonstracija. Ant Hudson upės nustojo gigantiška siena iš 102 laivų, iš kurių 23 yra baisųs dreadnautai, prieš kurių kanuoles negali atstovėti jokia tvirtovė. Ir da žada daugiau tokių siaubūnų dirbti. Kongresas nori kasmet pastatyti po du nauju dreadnautu, kurių kiekvienas lėšuos nemažiau $15,000,000. Reikia sau atvaizdinti, kaip ilgainiui baisi Amerika pasauliui atrodys. Tai bus respublika, bet tokia milžiniška respublika, kaip senovės egyptėnų faraonai arba kaip 12-tojo amžiaus mongolų baisūnai Čingis-Chanas ir Tamerlanas! Drebės prieš Ameriką visos monarchijos. Jos išlaukinė galybė pasiekia augščiausį čiukurą...

Bet... vidurinis Amerikos gyvenimas aižėja. Iš viršaus blizga ir žvanga, o vidui trunija. Lyg būtų šarvais ir safjanu parėdyta mumija. Svetimas šalis Amerika baido, o savo namuose tvarkos nepadaro. Nėra karių, bet žmonės žūsta namie. Fabrikuose ir kasyklose kasmet tūkstančius žmonių užmuša. Ar kas apsistojo ir pagalvojo ant trumpos, bet nuogandžios žinutės, kurią pereitam numeryj „V. L." perskaitėm, jog pernai metais vienų tik gelžkelių užmušta *10,396* žmonės, o sužeistų suvirš 150 tūkstančių! Tai vis naminės betvarkės vaisiai. Tai vis stoka gerų įstatymų ir galingos rankos politiškose partijose. Štai delko žmonės jieškosi naujų partijų, naujos galingos rankos. Štai delko balsuoja už socialistų partiją netik patentuoti ir duokles mokantįs partizantai, bet ir patįs pažangesni republikonai ir demokratai. Jie nors netiki į socialistų partiją, bet lygiai nebetiki į savo partijų senuosius rėmus, — jieško naujos šluotos, kuri iššluotų plevėsius; jieško permainų, jieškosi į politikos rėmus indėti naują paveikslą, naują turinį. Jieško naujos ir teisingos demokratijos!...

Jeigu kas mus paklaustų: ar męs tikim į socializmą? — męs atsakytume, kad męs tikim į politiškas permainas. Ir netik tikim, bet to reikalaujam, kaip ir kiekvienas sąmoningas šios šalies pilietis. Jeigu senosios partijos neatsako gyvenimui, męs jieškome naujų. Perėjimas politikos į naują partiją, iš vienos pusės daug reiškia, o iš daugelio pusių nieko arba labai mažai tereiškia. Jeigu socialistų partija paims valdžią — sveikiname ją: kaip drūta esate? Ir pavedame jai išrišti viską, kas pas mus kitų partijų neišrišama: pavedame jai išrišti trustų klausimą, gyvenimo pabrangimą, darbo klausimą, streikus, fabrikų reguliavimą. Tegul riša, kaip ji moka ir kaip ji išgali. Bile tik netingi dirbt, bile tik turi noro, pajėgų, pasišventimo ir tvirtus moksliško metodo pamatus. Kai bus gerai socialistų partijai, tai bus gerai ir mums, ir visai liaudžiai. Socialistų partijoje yra gerų mokslininkų, politikos žinovų, kapitalistų, pramonininkų, vertelgų, literatų, poetų ir filosofų. Jie neduos socialistų partijai uždėti retežių ant liaudies. Bent tokių, kokie dabar yra. Jeigu socialistai pasidarys sau naujas partipasirodys taip jau bejėgiais, kaip kitos partijos, tai liaudis nuo jų greitai atsikreips, kaip atsikreipė nuo republikonų ir demokratų. Liaudies neprigausi.

Ir tai bus tik politiškos ir permainos ir ekonomiškas žmonių gerbūvio pagerinimas. Tai tik viena pusė, kurią paliečia perėjimas valdžios į kitos partijos rankas. Bet viskas kitas liaudyje eis savo amžinuoju keliu, kuris politikos nepažįsta. Politikos likimas nusisveria tik per vieną dieną ant metų, — tai yra prie ballotų dėžutės, prie balsavimo. Liaudis ateina, užbrėžia ant balloto kryžiuką, paveda pildymą politiškos programos savo išrinktiesiams ir eina namo. Per 364 likusias dienas ant metų liaudis dirba savo darbą, ir tik vakarais ar šventadieniais skaito laikraščius ir seka paskui politiką ir paskui savo išrinktų valdininkų darbus. Pramonė, vertelgystė, religija, mokslas, filosofija, literatura, poezija, scena, išradimai ir kiti šimtai, ne! tūkstančiai liaudies reikalų eina skyrium nuo politikos. Jų jokia politika nepaliečia ir nepalies. Nes politika tik laikinas žmonijos produktas; tik permainomas, numetamas ir vėl užkeliamas daiktas. Per politiką ir per partijas męs reikalaujam tik ekonomiškų sąlygų pagerinimo. Partijos — tai agentai, kurie — prastai pasakius — mūsų pilvo reikalus užganėdįs. Bet męs, visa žmonija, gyvename nevien tik del pilvo. Dvasios reikalus — *reikalus augščiausio žmoniškumo,* užsiganėdįs pati liaudis. Štai delko męs taip lengvai žiūrime į partijas, ar jos būtų, kokių „onų", „atų" ar „istų"...

PERŽVALGA.

// Dar ginčai apie rasių kongresą. „Lietuvos" N46, p. J. Gabrys aistriai atsako p-nui K. Jurgelioniui, kuris savu laiku taip jau aistriai sukritikavo p. Gabrį, kam jisai įsikišęs lietuvius atstovauti rasių kongrese, atsibuvusiam šiemet Londone. Kaip pamename, p. Jurgelionis nurodinėjo, jog tasai kongresas buvo tiktai rasių, o ne tautų. Kadangi lietuviai priklauso prie kaukazičių (baltosios) rasies, todel jie galėjo tęn nei nepasirodyti, nes juos būtų galėję atstovauti bile katra tauta, sakysim — net ir anglai ar amerikonai. Dabar gi p. Gabrys atsako, kad tas kongresas buvo nevien rasių, bet ir tautų susivažiavimu. Priveda net ištrauką iš francūzų laikraščio „Les Droits de l'Homme", kuriame buvo rašyta, jog kongrese galingųjų tautų atstovai ištiesė ran-

ką mažesnėms ir prispaustosioms tautoms. Tęn esą šitaip pasakyta ir apie lietuvius: „Tarp visų šitų tautų žymią vietą užėmė Lietuviai, apie kuriuos kongrese buvo padaryti indomųs pranešimai". Na, ir čia-pat po p. Gabrio šitam paaiškinimui seka prierašas p. Jurgelionio, kuris visgi stovi prie pirmutinės savo nuomonės, kad tas kongresas buvo rasių, o ne tautų. Jis pasiremia ant Fil. Dr. Du Bois, kuris buvo nuo Amerikos kongrese ir paskui jį aprašė savaitraštyje „Literary Digest".

Kaip matome, pas mus net ir tokiuose svarbjuose reikaluose atsikartoja senelio su bobele ginčas: „skustas — neskustas". Faktas vienok yra, kad abudu, kaip p. Gabrys, taip ir p. Jurgelionis daugiau karščiuojasi ir varinėja ypatiškus pykčius, negu perstato teisybę. Londono kongresas, po tikrai teisybei, nėra kongresu rasių, kaip ima tą žodį antropologai (baltųjų, negrų, geltonųjų, raudonųjų, etc.), bet tautų. Mat anglų kalboje rase vadinasi bile tauta; jų prasmėje ir lietuviai yra skirtina rasė, ką mes vadiname tauta. Priešingai, ką mes vadiname tauta ir tautyste (nation arba nationality) anglai šitokį pavadinimą daleidžia tik tai tautai, kuri turi savo valdžią. Taip, lietuvis pas jųos yra „rusų tautos žmogus", delto kad rusų nacija turi savo valdžią, po kurios yra ir lietuviai. Bet jeigu lietuvis, baltarusis, mažarusis, armėnas, žydas, etc. iš Rusijos atskirai save norės persistatyti, tai anglai juos kiekvieną pavadįs savo rasių atstovais. Tai vienas dalykas. Antras — jeigu būtų buvęs kietai tik rasių kongresas, tai būtų užtekę paimti į tą kongresą po vieną žmogų nuo kiekvienos rasės: baltąjį, negrą, geltonąjį, indijoną ir dar nuo maišytų rasių, ir būtų užtekę. Visas kongresas būtų susidėjęs iš keleto ar keleto desėtkų žmonių. Dabar gi kongrese dalyvavo į 1000 žmonių. (Žiur. londoniškį „Review of Reviews" rugsėjo). Ar yra tiek rasių ant svieto? Arba reprezentuoti baltąją rasę — kaukazičių užtekę būtų vieno kokio anglo iš Londono. Kodel važiavo rusai, vokiečiai, francūzai, amerikonai ir daugybė-daugybė visokių baltųjų tautų atstovų? Jeigu jie važiavo, kas galėjo uždrausti pasirodyti ir lietuviams, kaipo vienai iš indomiausių ir seniausių tautų-rasių?

Tiesa, kad šita lietuvių reprezentacija išėjo nesklandžiai. Gal delto, kad męs tokiuose pasaulio darbuose dar nemokame prisirengti, nenorime prie to nei rankų pridėti. Gal delto, kad šis reikalas pateko atlikti tokiam veikėjui, kaip p. Gabrys, kuris, po teisybei, nesugėbi ingyti savo vientaučių sympatijos ir daug darbų užsiėmęs, nei vieno gerai neatlieka. (Juokinga net ir tas, kad po kongreso jisai nieko nepranešė mūsų spaudai; regis rašė kam tęn, bet kodel nebūtų galėjęs išsiuntinėti tokių cirkuliorių, kaip anksčiaus būdavo mėgsta tokiais lietuviškus laikraščius apipilti...). Tačiaus męs visgi nenorėtume jo nedateklių maišyti su tuo, ką jis darė su geru noru del savo tautos, nei apie šitą kalbėdami prikaišioti ypatiškumus apie vadovėlius ir atlasus, kaip tą daro p. Jurgelionis. Būkime vyrais ir tautos darbams duokime savo vietą, o vadovėliams ir atlasams savo...

*

// **10-metinės „Aušros" sukaktuvės.** „Lietuvos" 46 N, p. V. M. primena visuomenei, jog šiemet gruodžio 27 dieną pripuola lygiai 0 metų, kaip pasiliko pas Amerikos lietuvius įsteigta moksleivių šelpimui „Aušros" Draugija. Prie tos progos p. V. M. paaiškina, jog šita mūsų vienintelė bepartivinė tos rųšies draugija veda du tikslu: 1) šelpja neturtingus augštesnio mokslo moksleivius ir 2) veda švietimo darbą: prakalbomis, paskaitomis, steigimu vakarinių mokyklų, skaityklų, kningynų, vakarėliais, etc. Nežiūrint į tokius prakilnius tikslus, „Aušra" tebėra tokia biednutė: viso labo per dešimtį metų susilaukė vos 100 sąnarių, nors, žinoma, ir tie jau nemažai pagelbėjo moksleiviją. Kodel „Aušra" neauga? p. V. M. sako: lietuviai biznieriai paprastai nėra rangųs — jie numeta „vieną-kitą dolerį išmaldų, tuo ir pasitenkina". Na, o kiti — „užimti bergždžiais ir tuščiais ginčais-vaidais partijų ir partijėlių... tame ir temato visą mūsų išganymą".

Pasakyta labai teisingai, tik dar ne viskas. Tas dar neparodo gilesnių priežasčių. Biznieriai tegul paliktų biznieriais, o bergždžių ginčų mylėtojus reiktų vėlgi čia nepridėt. Kalbėt reikia tik apie „Aušrą". Šita draugija savu laiku buvo labai gera įstaiga: pravedė ji pas lietuvius moksleivių šelpimo idėą. Gera ji yra ir dabar, gera ji pasiliks ir visuomet. Bet lietuvių gyvenimas nunai neišpasakytai platinasi, todel reikia praplatinti ir pati moksleivių šelpimo tvarka. „Aušra" to nebegali padaryti. Štai delko: 1) pačios sąnarių mokestis yra gana augštos; reikia jas sumažinti iki minimum ir pasklėsti jas nebe ant šimto žmonių, bet ant pusės milijono, tada lengva bus surinkti iš liaudies ta šventa mokslo šelpimui duoklė; 2) „Aušrai" reikia užsiimti tuo, kam ji atsidavusi, t. y. tik moksleivių šelpimui, o ne prakalbomis, paskaitomis ir kita daugybe darbų, kuriuos dabar jau veda kitos draugijos, tam tikrai pasišventę; tada „Aušra" ras daugiau laiko apgalvojimui, kaip reikia liaudies širdis pakelti prie moksleivių šelpimo; daug darbų sykiu varant, nei vienas gerai neišeis,—tas jau fyziškai nebepajėgtina. Bet... ir tai, kažin „Aušros" ateitis ar pasigerins. Dabar amžius sukoncentravimų visokio darbo. Ir moksleivių šelpimas pas mus reiktų suvesti į vieną **Tautiškąjį Fondą**, apie kurio įsteigimą senai jau rašo mūsų laikraščiai ir apie kurį buvo plačiai kalbėta laikraštininkų susivažiavime. Šitas darbas, kaip ir visi kiti, sunku bebus palaikyti būreliui idealistų tėvynainių. Reikia, kaip sakėm, prie visų darbų prikviesti ir visa mūsų tauta Amerikoje. Jeigu kas lietuvis tik penkiuką duotų ant metų tautos reikalams, tai nevien dešimts sykių daugiau susirinks moksleiviams, kiek dabar „Aušra" surenka, bet ir kiti mūsų reikalai: emigracijos šelpimas, našlaičių suglobėjimas, etc. veikiai pas mus būtų pastatyta ant augšto laipsnio.

*

// **„Laisvė"—pussavaitinis.** Bostono „Laisvė" pradėjo eiti du sykiu per savaitę: utarninkais ir pėtnyčiomis, pasilikdama tame pačiame formate. Podraug „Laisvė" įvedė ir lietuviškosios spaudos peržvalgos skyrių, kas padaro laikraštį visuomet gyvesniu. Tarp ko kito 2-ame num. atsiliepja į mūsų nuomonę, kurioje buvo pasakyta, jog lietuvių organizacijose suirutes daro Rusijos valdžios slapti agentai; „L-ė" išdalies pripažįsta tą nuomonę teisingą, išdalies perdėta. Anot „Laisvės", tarpe lietuvių vaidai esąs natūrališkas dalykas, nes mūsų tauta, nesenai įnėjusi į „tam tikras sroves", nemoka jose orientuotis, pertai ir nesutikimai užgimsta. Seniau delto pas mus buvę ramu, kad dar buvusi tik pradžia kulturinio darbo.

Tame yra dalis tiesos, bet daugiau netiesos. Nuomonių nesutikimas tai vienas dalykas, o vedamas pas lietuvius suirutės darbas — kitas dalykas. Delei nuomonių skirtumo nei pas vieną tautą nėra ardoma tautiškos organizacijos, skundžiama jos valdžiai, daroma ant jų konspiracijos, griaujama išeivių tautiškoji vienybė. Pasiginčyti tenka pas visas tautas, bet nešvarios pasalybės darbas — tai jau nebe ginčai. Kasgi galės tvirtinti, kad delei augimo pas mus kulturinės sąmonės reikia liežuvius rodytis, purvais drabstytis, tąsyties po teismus, daryti provokacijas ir griauti organizacijas?

*

// **„Tarka".** Pasirodė naujas satyros ir juokų laikraštis „Tarka". Laikraštėlis gana sympatiškai atrodo. Įžengiamajame straipsnyj redakcija pasižada „tarkuoti kiekvieną lietuvį, kuris tik nesielgs taip kaip lietuviui privalo.... Tarkuos ne tam, kad kukulius virti, bet kad atpratinti nuo negerų darbų. Lai kiekvienas lietuvis pameta viską, kas yra negera bei peiktina ir bėga mokyklon jieškoti sveiko protavimo ir mokslo, kaip rodo paveikslėlis ant šio laikraščio viršelių." Ir ištikro, ant viršelių klastingasis Satyras įsireižęs tarkuoja pagaudamas nedorėlius, o kiti, kad nepatekti tarkai, lekia šuoliais linkui mokyklos. Gana dailiai parinktas symbolius! Toliaus eina straipsnelis: „Mano pirmieji žingsniai Amerikoje", „Šventakuprijada", „Šventakuprių hymnas" (žodžiai ir gaidos vyrų chorui), korespondencijos, „Išdo padvigubinimas" (uždavinys išrišt), „Tarkos" telegramai, referendumas, redakcijos atsakymai, juokai. Tekstas išpuoštas apsčiai karikaturomis. Formato 9×6, su dailiais viršeliais. Žodžiu sakant, laikraštukas daro smagų įspūdį. Leidžia jį bendrovė „Satyras". Adresas: „Tarka", P. O. Box 895, New York, N. Y. Eisiąs kas mėnuo apie 15-tą dieną, kaipo „šventakuprių partijos" organas. Kaina metams $1.

IŠ VISUR.

× **Penki indomiausi atradimai.** Mokslo laukas ingijo penkius labai indomius tyrinėjimui dalykus: 1) archeologas W. Niven užtiko ties dabartiniu Mexikos miestu žemėse didelį senovės miestą, žydėjusį daug anksčiaus pirma aztekų civilizacijos. Spėjama tą senovės Amerikos miestą buvusį apie 50,000 metų atgal, kuris pražuvo ugnekalniui išsiver žus. 2) rusų keliautojas Nikola Notovič viename Tibeto vienuolyne — Himis, atrado labai seną rankraštį, kuriame esą išdėstytos „Šv. Isso doktrinos". Esą tai buddistų nukopijuoti tūli Kristaus pamokslai. 3) anglų archeologas Garstang susekė, jog garsiosios amazonkos — moterįs kariautojos buvę tai ne kas kitas, kaip senovės Hittitų moterįs. Hittitai sako gyvenę prieš Kristų už 4000 metų, ir ilgai su žydais kariavo Palestinoje. Dr. J. Šliupas bando juos surišti su lietuvių pratėviais. 4) amerikonas pramoninkas Blackiston atrado Piet. Amerikoje, Honduras kalnynuose senovės indijonų požeminius urvus ir juose daugybę varinių varpelių. Tai esą liekanos nuo kokių 10,000 metų iš indijonų giminės, garbinusios varpelius. 5) anglų mokslinčiai, bekasinėdami žemes ant graikų salos Mėlos, ant Aegejinės Jūros, rado įvairiausias bronzines ir aštrių geležių liekanas, iš pražuvusios pirm 3000 metų civilizacijos. Tų tautų turėta ir skustuvai, kurie visam sviete nebuvo žinomi. Reikia žinot, jog ant šitos salos buvo rasta ir garsioji Veneros stovyla. Historikai rašo, jog senovės Hittitai — anot Dr. Šliupo, lietuvių prabočiai, siek iki Aegejinės Jūros ir nuo žydų pasitraukę, šiose apylinkėse, kur sutirpo, išsiskirstė. Bene tai mūsų pratėvių bus ta civilizacija, ypač kad tik lietuvių dainose yra minima lietuvius turėjus daug bronzo, aukso ir sidabro?..

× **Pekinas.** Nors jaunutis chinų ciesorius ir prižadėjo sutikti ant visų revoliucijonierių reikalavimų: sušaukti tuojaus parliamentą, įvesti konstituciją, apruběžiuoti savo giminaičius mandžus nuo valdžios ant chinų, — vienok šitas nebenuramino šalies. Revoliucijonieriai dabar būtinai reikalauja ciesorių atsisakyti nuo sosto ir rengia apšaukti visos Chinijos respubliką. Prie revoliucijonierių prisidėjo Šanhajuje trylika valdžios laivų ir iš armijos kareiviai būriais pameta valdžią Betvarkė provincijose neišpasakyta. Vietomis iškilo badas: žmonės vieton ryžių vartoja medžių žieves. Delei to buvusis ministeris Wu telegrafavo Pekinan, ragindamas ciesorių revoliucijonieriams nusileisti, nes provincijose siaučia baisios nelaimės ir gali iškilti tokia civiliška karė, kad milijonai chiniečių galės paplūsti kraujuose. Telegrama šiaip užsibaigia: „Mūsų balsas užkimo ir mūsų ašaros išsekė. Nebegalima daugiau ko pasakyt". Europoje abelna nuomonė, kad mandžų sostas nebeišlaikys. Rods sakoma, kad jį norį dar palaikyti rusai ir japonai.

× **Lionas, Francija.**— Čia katalikai surengė didžiulę demonstraciją, kaipo protestą delei išsiuntimo iš Francijos katalikiškų vienuolių. Ant gatvių įvyko susirėmimai, kuriuose keletas žmonių sužeista. Raita policija vos galėjo demonstrantus sulaikyti. Daugelis areštuotų.

× **Mexiko City.**— Areštuota čionai kaži-koks ispanietis Juan Fernandez, su kurio suėmimu drauge pagauta siūlas suokalbjo ant naujai išrinkto revoliucijonierių prezidento Maderos. Sumišimai daugelyj vietų parodė, jogei prieš Madero nori sukurstyti revoliuciją, gen. Reyes. Tad Mexiką laukia da gal labai audringi atsitikimai.

× **Bernas, Šveicarija.**— Keliose vietose įvyko smarkųs žemės udrebėjimai, kurie labai nugąsdino šveicarus ir vokiečius. Genevoje net tramvajai išvirto, mieste užgeso šviesos ir teatruose pasidarė nuogandi suirutė.

× **Londonas.**— Sufragetės vėl surėmė premierą Asquith'ą, kad sekančiais parliamento posėdžiais suteiktų moterims balsavimo teises, bet atkaklus premieras ir vėl atkreipė į jas kurčiąją ausį. Todel sufragetės grumoja, kad dabar iškelsią valdžiai tokią kovą, kokios Anglija dar neregėjo.

× **Peterburgas.**— Rūsų valdžios ratelinose ir pusiau-valdiškuose laikraščiuose prasidėjo aštri agitacija prieš Ameriką, ypatingai prieš amerikona Morgan Shuster, kuris liko Persijoje paskirtas visų vietinių finansų prižiūrėtoju ir kuris matyt rusų intekmę labai pakirto pas persus. Pati Persija, matytis, su amerikonu užganėdinta. Todel Rusija išsiunčia kareivius Persijon, kad ją pabaidyti. Ką darys rusų kareiviai perėję Persijos rubėžių, negalima įspėt.

× **Lisbona, Portugalijoj.**— Pareina žinios, kad portugalų monarchistai nusipirkę Vokietijoj du karės laivu, ir po Austrijos vėliava vėla bandysią užpulti ant avo tėvynės ir išgriauti dar jaunutę respubliką. Monarchistai turį ganėtinai bombų, ir dabar eisią ant truks-pliš: arba laimėt arba pražūt. Matyt nemaža desperacija.

× **Tripoli,** Afrika.— Turkai ir arabai ėmė vienyti savo spėkas Ainzaro apylinkėse, su tikslu užkirsti italų vaiskui visus kelius iš Tripolio. Prisieis tada italams vesti labai ilgą kovą, iki pergalės — jeigu pergalės! —. būrius mahometų, kurie matyt pasiryžo alsinimu kankinti italus. Iš kitos pusės italai vos beišlaiko užimtąjį pajurės miestą Derna, kurį arabai tai iš vienos tai iš kitos pusės kasdieną šaudo.

IŠ RUSIJOS.

Delei Gorkio amnestijos. Garsusis rusų dainininkas Šaliapinas Maskvoje sumanė parašyti prašymą į vidaus ministerį, kad leistų grįžti Gorkiui į Rusiją, ir po tuo prašymu renkąs tarpe literatų, artistų ir dainininkų parašus. Maxim Gorkij, žinomas rusų apysakų rašytojas, gyvena dabar ant itališkos salos Capri, o Rusijon negali grįžti, nes yra kaltinamas už priklausymą į socialdemokratų partiją.

Apie žydų klausimą. Prie vidaus ministerio kanceliarijos surinkta neišpasakyta daugybė materialo apie žydų klausimą Rusijoje. Visą tą begalinę poperių dabar tvarko į tam tikras grupes, ir šitas milžiniškas darbas būsiąs užbaigtas tik ateinančiais metais, o 1913 metuose būsiąs įneštas Dūmon projektas, ką su Rusijos žydais padaryt.

Tolstojaus paminėjimai. Prisiartinant metinėms sukaktuvėms nuo mirties Levo Tolstojaus rusų visuomenė rengiasi jas priderančiai paminėti. Švietimo ir kulturos draugijos tuo laiku po visą Rusiją surengią visą eilę lekcijų, o fabrikų darbininkai, kaip ir pernai, rengiasi būriais keliauti aplankytų Tolstojaus namelių Jasnoje Polianoj. Taip rusai pagerbja savo buvusį rašytoją!

Stolypinos telegrama. Atsidarius Dūmai, didžiuma delegatų nutarė pasiųsti užmuštojo premiero Stolypino pačiai užuojausmės telegramą. Ant šito našlė atidėkavoja su telegrama: „Karštai dėkavoju. Tepadedi jums Dievas jūsų darbuose. Olga Stolypin".

Tolstojaus paroda. Maskvoje Tolstojaus raštų parodą aplanko kasdien minios žmonių. Kada 2000 žmonių prisirenka, tai uždaro duris ir daugiau nebeleidžia, nes nebetelpa.

Šnipų pradarbės. Kievos slaptosios policijos ir detektivų skyriuje iškilo skandalas. Mat detektivai iššaginę dvi suimtas (tur-būt politiškas prasikaltėles) merginas. Ant vienos kūno rado baisiai išsidrivytą, net adatomis kūnas badinėta!

Kur išveda skaitymai apie Pinkertonus. Elizavetgrade prasidėjo byla ant keturių vaikisčių, kurie nužūdė du savo draugu. Buvo taip. Vaikisčiai prisiskaitę pasakų apie garsius Amerikos detektivus Pinkertonus ir suorganizavę savo „pinkertonų šaiką". Jie pasiuntę savo draugų tėvui Tomaševskiui laišką, reikalaudami 20,000 rublių, kitaip užmušią jį patį ir jo šeimyną. Negavę piningų įviliojo sodnan du Tomaševskio sūnu ir užsmaugė. Tai vaisiai sensacijinių skaitymų!

Potiešnikai. Anot paskučiausių žinių Rusijoje esą dabar apie 70,000 potiešnikų, tai yra mažų berniukų, išmokintų kareiviško muštro.

Prakilnus konkursas. Rusų dramaturgų ir muzikos rašytojų sąjunga išrinko komisiją, po vadovyste S. Andriejevskio, ir pavedė jai peržiūrėti naujai parašytus dramatiškus veikalus, kurie bus kas metas rašoma Tolstojaus paminėjimo konkursan. Už geriausį veikalą dovana 1000 rub. Veikalas būtinai rusų kalba ir Tolstojaus dvasia.

Liepojus. Čionai areštuota 25 žmonės, visas vietinių socialdemokratų susirinkimas. Paskiaus 2 iš jų paleido, bet kitus tebelaiko kalėjime. Mat pas tūlus krėtė namuose, ir pas penkius rado draudžiamų raštų, o pas vieną revolverį ir šautuvą.

Darbininkų apdraudimas. Val. Dūmoj, pirmuose posėdžiuose perėjo įstatymas apdraudimo arba apsergėjimo (insurance) fabriko darbininkų, bet tik tęn, kur dirba nemažiau 20 žmonių. Socialdemokratai ir „žmonių laisvės" partijos atstovai varėsi, kad visi samdomieji darbininkai, net ir namų tarnai būtų apdraudžiami. Bet dešinieji juos nusmelkė.

„Seselės". Šv. Synodas užtvirtino prie vienuolynų ir parapijinių mokyklų naujai organizuojamas mergaičių draugijas. Jos vadinsis „apšvietimo seselės" ir keliausią po kaimus apšvietimą platindamos.

Iš Lietuvos.

VILNIUS. Vilniaus lietuvių dviklasės mokyklos naudai spalių 30 d. gelžkeliečių salėj buvo vaidinta „Inteligentai".

„Visuomenės" N15 konfiskavimas Vilniaus Teismo Rūmo patvirtinta.

„2 Grosze", lenkų dienraštis uždengtas ligi teismo.

Vokiečių kalbos kursai prasidėjo Vilniaus **„Rūtoje"** nuo spalių 17 d. Užsirašymus priiminėja J. Tumas.

Pieninkavimo ir gyvulių auginimo kursai atidengta Ukmergės paviete, Kosakovskio dvare Skačiūnuose. Kursai tęsis nuo spalių 16 d. iki laipkričio 7 d. Mokestis 10 rb. (už tai gauna ir būta).

Kybartuose valdžia steigia vyrų gymnaziją.

KRAKIAI, Kauno pav. Pernai Krakių parapijonai parsisiųsdino 2 vagonu trąšų. Jiems tos trąšos atsiėjo daug pigiau, kaip ant vietos perkant. Šiemet gi jie parsisiųsdino 5 vagonus. **Apinys.**

BIRŽIAI, Kauno gub. Penktais metais Biržių valsčiaus seniūnu buvo Venslovas. Jis žmogus niekam nieko rodos nekenkė, bet policija būk atradus jo pasirašyta lietuviškai po kokiuo tai nutarimu da iš „laisvės metų'' ir štai žandarai suėmė ir pasodino Biržių kalėjiman. Tik užstačius tūkstantį rublių buvo paliuosuotas lig teismo.

KUPIŠKIAI, Ukm. pav. „Blaivybės'' skyriaus arbatnamis ligšiol buvo viduryj miestelio, samdytame būte, toli nuo bažnyčios, taip kad žmonėms, turint savo arbatnamį, reikėjo eiti sušilt, arklys pasistatytį pas žydą, kur, žinoma, be buteliuko neapsieidavo. Dabar arbatnami perkėlė špitolėn, prie bažnyčios. Žmonėms daug patogiau bus. **P. Bėgūnas.**

KAZLISKIS, Ežerėnų pav. Prie Kazliškio kai-kurie sodžiai užsimanė statyti bažnyčią, nes jiems į aplinkines parapijas toli nueiti. Kuningams, žinoma, tas baisiai nepatiko, ypač aplinkinių parapijų, nuo kurių atsiskyrė po kelius sodžius. Jie visaip niekindavo tą žmonių sumanymą ir didžiai kenkdavo pradėtam darbui. Vienas kun. net ir iš ambonijos sakė: „Jei kazliškėnai pastatys bažnyčią, tai ant verbų grūšios užaugs''. O kiti vadindavo Babelio bokštu. Bet kazliškėnai, būdami tvirtos valios, nenusiminė ir varė toliau pradėtą darbą, ir per ketverius metus pastatė bažnytėlę. Per kokius metus ir kuningo susilaukė. Tai matot, nors didžiausias kliūtis kaikurie kuningai darė ir stengėsi atkalbinėti vyskupą, kad neduotų kuningo, bet tas jiems nesisekė ir visi pranašavimai nuėjo vėjais. Ir ko jiems pavydėti Dievo namų?

Gerai žinanti.

(„Liet. Ukin.'')

VILNIUS. Paskaitos skiriamos jaunuomenei. Šeimyniškai-pedagogiškas ratelis ketina šį rudenį suruošti šitokias paskaitas jaunuomenei: 1) **Morovski** skaitys: Apie Gyvenimą; 2) **Švedovas** skaitys: Apie Bielinskį; 3) **Morovskienė**: — Apie Don-Kichotą; 4) Šichovskis ketina skaityti iš fizikos; 5) Bus dar skaitoma apie bent-kokį iš svarbesniųjų muzikų. Tai pirmas mėginimas Vilniuje suruošti paskaitas vyresnei jaunuomenei.

Normalinės ir pataloginės psychologijos Draugijos skyrius atsidengė Vilniuje spalių 10 d. Yra tai skyrius tokios-pat draugijos, kuri veikia prie Peterburgo karo medicinos instituto. Į inkuriamąjį susirinkimą atėjo apie 40 žmonių. Tas skyrius stengiasi pasižinti ne vien su gryna psychologija, bet riš ją drauge su pedagogiškais ir juridiškais klausimais. Buvo nutarta kas mėnesį rinktis, o reikalui atsitikus ir dažniau. Per tuos susirinkimus ketina skaityti referatus ne vien vietiniai žmonės, bet stengsis pritraukti ir iš kitur tokius referentus, kaip Maskvos prof. psychiatrą Rosolimą, d-rą Vladimirskį ir žinomą mūsų tautiečio d-ro Kodžio žmoną iš Minsko, kuri pati yra d-ru filosofijos.

Vertėtų ir lietaviams taip svarbiais klausimais užsiinteresuoti, ir į tą draugiją rašytis. Juk ypač pedagogijos dirvonai laukia pas mus sumaningų veikėjų.

Marijampolės Ūkio Parodos atbalsiai. Atstovas A. Bulota, kaipo Parodos pirmininkas, gavo nuo Suvalkų gubernatoriaus laišką, kuriame pastarasai dėkavoja Bulotai ir visam Parodos Komitetui už prisiųstą jam lietuvišką juostą, kuri ytin patiko jam lankantis parodoj. **A. N.**

„Rūta'' Sekmadienį, spalių 23 d. operetės „Malunininkas ir Kaminakrėtis'' vaidinimas buvo pakartotas.

Prie Rodičevo paskaitos Vilniuje. Kaip jau skaitytojai žino, Rodičevas šiomis dienomis buvo apsilankęs Vilniuje, kad paskaityti apie Herceną ir jo veikalus. Pasirodžius prelegentui gelžkelio tarnautojų salės estradoje publika pasveikino jį karštu delnų plojimu. Tačiaus jau pačioje paskaitos pradžioje prelegentui ištarus šitokį sakinį: „Herceno ratelis gali būti socializmo lopšiu vadinamas'' kaži-kas iš publikos sulaiko prelegentą, o tam dar pridėjus: — „Tas socializmas buvo utopiškas''—šauksmas, kad liautųsi skaitęs, atsikartojo. Publikos dauguma plojimu norėjo parodyti prielankumą prelegentui. Pakilo triukšmas, delei kurio paskaitoje esantis policijos atstovas susirinkimą uždarė ir publiką lauk iškvietė. Tą-pat vakarą Rodičevas turėjo audienciją pas gubernatorių ir nutarta antros lekcijos, kuri buvo paskirta spalių 17 d. jau neberuošti, kad betvarkė neatsikartotų. Rodičevas — kaip girdėti, vis delto norįs, nors ir vėliau vilniečiams paskaityti.— Triukšmą pirmoje paskaitoje, kaip girdėti, kėlė geležinkelio nešikai. Kieno tie nešikai buvo siunčiami į paskaitą ir kodel jie joje atsidūrė — nesunku dasiprotėti.

KAUNAS. Čunkytės-Petronienės mokykla, kaip rašo „Lietuvaitė'', ketina užsidengti ir jau 1912 m. nebepriiminės mokinių.

„Saulės'' buchalterijos kursai. Kol kas užsirašė į tuos kursus, veikiančius Kaune, 6 žmonės.

(„Liet. Žin.'')

KAUNAS. „Saulės'' pasiuntiniai į Ameriką, aplankyti lietuvių kolonijų ir parinkti piningų Mokytojų Seminarijos namams Kaune sugrįžo šeštadienio vakarą 15 d. š. m. Kaip Laižuvos klebonas kun. Juozas Tumas, taip ir Kauno klebonas ir „Saulės'' pirmininkas kun. Kastantas Olšauskis lygiai džiaugiasi sveiki buvę ir jokių priepuolių neprityrę. Visos paskalos buvo paleistos lenkų zakristijono, o dabar pasivadinusio „lietuvių neprigulmingu kuningu'', Urbono, Šiaulių ap. lietuvio, pergreitai pakartotos „L. Ūkininko'', o paskui jį ir kitų svetimų Lietuvos laikraščių, esą tuščias pramanymas. Urbonas turėjęs pretensiją į kun. Olšauskį už jo pašiepimą prakalboje ir teismu; bet delegatai neesą gavę jokių pranešimų, nei pakvietimų į teisėją. Visi priedai prie to Urbono baidymų esą pramanyti Amerikos „cicilikučių''.

„Saulės'' Mokytojų namams delegatai surinkę 17,000 dolerių 60 centų. Stependijai įsteigti (augštesniosius mokslus einančiam) Worcester, Mass., klebonas Bukaveckas davęs 2,000 rb. Kiek tiek gavo L. M. ir D. namams. Išviso delegatai surinkę Amerikoje apie 19,000 dolerių.

Kun. Tumo paskaita. Amerikos lietuvius aplankęs buv. „Viltie›'' redaktorius kun. J. Tumas, dabar ketina kalbėti apie išeivius Kaune, Šiauliuose, Peterburge, Rygoje ir dar kai-kuriuose Lietuvos miestuose.

UKMERGĖ. Aną savaitę lietuvis p. Estko iš Vilniaus atidarė čia pirmąjį ir vienintėlį elektroteatrą (kinematografą). Naujoji pramonėlė džiaugiasi nemažu pasisekimu. Elektro-teatro intaisymas apsiėjo p. Estkai keliolika tūkstančių rub. Malonu pažymėti, kad ir mūsų tautiečiai pradeda vis drąsiau versties ligšiol mūsų beveik neišnaudojama pramonija.

SUBBAT, Kuršo gub. Ši vasara Kurše buvo labai sausa, žolė ir dobilai užderėjo menkai, užtat grūdas užderėjo ne blogai. Kadangi šiemet brangiai moka už grūdus, ūkininkai džiaugiasi, kad skatiko bus iš ūkio daugiau, neg praėjusiais metais.

Žmonės lietuviai noriai skaito laikraščius. Taip 2500 žmonių parapijoj, vienok laikraščiai ateina: 12 egz. „Vienybės'', 14 — „Šaltinio'', 5 — „Viltie›'', 1 — „Liet. Ūkininko'', 1 — „Lietuvaitės'', 3 — „Garnio'' ir 1 — „Draugijos''. **M.**

Seniūnas prispaudė antspaudą, prapuldyti savo sūnų. Lietuvos miestelėnai daugiausiai žydai; yra po keletą vargšų žmonelių, iš to keleto paprastai renkama seniūnus, nes mat žydas negali būti seniūnu. Garždų seniūnas senelis labai doras žmogus, nemokąs rašyti nei skaityti. Miestelis moka jam penkiolika rublių kasmet, kartas nuo karto turi jis ateiti į „upravą'' prispausti antspaudą ant poperių ir tiek. Žydai supykę ant seniūno sūnaus, surašė nusprendimą, kad reikia jį išsiųst. Atėjus seniūnui į „upravą'', pakišė jam tą poperių, kad prispaustų antspaudą; seniūnas, kaip paprastai, nežinodamas, kas tęn yra parašyta, prispaudė. — O čia mat būta surašyta, kad jo sūnus turi būti išsiųstas. Nusprendimas buvo patvirtintas. Sūnus sužinojęs apie tai, išbėgo į Ameriką. Ir juokas ir skaudu. Skaudu delto, kad raštininkai po valsčius ir „upravus'' labai gali tamsų žmogelį įvelt, o čia susipratusio žmogaus visame valsčiuje ar nėra, arba kad ir yr, tai neišrenka. **Bal—nas.**

Latvių tautos pilis. „R. G.'' rašo, kad žinomas latvių labdarys pramonininkas Dambrauskas, latvių vadinamas „tėvu'', statąs Miulgrabene (apie 10 varstų nuo Rygos) didelius mūro rūmus, kur turės intilpti didelė salė, scena ir būstai įvairioms švietimo įstaigoms. Tie rūmai būsią 238 pėdų ilgumo, 100 platumo ir 90 augštumo. Būsia pabaigti statyti už dviejų metų.

D-ras C. Mikuckis, kaltinamas del dvarininko Čečoto mirties ir laikomas iki šiol kalėjime, dabar paleistas už 1000 rublių kaucijos.

---

† **A. A. Sofija Gimbutaitė.** Spalių 24 d. mirė Vilniuje a. a. Sofija Gimbutaitė, žinoma vilniečių lietuvių tarpe veikėja, beveik visų Vilniaus draugijų narys. Mirė aprūpinta Š. Š. Sakramentais po neilgos, bet sunkios ligos.

Vilniaus general-gubernatorijos panaikinimą svarstė šiomis dienomis tam tikra Valst. Dūmos komisijėlė, kuri taip-pat panaikinimui pritarė.

Lietuvių svečias. Vilniun atvyko ir apsigyveno ilgesniam laikui Helsingforso universiteto profesorius d-ras Niemi, atvažiavęs Lietuvon tyrinėtų lietuvių dainų ir kalbos. Prof. Niemi darbuojasi dabar L.Mokslo draugijos kningyne. Vilniuje gerbiamasai svečias žada gyventi bene iki balandžio mėnesio.

Archivo reikalai. Švietimo ministerija įsakė Vilniaus mokslo apygardos valdybai sutaisyti planą ir sąmatą pastatyti, naujiems namams centraliniams senovės kningų ir dokumentų archivui. Apygardos valdyba kreipėsi dabar į miesto valdybą, kad ji paskirtų tam tikslui kur nors, kad ir priemiestyj, dykai žemės. Būsimajame archive būsią sukrauta visi dokumentai iš XV—XVII metašimčių, taigi labai svarbi Lietuvos praeities tyrinėtojams medžiaga.

Umiastovskio byla. Spalių 24 d. Vilniaus teismo rūmai išnaujo nagrinėjo garsią politikos bylą tėvo ir sūnaus Umiastovskių. Jie kaltinami buvo del priklausimo baltarusių social-demokratų partijai, laikymo draustinų raštų ir Jo Didybės vardo įžeidimo. Teismas tėvą (Joną) ir vieną sūnų (Praną) išteisino, antrą gi sūnų, Vytautą, pasmerkė metams tvirtumos, įskaičius laiką, kurį buvo kalėjime prieš teismą. Pirmuoju sykiu visi jie buvo pasmerkti ištrėmimui iki gyvos galvos. Gynė advokatai: Lednicki, Ovčininkov, Povolockij ir Torchovskoi.

Vyskupų suvažiavimas. Mohilevo arcivyskupas V. Kliučinski tam tikru vyriausybės leidimu sukvietė Peterburgan Rusijos katalikų vyskupų suvažiavimą bažnytiniams reikalams aptarti. Tuo tarpu Peterburgan atvyko: Žemaičių vyskupas Kasparas Cirtautas, Tiraspolės vyskupas kun. Kesler'is ir Vilniaus vyskupijos valdytojas kun. K. Michalkevičius. Laukiamas dar Lucko-Žitomieriaus pavyskupis kun. L. Žarnoviecki.

(„Viltis''.)

IŠ LATVIJOS.

Ryg. Besimelsdama iš proto išėjo. Marijona Čegis, 24 metų mergina, tarnaudama Maskvos gatvės No 129, per dienas ir naktis besimelsdama ir bekalbėdama amžinuosius, gyvuosius ir „negyvuosius'' rožančius, vieną naktį iššoko per langą vienais marškiniais į gatvę ir pradėjo kvailioti... Tai jau kelinta dievotumo auka. Nesenai viena davatka Karaliaus sodne ant šv. Franciškaus šniūrelio pasikorė. Tūla trijų vaikų motina ir vyro pati iš proto išėjo taip-pat „amžinus rožančius'' bekalbėdama.

(„Rygos Naujienos''.)

Šv. Zitos lietuvių tarnaičių draugija Rygoje, 6 d. spalių savo būtą pasišventino. Iškilmę atliko patsai draugijos viršininkas kun. Taujėnis, pasakęs gražią prakalbą apie draugijos tikslą ir jos reikalingumą.

„Zemkopis'' latvių žemdirbjų laikraštis paduoda sumanymą pradėt davinėt samdininkams dovanas naudingas ir galinčias ilgiau užsilikti tokiems, kurie atsižymėtų savo darbštumu ir dorumu. Taip gi patariama kiekvienam valsčiui savo lėšomis rengti samdininkams kursus apie žemdirbystę, gyvulininkystę, pieninkystę ir tt. Tokie samdininkai pasirodytų ūkei labai naudingais ir galėtų ją žymiai pirmyn pastumėti.

Jaunsudrabinš, K. Skalbe ir **J. Akurateras** — žinomi latvių rašytojai, poetai ir dailininkai apskelbė latvių laikraščiuose, kad jie atsisako toliaus bendradarbjauti latvių užvis daugiausia išsiplatinusiame dienraštyje „Dzimtenes Vestnesis'' kadangi šis dienraštis vis daugiau pradedąs priimti „bulvarinio laikraščio tonų''.

Administratiškai nubaustas. Rygoje A. Viksne ant 3 mėn. arešto už kurstymą vielų fabrike darbininkų streikuoti.

Latvių bibliotekų sąjungos įstatai paduoti užtvirtinti Vidžemės gubernatoriui. Sąjungos tikslas būti tarpininku ir centraliniu vadovu bibliotekoms Vidžemėj Kuršėje ir Rusijoje.

Bado streiką buvo pradėjus viena dalis katorginių Rygos Centraliniame kalėjime, nes naujas kalėjimo viršininkas Somkovičius įvedęs labai aštrią tvarką. Badavo 2 dieni. Po šiuo vyriausios kalėjimo valdybos liko padaryta kalėjime revizija ir tardymas.

Kooperatoriai-ekskursantai apie 15 žmonių, vadovaujant žinomam kooperacijos veikėjui V. Totomiancui, 21 sp. atvyko Rygon iš Peterburgo. Apžiūrės vietines piningines įstaigas, ūkiškasias ir vartotojų draugijas.

Už telegramas nuo 1 sausio 1912 m. ir į Azijos Rusiją (Siberiją, Turkestaną) reikėsią mokėti nuo žodžio tik 5 kap.

Mokesnį už važiavimą plentu ketinama panaikinti. Kelių ministerija indavus V. Dūmai įstatymų sumanymą apie mokesnio panaikinimą už važinėjimą Rygos-Joniškio-Tauragės plentu (šešieju), 197 varstų ilgumo, ir Rygos-Pskovo plentu 127 v. ilg., nes valdžia turianti ne tiek pelno (apie 18 tūkst. į met.), kiek važiuojantieji nepatogumo.

„Jurnieks'' latvių jūrininkų laikraštis paduoda sumanymą žiemos laiku inkurti žvėjams kursus, kurie tęstųsi kokias 7 dienas, kaip tai daroma užrubežyje.

Vokiečių teatro Rygoje deficitas niekuomet taip didis nebuvęs, kaip šiemet (85 tūkst.). Metais 1905 pridėta 48 tūkst., 1906—41 tūkst., 1907—42 tūkst., 1909—58 tūkst. Mažiausiai reikėjo pridėti 1896 m. — 6 tūkst. Teatrą užlaiko Didžioji Gildija (Rygos pirkliai) su pagalba gvarantų, kurie, kaip girdėti norį atsisakyt nuo savo pareigų.

Liepojus. Nors jau 7-ti metai, kaip čia gyvuoja Lietuvių Šelpimo Draugija, tačiaus ikišiol vis dar nėra kaip reikiant nusistojusi ant savo tikrojo kelio: vis dar nepasibaigia visokie nesusipratimai bei kivirčai. Del betvarkės ir sąnarių skaičius visai nedidelis, dar nebuvo pasiekęs net 200. Rodos net gėda ir minėti, kad tarp tokios daugybės lietuvių Liepojuje Šelpimos draugija neturi 200 sąnarių. **Draugijos sąnarys.**

Liepojus. Suimta socialdemokratų organizacija naktį prieš 15 spalinio ieškant policijai vagių, apiplėšusių tūlą magaziną. Surimta 4 sąnariai naujos liepojiškės socialdemokratų organizacijos. Rasta daug socialdemokratiškų proklamacijų ir raštų.

Naujas kolionijoms žodis. Taikos teisėjas (mirovas) 5-jo skyriaus nuteisė mėnesiui arešto tūlą Leibą Brennerį už tai kad jis pasakęs urėdninkui p. Petraškai Grobinė „aš tau parodysiu!''

LIEPOJUS. Rugsėjo mėnesyje išvažiavo per Liepojų Amerikon 2002 žmogu: 1014 vyrų, 988 moterų. Tuo pačiu mėnesiu pagrįžo iš Amerikos 996 žmonės: 689 vyrai, 308 moterįs.

MINTAUJOJE nesenai buvo daromos kratos Katalikų gatvėje. Suimtas tarp kitų anstolis vietinio kalėjimo S.

LETGALIJOJE laike paskutinių 3 mėnesių išsidalijo į vienasėdijas daugiaus negu 500 kaimų. Letgalijoje (Vytebsko gub.) gyvena latviai katalikai, kuriems spauda buvo leista tik 1904 m. t. y. drauge su lietuviais. Dabar pas letgalius kila klausimas, ar pradinėse mokyklose vaikus mokinti letgalių tarmėje, ar latviškoje, kaip to pageidauja nekurie vietiniai latviai mokytojai. Vienok letgaliai nori pasilikti prie savo tarmės ir jų, regėti, bus viršus. Letgalių tarmėje spausdinamos knigos ir leidžiamas savo laikraštis „Dryva'', kurs nesenai paliesdamas paminėtą klausimą šitaip išsireiškė: „Jeigu mes be baltiečių latvių pabudome, tai be jų pagalbos ir burną nusipirksime''.

ŠAUKO, Kuršo gub. Nepersenai vienoje linų markoje atrasta mažo kūdikio lavonas. Vietinis urėdninkas, ištyręs dalyką, sustatė protokolą. Kūdikio motina prisipažino esanti Rutalanų ūkininko samdinė D. V. (iš Lietuvos). Lavonas policijos paimtas peržiūrėti gydytojui. Liūdna žiūrėti, kaip lietuvės, išėjusios į Kuršą tarnautų, nustoja doros.

Lietuviai Peterburge. Kiek Peterburge gyvena mūsų tautiečių, nežinia. Girdėjau kalbant apie 40 tūkstančių, bet tikrai niekas neskaitė ir sunku suskaityti. Inteligentų nedaug tėra ir jų tiktai dalis rūpinasi savo tautiečiais. Vedę svetimtautes moteris, patįs baigia ištausti. Nedaug atrasi šeimynų, kame visi kalbėtų tarp savęs lietuviškai. Praktikuojančių katalikų nedaug.

Darbininkų lietuvių daugiausia fabrikuose. Dirbdami po 9 ar 10 valandų į dieną, vyrai uždirba į mėnesį nuo 18 iki 40 rublių, moterįs nuo 16 iki 28 rublių. Iš to reikia pavalgyti, apsitaisyti, apsiplauti ir kambarį nusisamdyti. Tokiame mieste viskas labai brangu. Mergaitė prie skalbimo dirbdama 9 valandas gauna 50 kap. ir kertę pergulėti; valgis ir drabužis savo. Darbas ir sunkus ir nesveikas. Kiti gauna darbą prie laivų prieplaukose, prie mūrininkų arba ir kitur. Tęn uždirba nevienodai, bet neretai palieka visai be darbo. Tokie vargšai gyvena požemėse, sklepuose drėgnuose ir tamsiuose, arba penktame, šeštame aušgte, pačioje padangėje. Viename kambaryje gyvena po 2, 3 šeimynas. Oras troškus. Imant 25 rublius į mėnesį ir reikiant maitinti 5 žmogystes, geram maistui nusipirkti nebelieka.

Tarnaitė virėja mažoje šeimynoje gauna į mėnesį nuo 10 iki 14 rublių. Baigusi virimo mokslą gauna 20 rublių ir daugiau. Tarnaitė prie kambario nuo 8 iki 12 rubl. į mėnesį, be to dar gauna visokių dovanų. Bet dabar to-

kios vietos sunku gauti, daug privažiavo iš sodžiaus ir eina už mažesnę algą. Palaukus be vietos kelis mėnesius, reikia imti kokį papuola, ilgai gyventi be vietos nėra iš ko. Vyriški tarnai gauna vietas pas ponus arba kontoruose, valdžios įstaigose, magazinuose, viešbūčiuose.

Amatninkų uždarbis labai nevienodas. Siuvėja 10 valandų dirbdama gauna į mėnesį 15 rublių ir valgymą. Vyrai uždirba daugiau. Tankiausiai mokama nuo stukių. Užtaigi kiti norėdami daug uždirbti, dirba po 12, 14 valandų, greitai gauna džiovą arba taip kokią neišgydomą ligą. Ant kapų iš parašų geriausiai matyti, kaip Peterburge trumpas žmonių amžius: 35, 45 metai, tokių daugiausia.

Rankpelniai užimti visą dieną darbu arba rūpesniu. Taip-pat nedaug tokių vietų, kur šventą dieną galėtų nors retkarčiais mišių išklausyti. Kasdieninė šneka — apie paleistuvystę, tikėjimo niekinimas, keiksmai. Tokioje draugystėje išbuvęs metus iš sodžiaus atvykęs bernaitis arba mergaitė greitai į niekus išvirsta. Prasčiausis gyvenimas tarnų tai mažuose viešbūčiuose, traktieriuose. Tęn dažnai mūsų tantiečiai užmirštą savo kalbą, pasmenga paleistuvystėje, nustoja tikėjimo.

Per keturis mėnesius apkyrėjo man klausyti vargšų dejavimų ir žiūrėti į ašaras, jog neturi iš ko gyventi, negauną darbo. Su mielu noru esą apsiimtumėm už menką užmokesnį dirbti ir bjauriausius darbus, kokių niekados nedirbo Lietuvoje gyvendami. Man klausiant delko negrįžta į savo kraštą, vieni atsako neturį pinigų keliui, kiti — kad sarmata, kiti — kad jau atpratę nuo laukų darbo. Ar taip yra visuose Rusijos miestuose, nežinau. Spėju, kad ne geriau.

(„Ryg. Garsas''.)

LAIŠKAS IŠ BAVARIJOS.

Muenchen, spalinio 29. „Mielas Daktare! (Rašyta D-rui Graičiūnui). Senai jau rengiausi Daktarui parašyti ilgesnį laišką, bet del įvairių kliūčių neprisitaikiau. Mat užsimaniau įstoti į čionykštę Dailės Akademiją ir ligi aš į ją dasigavau, daug nesmagumų reikėjo perleisti. Žmogus neturėdamas daug kantrybės jokiu būdu negalėtų į ją pakliūti. Tiktai pasidėkavojant savo kantrybei, aš į ją pakliuvau. Ligi 1911 metų nuo savo įsikūrimo Akademija buvo paprasta Dailės mokykla, taip kaip ir Art Institutas Chicagoje. Bet šiuos metus Bavarijos karalius apvaikščiojo savo jubilėju 90 metų senumo, iš tos priežasties ir Akademiją, kaipo savo įstaigą, pastumėjo į kitas vėžes, t. y. pasipylė visokių apvaržymų įstojantiems mokiniams, ir tokiu būdu daugybei mokinių užkirto kelią. Neparankiausias iš visų dalykų, tai tas, kad nevisada į ją galima įstoti, vos tik du kartu į metus galima paduot meldimą priėmimui ant egzamino: rudenyj ir pavasaryj. Su prašymu, kuris turi būti vokiškoj kalboj, reikia aprašyti savo gyvenimą, pradedant nuo pirmutinės gimimo dienos ligi dabartinės. Kokias mokyklas esi lankęs, neskaitant Dailės, ir jeigu turi paliūdijimus, tie turi būti išversti į vokišką kalbą ir induoti kartu su prašymu ir biografija. Paliūdijimai Dailės mokyklų tokiu pat būdu turi būt atliekami. Paskui turi eiti į policiją ir išgauti taipgi paliūdijimą, kad esi ištikimas, neprasikaltęs. Galutinai reikia induoti savo darbus iš pirmutinių mokyklų; tą viską pristačius ant paskirtos dienos „jury'' iš profesorių Akademijos nusprendžia, peržiūrėjus viską: ar priimti kandidatą ant egzamino ar atmesti. Pasekmės iš tokio sutvarkymo šiemet buvo sekančios: iš 150 aplikantų priėmė ant examino tik 86; iš tų išlaikė examiną apie 70 aplikantų. Dar ir examiną išdavus yra apsunkinimas t. y. išsirinkime profesorių. 11-ka mokinių užsirašė pas mano profesorių, o jis išsirinko iš jų tik 4-ris, kiti turėjo pasiskirstyti po kitas klases. Examinas tęsėsi visą savaitę — tris dienas tepjau galvą ir tris dienas pliką kūną. Ačiu visiems dievams pavyko kaip ant sviesto ir tik kaip augščiau sakiau,— pasidėkavojant savo kantrumui. Dabar turiu už garbę Daktarui pranešti, jog esu mokinys **Koenigl. Bayer. Akademie der bildenden Kuenste in Muenchen Hochschule fuer bildende Kunst**. Mokestis už mokslą gana pigi, bet visi svetimtaučiai priversti mokėti dvigubai už vokiečius ir iš kalno. Tame apsireiškia vokiečių saumeilybė.— Tai tiek apie mano vargelius. Turiu pridurti, jog apsimokėjus akademiją, palikau beveik be supuvusio pfeningio. Norėčiau pasiųsti savo darbus į Chicagą, bet neturiu su kuom apmokėt lėšas. **Rašiau apie tai Miss McDowell, bet ligi šiam laikui, jokios žinios nuo jos nesulaukiau.** Kas bus toliau, nežinau.

Dabar truputį parašysiu iš savo patyrimų:— Visą šią vasarą perleidau Muenchene, kad geriau prisižiūrėti šio garsaus miesto kulturai. Ištiesų ir yra kas čia pamatyti. Miestas vidutinis, apie 500,000 gyventojų. Bet ko čia nerasi! visokios rųšies mokyklos su garsia Dailės Akademija, Konservatorija, Polytechnika, Universitatė, Seminarija, Militariška Akademija, Mokykla Orlaivystės ir daugybė kitokių žemesnių mokslainių kaip vyrams taip ir mergaitėms. Čia randasi viena iš puikiausių Europos Operų. Čia yra viens iš didžiausių kningynų, čia riogso šeši milžiniški muzėjai: trįs Dailės, viens šarvų, viens tautiškas ir viens po vardu Deutsches Museum. Šiuose begalo gražiuose styliškuose rūmuose talpinasi neišsemami skarbai visos žmonijos kulturos. Tik kartą perėjus per juos žmogus aiškiai pamatai, ką žmonija nuveikė per šimtmečius ir prie ko ji žengia. Bet kada atsimeni, kad tik viena menka dalelė žmonijos tais skarbais gali naudotis, o didžiausia dalis žmonių neprieina prie jų iš priežasties visokių kliūčių, tai labai skaudu darosi ir norėtųsi, kad reformos tuose dalykuose kuogreičiau įvyktų. Vieną kartą nuėjau į Deutsche Museum į žemdirbystės skyrių, — prisiminė man mano broliai lietuviai; juk, kuom mes esame, jeigu ne žemdirbjų sūnųs? Čia pamačiau visos žmonijos žemdirbystės išsivystimą, pradedant nuo laukinio periodo, kada žmonės su šakaliais žemę kniso, baigiant puikiausioms mašinomis, navatniausiais išradimais. Čia taipgi pamačiau kaip ant delno kokią vietą mūsų tautiečiai užima dvidešimtame amžiuje —žemdirbystėje. Ugi tik **trečią nuo laukinių tautų!** Pirmutinis žmogus pats su šipuliu kniso žemę per šimtus metų, ligi atėjo jam į galvą mintis pavergti kitus ir užkinkyti už to šipulio savo vergus, kad jie trauktų. Tas periodas tęsėsi per amžių amžius; bet matyti nelabai buvo paranku su vergais arti ir akėti (kaip rus-priežodis sako, matyt ir męs kaipo seniausi tauta dalyvavom toje gadynėj...) nes paprastai artojas buvo vienas, o vežėjų du arba daugiau; matyt jie nekartą pasipriešindavo ir sukuldavo savo poną artoją!.. Po taip nemalonių atsitikimų, pasidėkavojant žilos senovės graikui Kelenosiui (o gal lietuviui — dievai jį žino), kurį dievaitė Demetera už jo svetingumą ir priėmimą jos nakvynėn apdovanojo jį (Kelenosį) miežio grūdu ir išmokino kaip vartoti pasidirbdinus pirmutinę žagrę ir pasijungus ne žmones, bet jaučius. Nuo to Kelenosio žagrė prasiplatino pirma po Helenų žemę, o paskui ir po visą pasaulį (graikų mythologija). Lietuviai ir po šiai dienai dauguma žemę taip apdirbinėja, kaip senovės graikai; kada jie pasivys civilizuotas tautas, kurios stengiasi kuonaujausius įrankius vartoti apdirbimui žemės, sunku įspėti! — Viskas šiame muzėjuje parodyta miniaturiškais modeliais, — taip puikiai, kad negalima atsižiūrėti. Duokim sau, privesiu vieną pavyzdį: — Žmogus senyvas, tamsiais ilgokais plaukais, vienplaukys, basas, baltais marškiniais užsileidęs, aria išlėto su medine žagre, pasijungęs du žalmargiu jaučiu; rodos kad tikras lietuvis nuo Panemunės; Pašešupio arba ir net Kupiškio. Bet parašas ką kitą sako: „Graikas ariantis laikuose Homero''. Tas parodo: ar senovės graikai buvo mūsų broliais ar męs, dabartiniai lietuviai esame senaisiais graikais, tiktai pavargę nuo kovos už būvį ir nuo savo senovinės kulturos atsilikome nuo kitų tautų silsėtųs, kad gerai pasilsėję, paviję pralenkusias mus tautas, vėl suloštumėm gerą rolę žmonijos historijoj.— Džiaugsmas ima, daktare, kad lietuviai atbudę vėl suskato darbuotis, kuom kas gali; nors vienybės dar mums ir trūksta, bet su laiku ir ta įvyks. Ateitis savo plačias duris vėl prieš mus atvėrė. Lietuvių periodas ir vėl prasidėjo ant historijos lakštų. Pirmas, mūsų kulturinis periodas buvo, kada męs gyvenome dar Indijoje, taip vadinamame lopšyje visos žmonijos, kur bibliškas Adomas su savo žmona pirmuosius vaisius ragavo. Antras, kada męs atsibastėme į mažąją Aziją ir apsigyvenome Trakuose, garbindami savo visogalintį Zeusą, arba kaip šiandieniniai mūsų dzukai vadina Dzievą. Šie du laikotarpju ir po šiai dienai pasiliko šaltiniai, dabartinės civilizacijos.— Tai buvo mūsų ideališki, auksiniai amžiai!... Užstojus krikščionystei męs pradėjome dvasiškai silsėtis, kas tęsėsi ligi šiai gadynei. Ką nuveiksime atsilsėję, ateitis parodys.

Dovanok, daktare, kad tiek daug priplepėjau; mat kaip visi dailininkai taip ir aš mėgstu ne už savo amato imtis. Nekoks iš manęs dailininkas, o historikas dar prastesnis....—

Lik sveiks tuom kart, daktare!

Jus mylintis

Jonas Šileika.

Iš Amerikos.

Tafto rinkimui fondas. Chicago, Ill. Vietinis republikonų vadas Upham, atsisakęs iš taksų tarybos, pasiskelbė, jog pasišvęsiąs agitacijai už dabartinį prezidentą Taftą, kad jis vėl pasiliktų išrinktas prezidentu ateinančiuose 1912 m. rinkimuose. Upham inkūręs tam tikrą agitacijos fondą, kurian esą suaukota **pusantro milijono dolerių.**

Milijonierių gailestis. Chicago, Ill. keletas milijonierių buvo pašaukti, kaipo teisėjai, patyrinėti vietiniame bepročių ligonbūtyje naujai suimtuosius bepročius, kokios esą bepročių sąlygos ir kokios priežastįs daugiau žmonių padaro bepročiais. Keletą valandų milijonieriai sėdėjo jury'je, pro jų akis praėjo 41 ligonis, ir ant galo atsisakė betyrinėti, nes širdis nepakelianti žiūrėti į nelaiminguosius, o garsus javų spekuliatorius ir duonos pabrangintojas Patten net davė garo verkti! — Sugriaudinti milijonieriai tiek gero padarysią, kad sudėsią piningų pastatymui geresnio bepročiams namo. Patten'ui gal prisiminė, kad jis savo spekuliacijomis nevieną bėdžių nuvarė į pamišėlių armiją...

Nauji kardinolai. Romos popežius davė Amerikai da tris naujus kardinolus, iš kurių du: New Yorko arcivyskupas Farley ir Msgr. Falconio šiąnedėl išplaukė Romon apturėti iš popežiaus rankų kardinolų kepuraites. Iš tos progos, kaži-koks turtuolis kardinolui Gibbons prisiuntė $50,000 inkūrimui Washingtone katalikiškos universitatės. Aukotojas net savo pavardę užmiršo pasirašyt.

Socialisto majoro kampanija. Schenectady, N. Y. naujai išrinktas iš krikščionių socialistų partijos miesto majoras, pastorius George Lunn apskelbė, jogei jam prieš rinkimus agitacija už savo kandidaturą tekaštavusi...$30. Tuom tarpu jo lenktininkams kandidatams: demokratui kaštavę $608.91, o republikonui — $356.75. O būna tokie miestai, kad majorui kampanija kaštuoja į $10,000. Sulyginant, socialistų kandidatas tepraleidžia labai mažai.

---

117 metų patriarchas. Baltimore, Md. pasimirė žydas Abramas Kalinskij, sulaukęs 117 metų, — seniausis žmogus paniūriusioje Baltimorėje, o gal net ir visoje Amerikoj. Kalinskij dalyvavęs dar rusų karėje priešais Didįjį Napoleoną ir padėjęs sudeginti Maskvos miestą, kad jisai nepatektų Napoleonui. Čia Kaliňskij karės amatu nebeužsiėmė, bet ramiai gyveno ir paliko mirdamas tris vaikus, 20 anūkų, 28, praanūkius, 5 pra-praanūkius ir 6 pra-pra-praanūkius.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ.

INDIANA HARBOR, IND.

Šis miestas yra 15 mylių tolumo nuo Chicagos, ant ežero kranto. Keli metai atgal, čia parkraustė iš Chicagos dideles liejinyčias, kur daugelis darbininkų triūsiasi su geru apmokesčiu. Yra milžiniška Roll Mill ir Cemento šapa, prie to keletas visokių šapelių; pirmojoj dirba dienomis ir naktimis, o cementinės vien dienomis. Mokestis paprastam darbininkui nuo 17c. į valandą ir augščiau. Darbai nelabai sunkus. Tačiaus naujai pribuvusiem sunku gauti darbą.

Yra visokių tautų, už vis daugiausiai ungarų, romanų, italų, lenkų ir kitų tautų. Pusėtinas būrelis ir lietuvių: apie 70 šeimynų, o su pavieniais skaitoma į 300 ypatų. Kiti jau turi savo namelius. Iš vertelgų, kaip pas lietuvius paprasta — daugiausiai karčemninkai. Bus apie 10 karčemų, tad ant vienos išeina 30 lietuvių, skaitant vyrus ir moteris. Aišku, kad girtuoklystė žydi. Yra trįs lietuviškos mėsinyčios, 1 drapanų krautuvė, regis apie pora kriaučių šapų, 1 kurpjų taisytojis, 1 duonkepys, 1 fotografistas, 1 barzdaskutys (p. Yasulis), kuris užlaiko ir agentūrą siuntimui pinigų ir laaivakorčių, 1 lietuvis policmanas.

Draugijos yra dvi: Šv. Jono ir Šv. Franciškaus ir kuopa S. L. A.

Laikraščiai čia pareina beveik visi. Peštynių mažai tėra. Lietuviai daugiausiai iš Kauno gub. ir jie dirba liejinyčiose už molderius, gauna gerai apmokėti. Lietuviai čia tarpe kitų tautų nežemiausia stovi. Pragyvenimas vidutinis, tik būstai rendavoti brangus. Merginų mažai tėra, nes joms nėra darbo. Kaip Chicaga arti, tai tęnai išvažiuoja, jeigu kokia atsiranda. **Garnupis.**

CHARLEROI, PA.

Mūsų miestelyj lietuvių yra apie 40 šeimynų. Randasi viena draugystė — Šv. Juozapo. Biznierių lietuvių nėra. Dirbtuvės menkos ir mažai tedirba jose lietuvių. Yra kelios anglių kasyklos, bet nepilną laiką dirba. Del šito ir lietuviai vengia apsigyventi Charleroje.

Praeitieji metai kaip gyvenu Charleroi buvo nesmagus; čia nebuvo to, ką randi skaitant laikraščius apylinkės miesčiukuose: lošiant teatrus, vakarines paskaitas, prakalbas ir taip toliau. Mūsų miesto lietuviai vis nekibo prie kokio nors darbo. Šiemet girdėtis yra rengiama pirmutinis teatras ant 30 d. lapkričio: „Boba pasekmingesnė pagunda nekaip velnias''. Šis veikalas parašytas Vinco Pūko, kurį pats su gerai išsilavinusiai artistąis žada sulošti.

Buvo manyta inkurti skaitykla ir kningynas, bet vėl nieko negirdėti. Labai būtų malonu, kad lietuviškas kningynėlis atsirastų. Tad liuosose valandose galėtum pasiskaityti. **Vincas Gutauckas.**

ROSELAND, ILL.

Čia labai staigu persimainė oras; taip kad 11 d. lapk. buvo gana šilta ir lijo visą dieną. Nuo 11 val. pradėjo šalti, o apie 1 val. buvo lig zero.

Lapk. 12 d. buvo bažnytinių draugysčių apvaikščiojimas, nes laukė vyskupo, kuris buvo atvažiavęs vaikų dirmavoti. Žmonės turėjo ant šalčio pastidenti, o ypač maži vaikučiai.

Darbai čia eina blogai delei gelžkelių streiko. Bus mėnuo laiko, kaip sustreikavo, bet apie santaiką nieko negirdėti. Daug yra ir streiklaužių, kurie tą darbą trukdo. Streiklaužiams pasitaiko tankiai nukentėti nuo streikierių, kaip girdėti, tris visai negyvai užmušė.

Labai apgailėtini ir lietuviai, kurie eina dirbti už streiklaužius; kad eina, kurie neturi ką valgyti, tai nedyvas, bet daug yra tokių, kurie turi savo namus ir gerai pasilaikanti. Gėda! Girtuoklystė čia vieši gerai. Yra dvi lietuviškos karčemos, ir vieną lanko tik lietuviai darbininkai; bet visi daro gerą gyvenimą.

J. K. Guokas.

BROOKLYN, N. Y.

Užpereito nedėldieno vakare atsibuvo 2-roji TMD. kuopos parengimu paskaita, kurią skaitė nuo Liaudies Mokyklos p. V. K. Račkauskas, „Tėvynės'' redaktorius. Paskaita buvo parengta ant tėmos: „Senovės dievų pavydumas''. Prelegentas plačiai išvedžiojo rytinių tautų mythus, ypač apie dievų nacionalinę ypatybę. Taip va, žydų Dievas „Johvė'' ir graikų dievas „Zeus'' ypatingai buvo pavydus. Žydų Dievas, žinomuose 10-tyje įsakymų, nuo pradžios pasakė: „Neturėk kitų dievų šalip manęs..., nes aš esu Viešpats Dievas tavo, ir esu Dievas pavydus''. Iš to aišku, kad žydų Dievas labai nenorėjo, kad į žydų tautą būtų įleidžiama viešpatauti kokie kiti tuolaikinių tautų dievai, kaip va: assirų,, babylonų, egyptėnų, hittitų ir tp. Žodžiu sakant, jis buvo žydų tautišku dievu. Tuom tarpu kaip graikų dievas Zeus jau ir kitoniškai buvo pavydus, nes jisai nenorėjo savo žmonėms perdaug gero suteikti, pvz. nenorėjo jiems duoti ugnies. Ir kada pusdievis Promėtėjus nuo Zeuso iš dangų pavogė ugnį ir atnešė graikams ant žemės, tada Zeus užpykęs liepė Prometėjų prikalti prie augštos olos ir užleisti arėlį, kad draskytų jo kūną. Berods ir žydų „Jahvė'' pavydėjo žmonėms gerumo, nes už paragavimą obuolio ir norėjimą pažinti „kas gera ir kas bloga'', išvarė pirmutinius žmones: Adomą ir Jievą iš rojaus.

Lekcija buvo gana indomi ir pamokinanti. Potam buvo leista viešos diskusijos. **Antanas.**

HOLYOKE, MASS.

Čionai poperiaus ir audimų dirbtuvėse dirba gerai, nes šiemet nestokuoja vendens, o čion veik visos dirbtuvės ir sukamos su vandenio jėga. Pribuvę mokantįs audikai greit gali gaut darbą, nes dirba dienomis ir naktimis, ir gerai uždirba, ypač vilnonėse ir šilkinėse.

Ar 3 savaitės atgal buvo čia apsistojęs Andrius Dulkis pasiviešėt pas savo brolį ir begirsnodamas kokį laiką, sumanė pasinaudoti iš progos, tai gi tęn esančio įnamio Aleks. Sungailos užsivilko naują siūtelį ir paėmė $95, dar tęn kokios mylėtinės mergelės laikrodėlį ir iškeliavo. Niekas jo ir nejieško, nes nuskriaustieji tebėra veik grinorėliai, dar nieko nežino. Patartina visuomet apsisaugot nuo negeistinų svetelių.

Pora savaičių atgal atsibuvo lietuviškos vestuvės; buvo svečių prašytų ir neprašytų; viens iš neprašytų užsirūkęs cigaretą, degantį briežiuką numetė jaunajai ant šliūbinių rūbų; užsidegė veliona ir suknios, net ir plaukų biskis apdegė; dideliai išsigando, net ir daktarą paršaukė. Kaltininkas geruoju, be teismo, užsimokėjo atlyginimo $30.

K. P. Šimkonis.

DETROIT, MICH.

Šičia lietuvių nemažas būrelis; turi ir bažnyčią ir kelias draugystes, kaip dvasiškas taip ir tautiškas. Darbai eina neblogiausia, dar galima darbą pasirinkti ir pribuvusiam iš kito miesto lengvai galima darbas gauti. Oras sveikas ir miestas didelis. Darbai viršutiniai. Mokestis nuo $1.75 iki $2.50 prastas darbininkas, o kuris moka kokį amatą, tai gauna ir iki $4—5.

Tik bėda pribuvusiam lietuviui gerą ir švarų gyvenimą gauti; kur priima, tai brangiai ima ir iš kalno reikalauja mokėti. Taip ir man pačiam atsitiko. Yra tokių, kurie pakeleivingus nuskriaudžia, lovas laiko suodinesnes už lietuvišką pečių. O kada išeina, tai visaip da apšneka: šliuptarniais ir visokiais žodžiais.

S. Valentukevičius.

EAST CHICAGO, IND.

Spalinio 29 d. TMD. 127 kuopa parengė prelekcijas, prakalbas su deklamacijomis, pirmu sykiu šitame miestelyj. Susirinkimą atidarius kuopos pirmininkui J. Matjukui, perstatyta 9 metų vaikiu-

kas, V. Dembskis, kuris taip puikiai padeklamavo eiles: „Varpas ir tėvynė mūsų", jog net visus sugriaudino. Garbė tokioms motinoms, kurios taip savo vaikelius išauklėja; tik iš tokių vaikų gali laukt mūsų tėvynė ateityj paspirties. Paskui skaitė prelekciją p. J. Laukis iš Chicagos, Ill., tėmoj: „Paleistuvystė seniaus ir dabar, ir kaip ją prašalinus". Paskaita labai puiki ir užimanti; joje išaiškino, kaip į paleistuvystę atsinešė dar labai senuose laikuos ir kaip ji tebėra varoma ir dabar, tam tikrų agentų, kurie kasmetai suvilioja dešimtis tūkstančių nekaltų mergaičių į paleistuvystės urvus. Po prelekcijos, p. J. Laukis trumpai sakė prakalbą, perbėgdamas TMD. historiją ir užbaigdamas sakė, jog šiemet TMD. nusilpnėjus, nežinia iš kokios priežasties: ar valdybos apsileidimu ar pačių narių kalte.

Publikos buvo susirinkę vidutiniškai; buvo atėję taipgi pora mergaičių ir keletas moterų. Skaitant prelekcijas publika labai neramiai užsilaikė, garsiai kalbėjos, vaikščiojo ir kokius tęn poperius plėšė; matytis, tie nerimailiai perdaug buvo intraukę „hyzopo".

Patartina šiai kuopelei, kad neliautų ir toliaus rengti panašias paskaitas ir pratinti žmones prie tokių susirinkimų. **Žolynas.**

DETROIT, MICH.

Nesutikimai tarpe vietinių lietuvių pasiekė tokį laipsnį, kad sunku ir pasakyt. Mat vieni pasidalino į laisvamanius, kiti į katalikus. Abeji net ir ant gatvių veda diskusijas. Laisvamaniai kelis sykius parengė viešus debatus salėse, kad ateitų kas iš katalikų pusės, priginčytų laisvamanius ir duotų viršų katalikams. Bet niekas iš katalikų neateina. Kn. Valaitis ir neina, teisinasi, kad sunku esą jam lietuviškai kalbėti — jis kalba daugiausiai lenkiškai. Todel viešai atsišaukiame į kitų miestų lietuvius, gal yra liuosnoriai, kurie galėtų atvažiuoti ir suginčyti laisvamanius. Kurie rastųsi, malonėkit atsišaukti šiuo adresu:

F. Gražys,
Sub St., 16, Detroit, Mich.

HAVERHILL, MASS.

Iš čia žinučių laikraščiuose nepasirodo, jei bent kartais pavidale telegramos keli žodžiai apie socialistų prakalbas bei katalikų su bedieviais ginčus. Mat mažai yra mokančių rašyti, ir tie vos suslebizuoja žodį. Bet ir tie pasigyrėliai turbūt del alučio nepriruošia nei ko daugiau veikt nei parašyt.

Rodos turime ir draugysčių: dvi vyrų ir viena moterų pašalpinės draugystės, S. L. A., S. L. R. K. ir L. S. S. kuopos, Liet. Ukėsų Gedimino Klubas. Bet visuomenės darbais nepasirodo svieteliui.

Čia lietuviai gyvena jau nuo 15 metų ir dabar skaitosi į 800. Bet mažiau kruta už lenkus, kurių čia mažiau yra; nors ir lenkai ne ką nuveikė, tik pasistatė mūrinę bažnyčią. Bet italai, kurių tiek kiek lietuvių, turi kooperatišką mūrinį ant trejų lubų namą. Tiek pat esantis žydai turi net dvi synagogas, kuriose nevien savo pamaldas, bet ir visokius mokslišku, politiškus ir pramonės dalykus atlieka. Lietuviai tegali pasigirti tik saliūnais ir musių apvaškuotais langais ir krautuvėmis, kurioms nuolatos grumoja bankrūto šmėkla. Čia nesunku išgirsti vardą ciciliko bei šliuptarnio, kurie nevaikščioja po saliūnus, bet skaito laikraščius. Gaila, kad tokių mažai tėra. Draugystės rodos parengia po vieną ar du baliu per metus. Bet kas išto? Visa nauda tenka svetimiems. Ar gi ne puiku būtų, kad mes savo svetainę turėtume? Tik pagalvokime„ haverhilliečiai! **Pr. Žilvitis.**

WESTVILLE, ILL.

Miestukas Westville turbūt vienintėlis yra Amerikoje taip tirštai lietuvių apgyventas. Čia yra mat anglių kasyklos. Iš viso tarpe 4000 gyventojų su aplinkinėmis „pečėmis" beveik 75% lietuvių, 25% kitataučių: anglų, italų ir slovakų.

Westvillėj yra 4 lietuvių pašalpinės draugystės, 2 kuopos S. L. A. ir viena kuopa L. S. S., taipogi buvo didelė kuopa TMD., bet dabar beveik numirusi, vos likę 6 ar 7 nariai. To pasekmė yra tas, kad būk anais metais T. M. D. centro viršininkai kuo akių ne išsibadė už westvilliečių aukas— apie $400. Juos gavo per TMD. rūpestį. Westvillės visuomenė duosni buvo, bet auką suvartoja ne pagal aukautojų norą. Tokiu pasielgimu ir atbukino žmones, kad net nebenori prigulėt į TMD.

Ligšiolai lietuviai neblogai sugyveno, labai retai kad lietuvis su lietuviu susimuštų, nors smūklėmis Westville gali pasigirt: yra 33, iš tų 19 lietuviškų, kur lietuviai kazyravimais savo sunkiai uždirbtus centus praleidžia, nes pas mus yra kazyrninkų gerų specialistų. Dabar gi jau ir netikusių darbelių atsitinka. Naktyj iš 5 į 6 lapkričio bekazyruojant iš piningų Br. A. saliūne susipyko pats saliūninkas su M. Šalaševičium; pirmasis pagriebęs revolverį šovė į Š. ir pataikė į kulšį. Dabar daktarai kulkos neišėmė, nes neranda, o operaciją daryt persilpnas ligonis; abejotina su gyvasčia. B. A. paleido po kaucija.

Miesto valdyba beveik visi lietuviai: majoras P. Daujotis, 4 miesto tarybos nariai irgi lietuviai, miesto magistratas (skvajeris) A. Aponaitis; taipgi policmanai— lietuviai; taigi lietuviai lietuvius smūklininkus mylėdami juos palaiko, iš ko darosi betvarkė, negražus atsitikimai, kurie žemina lietuvių vardą prieš žmones.

Westviliškis.

HARRISON, N. J.

Nesenai čia susitvėrė lietuvių dainininkų choras, vardu: „Lietuvių Laisvės Choras", kuris pasikvietė mane, žemiaus pasirašiusį už mokytoją. Lapkričio 11 d. turėjom pirmuosius mėginimus, po No. 756 Harrison Ave. Susirinko gražus abiejų lyčių būrelis giesmininkų ir pradėjome darbą nuo gerai žinomos dainelės „Sveiki broliai dainininkai" iš taip vadinamos „Raudonosios kningos"— mano kadaisiai sutaisyto rinkinėlio. Matosi, kad choras dailiai gyvuos, nes visi dainininkai yra jauni ir karšti dainelių mylėtojai. Mokinti bus paranku, nes ir aš čia pat Harrisone dirbu prie „Henry R. Worthington Hydraulic Works Co".

Beje, kad jau priminiau apie šitą, tai porą žodžių priduriu apie nesenai kokių pliuškelių paleistą paskalą, būk aš dirbąs streikininkų vietoj. Šitą bjaurią paskalą paleido koks tęn pseudonymu prisidengęs p. Guzas, kuris mane išdergė „Keleivio" 21 N. Dalykas nors tuščias, bet jisai sukurstė ant manęs kai-kurius Brooklyno darbininkus, kurie ištolo nežino teisybės. Kad tai ne streiko vieta, tą gali paliūdyti pats unijos organizatorius, p. James Bell (159 Carrol str., Brooklyn). Jisai pats dirbo fabrike 19 metų; nesenai darbams sumažėjus, pradėjo išėčia darbininkus atleidinėti. Formadarius atleidinėjo jau pernai prieš kalėdas, kas savaitė po 6, o kovo 6 d. atleido ir patį Bell. Vėliaus, kiek darbams pasigerinus, pradėjo priiminėti, tada ir aš gavau darbą formadario, kurio amato mokinaus Rygoje per 6 metus. Tiesa, iš atleistųjų daugelio nebepriėmė, nes jie, anot fabrikanto, buvę „tinginiai". Unijos dar nebuvo, ir tada p. Bell buvo pakviestas organizuoti uniją. Jisai organizavo, ir 2 d. liepos atvažiavo net pas mane su p. J. Augūnu, Brooklyno siuvėjų unijos delegatu, kalbinti, kad prisidėčiau. Bet aš atsisakiau. Sakau, kad aš jau ilgus metus buvau unijoje ir žinau visas intrigas tarpe unijų viršininkų ir kaip tęnai vienų tautų darbininkus glamonėja, o iš kitų tik piningus ima ir nuo geresnių darbų šalina. Juk ir tie visi, kurie dabar tame fabrike dirba, yra buvę unijistais, bet tokių piragų prisivalgę, nebenori daugiau duotis nuskriausti. Sakau, geriau vely tegul ineitų socialistų tvarka, negu unijų, nes ir socialistai unijistus tankiai vadina „Labor fakers" (darbo prigavikais). O juk socialistai ne iš piršto tą išlaužė.

Pagaliaus mūsų pasišnekėjimas draugiškai užsibaigė. p. Bell pasisakė esąs kataliku. Aš jam pagrojau ant vargonų katalikišką „Near my God to thee", o jis pagiedojo. Prieš išėjimą, vėl da šnekėjom apie darbus ir aš užklausiau p. Bell: „Juk ar gali kas mane vadinti skebu, jei dirbu ne unijistų šapoj?" Jisai atsakė: „Ne, tas gali būt areštuotas!" Tada ir p. Augūnas pasakė: „Taip, Ereminai, aš ir gi mįslinau, kad jųs skebaujate, nes šį rytą girdėjau lietuvių socialistų konvencijoj, kad trįs socialistai jumis vadino skebu. Bet dabar matau, kad nėsate skebas". Ir viskas tuomi užsibaigė.

Mat kaip pas mus iš adatos greitai priskaldo vežimą malkų!

Leonas Ereminas,
324 Berriman st., Brooklyn, N. Y.

SAG HARBOR, L. I.

Šitam miestelyj yra keletas lietuvių — keletas šeimynų ir biskis pavienių. Šeimynos labai dailiai gyvena, bet už tai jaunuomenė labai nusmukus. Žinoma, pas mus lengvi darbai ir gerai uždirba, kitas gauna $15, kitas — $10, kitas tik $6, o kitas dar $4 su puse į savaitę; merginos gauna $3, kitos — $4-5. Vaikinai visus piningus padeda ant merginų ir ant alaus su šnapsu. Kada gauna mokestį tai per naktis eina į poras vaikinai su merginomis, taip kaip apsivedę. Atsitinka nelaimė, tai merginos pradeda gailėtis, sako: jau Dievas mane apleido!...

P. Pičkus.

CHICAGO, ILL.

Męs turime Chicagoj labai keistą lietuvišką bažnyčią (ant 18-tos ir Union gatvių). Bažnyčia ant dviejų lubų ir sklepas. Ant viršutinių lubų būna dievmaldystė, žemiau parapijinė mokslainė; bet svarbjausi vieta — tai sklepas. Jei visus atsitikimus iš šito sklepo rašytum, tai užtektų žinių kas savaitė. Pažymėsiu nors šitą. Minėtame sklepe yra vidutinio didumo salė, ir dar keletas stulpų, ką palaiko lubas. Langai visados uždaryti, nes kaip tik atidaro, tai vaikų būrys susirenka ir juokus daro iš salėje šokančių kartais pradeda ir akmenukais mėtyti; o kaip langai uždaryti, tai salė pasidaro su nesveiku oru; prie to yra šalia salės ir baras, kur gali gauti alaus, degtinės ir cigarų. Baliai ir šokiai atsibūna subatų ir nedėldienių vakarais. Žmonių visados pilna salė, nes kuningas niekados nepamiršta po kelis sykius pasakyti, kad tos ir tos draugystės atsibus balius jo salėje. Tai kurie išryto lanko dievmaldystę viršuj, tie vakare susirenka ant balių apačioje; kuningas taipjau atsilanko ant balių ir susiėjęs su geromis kūmutėmis nusiveda prie baro ir nuperka gėrimo; kamendorius ant vieno baliaus pakeitė barabančiką ir muša barabaną visą vakarą pasišokinėdamas, nors labai keista išrodė ir daugumui iš publikos nepatiko; daugumas rėkė: „get a hook!" O vėliau, kaip prisitraukia gerai raudonikės ir alaus, tai retas balius užsibaigia be peštynių, jau nesykį buvo kraujo praliejimas.

Ar nebūtų laikas lietuviams atsibusti ir vieton tokių bažnytinių balių ir šokių, kur žmonės susirinkę sunkiai uždirbtus centus prageria ir kits kitam makaules daužo, laikyti prakalbas, paskaitas, pasikalbėjimus ir duoti liaudžiai pamokinimus, kaip reikia savo būvis pagerinti? Aš mįsliju, kad męs nerasim kitos tokios katalikų bažnyčios Chicagos kitose tautose, ką po ta pačia pastoge būtų baliai, kur ir bažnyčia yra, nes apšviestesnės tautos to nepavelys daryti savo kuningams.

A. B.

New Yorko žinios.

¶ **Klube paskaita.** Pereitą nedėldienį po pietų, Lietuvių Ukėsų Politikos Klubo ruimuose buvo skaityta lekcija: „Kaip išnaudoti sunkias aplinkybes". Skaitė p. J. O. Širvydas, Liaudies Mokyklos narys. Lektorius pravedė mintį, kad lietuviai abelnai neturi išsidirbę pastovumo, nesilaiko prie tokio užsiėmimo ar profesijos, kurią sykį pasiskiria, per tai męs ir neturime didelių išsilavinusių žmonių. Privedė pavyzdžiais, kaip daugelis pasaulio žmonių, net iš elgetų, tapo dideliais genijais. Paskaita tęsėsi valandą. Potam p. A. T. Račiūnas rodė krutomuosius paveikslėlius. Tarpais p-lės Jankauskiutė ir Ltė deklamavo eilutes ir illustruotas deklamacijas.

Sekanti klubo paskaita atsibus ateinančio nedėldienio (26 d. lapkričio) vakare nuo 6:30. Skaitys L. M. narys p. P. Norkus iš Passaic, ant tėmos „Svieto pabaiga". Paskaitos atsibūna klubo ruimuose, 515 Hudson str. ir kampas W. 10-th str.

¶ **Arklių paroda.** Madison Square Gardene atsidarė 27-ta metinė arklių paroda. Pirmą dieną leido parodon pasižiūrėtų tik prieglaudų našlaičius, kurių buvo į 2300. Šiemet parodoje ypač būsią tėmijama, kiek ir kokių arklių Amerikoje randasi, nes sakoma, geri arkliai labai sumažėję, ir jeigu iškiltų kokia karė, tai Amerikoje nebūtų gaunama arklių, kaip ir Japonijoje.

¶ **Gatvešlavių streikas tebesitęsia.** Nors komisionierius Edwards ir paskelbė, jog gatvešlavių streikas esąs jau sulaužytas, bet kažin tik ar nebus pasiskubinta pasidžiaugti, nes suvežtieji streiklaužiai pradėjo išbėgioti, ir kažin tik ar neprisireiks geruoju šnekėti su streikieriais, kurie pereitą subatą susirinkime nutarę: „Nei vienas prie darbo negrįšim, iki negrįšim visi". Pusantro šimto streiklaužių negrų išvažiavo atgal į Philadelphią, užrakinti dviejuose vagonuose ir pirmiaus da padarę betvarkę ant Pennsylvanijos vagzalo. Jiems miestas apmokėjo kelią ir da davė po $5. Miestas sakosi, jog galėsiąs apsieiti su streiklaužiais, ir jog kasdien išvežą iš miesto mėšlų į 5000 vežimų.

¶ **Rusų sektantų žvalgai.** Ant laivo „George Washington" pribuvo du rusai, vadovai menonitų sektos: Esav ir Simens iš Omsko. Jie važiuoja apžiūrėti vietų į Oklahomą ir Texas. Jeigu ras vietų, tai sugrįžę Rusijon atgabensią su savim 150 šeimynų menonitų, kuriuos rusų valdžia persekioja delei religijos ir buvo ištrėmusi Siberijon. Menonitų sekta panaši baptistams.

¶ **Pulitzero palikimas.** Pasimiręs dienraščio „The World" leidėjas, kadaisiai iš Vengrijos iškeliavęs žydas, Joseph Pulitzer, paliko $30,000,000 turto, iš kurio 3 milijonai paskirta įvairiems visuomenės reikalams, tų tarpe inkūrimui žurnalistų mokyklos prie Columbia universiteto. Našlė jo žmona gavo pustrečio milijono, o likęs turtas pereina trims sūnams.

¶ **Tarptautiškas klubas.** Aną subatą Rand School ruimuose atsibuvo antras įsteigiamasis susirinkimas naujai tveriamo tarptautiško klubo. Reprezentuota buvo septynios tautos: rusai, lietuviai, armenai, graikai, italai, etc. Klubas dedasi tikslą susiartinti visiems pirmeiviams svetimtaučiams Amerikoje ant politiško ir draugijinio lauko.

Vietines Žinios.

— **OPERA „BIRUTĖ".** Ateinantį subatos vakarą pagaliaus susilauksime Operos „Birutė", kuri pirmą sykį bus perstatoma Brooklyne ir kurią Scenos Mylėtojų Choras žada gana iškilmingai pastatyt. Tai bus vienas iš didžiausių ir gražiausių teatrų, kokie šiemet ar kada-nors buvo, nes ant scenos išeis su aktoriais net 100 dainininkų. Brooklyno ir apylinkių lietuviai retai gaus progą tokį kitą lietuvišką teatrą pamatyt. Todel męs paakiname vientaučius, kad patįs eitų ir kitus paragintų eit, nes pamatys, ko dar rasi niekad nematė.— Lošimas atsibus didelėje McCaddin Hall svetainėje ant Berry str., tarpe So. 2-ros ir 3-čios gatvių; prasidės lygiai nuo 8:15 vakare. Durįs bus atdaros nuo 7:20.

— **Oro permaina.** Pirmutinis sniegas šiose apylinkėse iškrito pereitą savaitę, ir nors sniegas nepasilaikė, bet oras dikčiai persimainė, — dikčiai jau šaltos dienos.

— **Liaudies Mokyklos vakarėlis.** Buvo lošta juokinga pantamima „Į Ameriką". Potam gražiai sudainavo p. St. Rakausko choras. Galiaus p. A. T. Račiūnas rodė krutomuosius paveikslėlius ir paillustravo p-niai Palkauskienei dainuojant solo: „Už giružės teka upė" ir „Už Raseinių ant Dubisos". Ant galo buvo gražus balius su lekiojančia krasa ir dovanomis. Plačiau apie tą vakarėlį žadėjo mums parašyti į kitą numerį.

— **Lietuvių Gymnastikos Klubo maskaradas ir balius atsibuvo** pereitą subatos vakarą ant Palace Hall. Brooklyno lietuvių jaunuomenė da pirmą-syk šiemet turėjo tokį dailų ir skaitlingą maskaradą.

— **T. M. D. paskaitos.** Ateinantį nedėlios vakarą ant Palace Hall atsibus 3-čioji paskaita, kuriąs rengia TMD. 3-čia kuopa, o skaito Liaudies Mokyklos nariai. Šį sykį skaitys p. J. Širvydas ant tėmos: „Mūsų jaunuomenės takai". Paskaitos prasideda lygiai nuo 8-nių. Paskui viešos diskusijos.

— **Apsivedimo laisnius** išsiėmė šie lietuviai: Petras Kiežas 23 Little str. su Rože Milkiūnaite 36 Little str. Fr. Karokis 11 Evans str. su Veronika Bogdaniute 238 Front str. Vincas Picekevičius 142 Fifth Ave. su Ema Sutkiute 153 Grand str. A. Zabliauskas 141—23-rd str. su E. Jablonskiute iš tęn-pat. P. Černeckas, iš River Crest ligonbūčio, Long Island City su Eelena Geršiute iš tęn-pat. St. Talutis 148 Clinton ave., Maspeth su Veronika Grigiute iš tęnpat.

— **Atidžiai „Progreso Ratelio" narių.** Paskelbjame P. R. nariams, jog 26 d. laukričio 1 val. po pietų, po No. 372 Bedford ave. tai yra Lietuvių Ukėsų Klubo salėje, atsibus susirinkimas. Visi nariai malonėkite susirinkti, nes bus daug svarbių dalykų apkalbėta. **P. R. Valdyba.**

— **Susirinkimas** mėnesinis T. M. D. 3-čios kuopos atsibus ateinantį nedėldienį, lapkričio 26 d. nuo 2 val. po pietų, p. Draugelio salėje, 73 Grand str.

Sekr. Lauraitis.

— **Kovai su būsiančiais uodais.** Far Rockaway salutė rengiasi iškelti kovą su uodais, kurie kasmetas vasaromis vis tirščiau šią apylinkę aplanko ir grąsina išvyti visus gyventojus. Vietinės moterįs inkūrė fondą, kuriame jau yra $24. Tačiaus reiksią kokių $5000, kad intaisyti kokias priemones uodų naikinimui.

— **Perka „Dreamlandą".** Miestas derasi atpirkti nuo savininkų didelį „Dreamlando" parką Coney Islande, kuris šiemet išdegė. Toj vietoj žada ištaisyti del publikos gražų pajūrės parką, išsodinti medžiais ir intaisyti suolus.

— **Reformos ateivių saloje.** Ateivių komisionierius Williams, pranešdamas jogei šiais metais atkeliavo Amerikon 605,384 ateiviai, reikalauja iš valdžios geriau intaisyti ateivių namą ant Ellis Island; ypač esą maža lovų ir kitų intaisų.

— **Protestas delei gatvešlavių streiko.** Pereito panedėlio vakarą Taut. Name atsibuvo lietuvių mass-mitingas, surengtas lietuvių siuvėjų unijos ir S. L. L. 19-tosios kuopos, su tikslu išnešti rezoliuciją, užtariančią streikuojančius gatvešlavius ir protestuojančią miestui už aštrų atsinešimą į streiką.

DELEI LIETUVIŲ APMĖRIŽIMO REZOLIUCIJA.

Brooklyn, N. Y. Lietuvių Amerikos Ukėsų Klubas, spalio 29 d. 1911. surengė viešą susirinkimą, Tautiško Namo salėje, 103 Grand str. Susirinkimą vedė Andrius Kondratas. Čia buvo paremtas demokratų tikietas ir sekanti kalbėtojai laikė prakalbas: R. J. Marrin, H. Rogers, J. V. Lut-

KAZYS PUIDA.

Žemes Giesme

APYSAKA.

ANTROJI DALIS.

---

skausmas įkirus daiktas, ir netvėrė iš jo savo sielos galybės...

...Kelkis ir liūdyk!...

Tolimais, bet skardžiais atbalsiais lėkė tasai Oginto sielos balsas ir žadino visus pajautimus, visas mintis sukėlė...

Ištisu, tiesiu, lyg strėla, keliu ėjo šimtai, tūkstančiai tų minčių, kurios tik dar gimė, kurios dar gyventi nepradėjo ir kurios dar negreit pareikalaus iš gimdytojo atskaitos už jų pagimdymą...

Rodėsi, kad pati žemė miliardų amžių akimis žiūrėjo jo sielon ir ligi dugno ją peržvelgti stengės... Kiļąs ūkas, lyg gydytojas, lengvute anklode gulė ant jo praeities sopulių, lyg būtų norėjęs juos pridengti, paslėpti... Kalnų nuobėgiai, gelsvai-rausvomis suvytusių lapų akimis žiūrėjo krūtinės kapinynan ir lyg prašėsi jon:— norėjo savo gyvybę atiduoti šeimininkui, gyvybe, nors trumpa, norėjo jo kapinyną pridengti, kad jau nėvienas lavonas išten nebeatsikeltų...

Žemė bučiavo savo sūnaus sielą už prižadų ištęsėjimą...

— Ačiu, ačiu tau, broli! — virpančiu, sujudusiu, jausmo kaskadomis puolančiu, balsu, tarė Ogintas į Mačiūną.

— Prikėlei mane — mano darbas tavo minties pėdomis sekė — o tu stovėk tvirtas ir tverk saulėtą rytojų... Tebunie tavo mintis — yt maras, kurio niekas nusikratyti nestengtų...— pasiteisino Mačiūnas.

— Tu pavargai, Jurguti! — rūpinosi Viktutė.

— O, ne! ne! Vikčiuk... Su judviem aš pasilsėjau... Jėgų iš judviejų širdžių ir giedros iš tavo akyčių pasisėmiau... Ačiu, ačiu tau, Viktute!... Aš tvirtas, stiprus dabar... Jau nebeisiu iščia, visuomet su jumis liksiu... Nebejieškosiu... Kas nor, tas tegul manęs jieškos... Šiandien aš tik artojas ir ji — žemė — mano sužiedotinė...

APPRESSO DELLA BELLA FONTE.

Baisulingais verpetais pralėkė kelių metų audra virš Oginto galvos, bet jo nenulaužė, šiek-tiek apdraskė, apdaužė ir, šiurpiu būtybės glamonėjimu, uždėjo ant jo pakilumo žievę.

Stovėjo jis šiandien naujų takų prieangyje ir giedriomis akimis žvelgė rytojun, tyrinėjo artimiausio tako šunkelius, nes žinojo, kad kiekvienas, nors ir trumpiausias žmogaus gyvenimo takas, šunkelių išmargintas ir išpintas.

Eiti, eiti — nuolatos, be galo, nesustojant, neatsižvelgiant eiti ton tolimon, viltvilingon, pašėlusiai dailion rytojaus dienon... Nuplėšti visos uždangos, išgriauti visos užtvankos, kad ir paskutiniu kraujo lašu širdyje, bet stengti savo būtybės kelionės gale sušukti:

— *Hier steht der Sieger!*

Bet išnykti žmonių vilnyse vėjų blaškoma gyvybės dulke, sutirpti toje jūroje, yt snaiguolei, nepalikti savo sielos tvarinių pėdsakos, gyvenimo tako širdies kraujo lašais ir sielos ašaromis nepažymėti — tai pataikįs tas, kurs būna, bet ne tas, kurs sopulingai būti trokšta, ne tas, kurs ton savo būtybėn visą save ir net dalį kitų gyvybių įdeda...

Vakarykščios dienos, tarytum sujudus ir nurimus kūdros vilnelė, romiai ilsėjos jo sielos kapinyne. Santaika įvyko — keršto kibirkštįs tyli, gal tik tūno naujausių sopulių pelenų prislėgtos ir laukia valandos, kurią senobine pajėga prasimuš ir užkurs sopulio laužą.

Giedrai sieloje įsigyvendinus, galvoje sukilo giedrós mintįs, tvirtai laikėsi jos pirmojo tako ir, šmėklų baikštumu, mokėjo šunkelių išvengti.

Linksmiomis, nudžiugusiomis akimis žiūrėjo Ogintas į didelę artojų minią, kuri stovėjo prie valsčiaus raštinės susispietusi ir laukė sueigos prasidėsiant.

Smulkus rudens lietus verkė, verkšleno, yt mažas nuskaustas vaikas, tylomis puolė dar neišmirkusion žemėn, siurbėsi jos krūtinėn ir, yt pabūgęs kačiukas, glaudėsi prie smulkučių žemės trupinėlių-dulkelių.

Artojas-ūkininkas, pastatyta sermėgos apykakle, ramiai laukė. Girdėti buvo tylųs šnabždėsiai, šukavimai ir nusistebėjimai, tarytum už valandėlės ne jie patįs priaugančios kartos svariausią reikalą tars, tarytum kiti, svetimi žmonės, jų trūsu pasinaudos ir jį saviškai vartys.

Bet štai atsivėrė raštinės durįs ir visa valsčiaus valdyba išėjo ant gonkų. Visi nutilo. Vaitas skaito apsvarstytinųjų reikalų sąrašą. Šale jo stovi Ogintas ir atidžiai seka skaitomąjį raštelį.

Vaitas, geras žmogus — iš valsčiaus visus vagis išgaudė, išgavo ne vieną kartą iš vyresnybės pusdykiai medžiagos tiltams ir kitiems valsčiaus reikalams, bet kartais mėgdavo šį-tą nusukti. Įgudęs vaitas, atėjūnas, nors ir savo žmogus, vis-gi turėjo daug pasidarbuoti, kad vietinių žmonių pasitikėjimas įgauti.

Vyriausiu apsvartytinu šios sueigos reikalo buvo mokyklos, ir tai ne vienos, įsteigimas. Valsčius driekiasi dvi myli Nemuno krantais ir kuone dvi myli gilyn į miškus. Ir visame valsčiuje išviso viena mokykla miškuose užknista ir daugybei dėl to tolumo ir ankštumo visiškai neprieinama.

Valsčiaus vyresnybė įnešė tokį sumanymą: įkūrti dar trįs pradinės mokyklos vienodame viena nuo kitos atstume, kad visiems būtų patogu. Tai-gi, sulyg jų sumanymo tos pradinės mokyklos turėjo būti dvimetės, jose turėtų vaikus gerai gimtaja kalba skaityti ir skaitliuoti šiek-tiek pramokyti.

Paskui Ogintas įnešė sumanymą įkurti Meškučiuose keturklesę mokyklą gana plačiai pastatytu ūkio skyriu ir gamtos mokslo praktišku išguldymu. Tam tikslui Jonas Batutis duodąs dvyliką margų geros žemės su pusantro margo jaunučiu miškeliu. Tiktai trobos valsčiui reikėtų pastatyti, bet ir čia pieninińkų sąjungos nariai ateina valsčiui pagalbon: du sąjungos narius duoda miško visoms troboms pasistatyti.

Privatiniame tiedviejų narių pasikalbėjime su Ogintu nutarta miškas šią žiemą iškirsti ir parduoti, o Ogintas apsiimąs duoti už gautus už medžių pardavimą pinigus plytų tiek, kiek troboms reikėsią. Šakas ir viršūnes nutarę plytoms išdeginti atiduoti.

~~Tai-gi viskas nutarta, sugalvota, tik~~tai reikią valsčiaus sueigos tiems sumanymams patvirtinti ir siųsti nutarimas vyresnybei užtvirtinti, nėsą nėra ko laukti.

Kaimiečiai klausės, tūli pakaušį senu papročiu krapštė. Matyti sumanymas tiko, bet toksai mokyklos užlaikymas ir-gi nemaža prekiuosiąs.

Ogintas greita, žvalia akimi pastebėjo, kad gali minia ožio liga užsikrėsti ir pasiskubino skambučių klausimą paaiškinti.

Pirmuosius tris metus pieninińkų sąjunga apsiima apmokėti mokyklos užveizdą ir ūkio mokytoja — daugiau negalinti, girdi, apsiimti, nes nežinanti kaip jai pačiai klosęsi.

Po tokio paaiškinimo, sumanymas kuone vienbalsiai priimtas. Žinoma, nebe to, kad nebūtų buvę kuopelės, kuri viskam ir visuomet, taip sau, priešinas, by tik netylėti. Tečiaus valsčius pasilaikė teisę tą mokyklą reorganizuoti kiekvienu metu, jeigu atsirastų reikalas.

Dėlei pradinių mokyklų kilo ginčai. Pakėlė juos Pečkaitis, kuris įnešė kitokį sumanymą. Vieton dvimečių pradinių jis patarė įsteigti keturkleses tokiu būdu, kad jų programa ankštai būtų surišta su kitomis vidurinėmis mokyklomis. Ir vieton keturių dviklesių siūlė tris keturkleses, nes būsią tuo tarpu pakaktinai ir trijų, kol valsčius prasigyvęsęs ir galėsęs daugiau apšvietos reikalams duoti.

Ogintas tuoj jam pritarė. Patsai buvo galvojęs apie tokią mokyklų sistemą, kad iš vienos kiton pereidamas mokinys nejustų didelių atmainų, bet to sumanymo neįnešė sueigon, nes bijojo, kad ir anasai sumanymas nepraeis.

(T. b.)

VISUOTINOJI Historija

(SATYROJE)

Teffi, Dymov'o ir Avierčenko's prisiskaitęs paraš.

T(oks)... Š(ioks)... K(itoks)..

(Tąsa.)

Pasibaigus Saksonijos dinastijai, gudrųs vokiečiai išsirinko tokią dinastiją, kuri išgyventų ant svieto lygiai šimtą metų; jau ir tuokart vokiečiai tikėjo burtams. Tokia dinastija tuoj ir pasipainiojo po ranka: buvo tai Frankonų dinastija. Jau pirmutiniams tos dinastijos karaliams viešpataujant įvesta daug „paktiškų" permainų ir pastebėjimų su pataisymais viešan vokiečių gyveniman. Tarp kitko išėjo įsakymas: nesipešti pėtnyčiomis, subatomis ir nedėldieniais; kitomis dienomis — tai nors ir galvas skaldyt, valia! Tai vadinosi Dievo Taika. Žinoma, atsirado gudragalviai, kurie sutrumpindavo savaitę trimis dienomis, o kitiems visados per pėtnyčią matydavosi subata su nedėldieniu.

Viešpataujant Henrikui IV. iškilo didelė kova tarpe imperatoriaus ir popežiaus. Iš to ne viena viešpatystė ir ne vienas karalius daug ko pasimokino.

(Popežiai kovoja su karaliais.)

Nuo senų seniausių laikų popežiai užmiršo, kad jų sosto įsteigėjas Kristus, kurio paveizdą sekti jiems buvo įsakyta, gyveno bėdinas ir apleistas. Užmiršę tatai, jie, kaip tik įmanydami, rūpinosi sudrūtinti savo valdžią svietiškuose dalykuose. Visų popežijos pretensijų patvirtinimui devintame metšimtyje buvo sušauktas bažnytinis suvažiavimas, kuris suklastavo įvairius nutarimus ir dekretus su dekretalijomis. Visi žinojo, kad tie nutarimai ir dekretai su dekretalijomis buvo suklastuoti, bet gi visi jų prisilaikė ir tikėjo jiems, kas taipgi augštai pakėlė popežių sostą ir reikšmę. Vienok, teisybę pasakius dešimtame ir vienuoliktame metašimčiuose popežijos dalykas ėjo visiškai kreivais keliais. Taip skaudžiai buvo atjaučiamas gerų popežių trukumas, kad ant sosto užlipo moteriškė, vardu Johanna iš Mainco.

Pastaroji aplinkybė turėjo ir gerą pasekmę. Būtent: visi dvasiškieji, pabūgę, kad su laiku gali pereiti į moterų rankas vietos popežių, vyskupų, pralotų, kanauninkų, klebonų, kamendorių ir altaristų, uoliai ėmėsi reformas vykinti. Garsiausias reformatorius, atsižymėjęs tuo, kad neapkentė moterų, kaip žydas kryžiaus, tai garsusis Hildebrandas, arba Gregoras VII.

Hildebrandas buvo sūnus šiaip-sau ūkininko, bet jau iš mažumės turėjo tvirtą valią ir energiją. Ingijęs tas ypatybes, jis ir pastojo popežiumi. Kad kaip nors prašalinti imperatorius nuo kišimosi į bažnytinius dalykus, jis apskelbė du įsakymu: visi kardinolai turi dėvėti raudonus rūbus ir tokią-pat kepurę su kutais užpakalyje; moterįs negali pastoti kardinolu.

Ir Gregoras VII. didžiuoju savo reformatorišku protu permatė, kad visos nelaimės ir nedorybės paeina iš moterų pusės. Todel jis absolutiškai uždraudė kuningams vesti, o moterims įsakė už kuningų netekėti ir jų prižadams netikėti.

Nuo to laiko pas kuningus neberasi pačių, o tik gaspadines, ir kuningai baisiai nekenčia moterų. Kas yra rašoma apie kuningus (kaip Bocaccio „Dekameronas", Šventmikio „Parmazonas" ir tt.) tai grynas išmįslas, niekuo neparemtas ir nepamatuotas. Su laiku išėjo kanoniškas įstatymas, kad kuningai neturi tiesos laikyti gaspadinės jaunesnės, kaip 60 metų amžiaus. Visi klebonai (ar bent didžiūnai) uoliai pildo tą įstatymą ir laiko tris gaspadines po 20 metų amžiaus vieną, kas sykiu sudaro 60 metų.

(Nuo tos gadynės dvasiškieji nebesusideda su moterims ir moters nebetiki dvasiškųjų prižadams.)

Labai aštrus įrankis ant viešpačių ir karalių buvo išrastas Gregoro VII. Tai buvo iškeikimas, kitaip sakant, atskyrimas nuo bažnyčios, arba anathema. Iškeiktasis ne kaip jausdavosi; jei jis tik užgimdavo, tai niekas jo nekrikštydavo, numirus — nelaidojo, vesdamas — negaudavo šliubo, o vedęs — negalėdavo persiskirti; išalkusio niekas nepapenėdavo, ištroškusio — nepagirdydavo, o pavargusio — po pastoge niekas neįsileisdavo. Žodžiu sakant, buvo visai iškeiktas ir išmestas iš visų žmonių draugijos.

Gregoras VII. senai jau griežė dantį ant Henrikio IV. už kai-kuriuos jo drąsius darbelius. Prie to vokiečiai-kuningaikščiai, susikivirčiję del kaž-kokių menkniekių su Henrikiu, apskundė jį popežiui, kuris to tik ir laukė. Tuokart Gregoras pasikvietė Henrikį į savo „ofisą", šis nepaklausė ir nenuėjo. Popežius įširdo ir iškeikė Henrikį. Henrikis iš savo pusės ir gi įširdo ir taip jau iškeikė popežių. Matomai, popežiaus iškeikimas buvo daug tvirtesnis negu iškeikimas Henrikio ir šis buvo priverstas nusilenkti.

Vokiečiai kuningaikščiai, pradžiugę iš to, kad popežiaus iškeikimas pasirodė ėsąs tvirtesnis už Henrikio iškeikimą, pasakė Henrikiui:

— Męs galime neklausyti tavęs, nes tu esi anathematizuotas. Bet gi buvai mūsų karaliumi iki šiol, tad nebūtų padoru taip išvaryti tave. Delto tai nueik pas popežių ir jei jis duos tau išrišimą, męs pripažinsime tave viešpačiu ir vėl po senovei tarnausime tau. O jei ne — eik lauk!

Nusiminė Henrikis. Mato, kad nebegerai išeina. O negerai delto, kad reikia eiti atsiprašyti pas žmogų, kurį pats nesenai iškeikė. Neisi — bus dar blogiau, — neteksi viešpatijos ir pavirsi į valkatą. Nebuvo ką galvoti. Pasiėmė po ranka savo pačią Bertą, kurios šiaip jau nelabai apkentė, ir ėjo į popežiaus „ofisą". Kelionė nebuvo lengva. Henrikis gyveno Germanijoje, o Gregoras Italijoje; tarpe tų dviejų šalių, kaip sako mums visos ir Gabrio „Geografija", yra dar Alpų kalnai. Tatai Germanijos valdonas Henrikis, su savo motere Berta, turėjo persikelti per Alpus; šliaužė nuo kalnų ant nugaros ir ant šlajučių, lipo į kalną, kaip įmanydamas, tai ant visų keturių, tai ant pilvo, iki, galų gale, pasiekė Italiją. Taip keliaujant, nesykį nelaimingasai Henrikis linkėjo Gregorui „visokių kvarabų" ir siuntė jį po visais velniais. Niekas negelbėjo — turėjo irties prie uosto. Beabejonės popežiui tekdavo daug daugiau, negu nemylimai moterei, kuri, kaip šešėlis, visur buvo su juo.

Galop Henrikis su pačia ir kūdikiu nušliaužė nuo Alpų ir atsidūrė Augštutinėje Italijoje.

Tuo laiku popežius, delei jam pačiam žinomų aplinkybių, buvo išsikraustęs iš Romos ir gyveno Kanossoje, kuri priklausė Toskanijos margrafienei Matildai. Gregoras, kaip žinome, neapkentė moterų ir kuningams bei vyskupams draudė turėti pačias ir suguloves, bet ką jis pats darė pas Matildą ir su Matilda — atspėk tu, žmogau, jei gudrus esi!

Henrikis atlikęs taip sunkią kelionę, tikėjosi pasilsėti. Bet ne taip išėjo. Popežius liepė jam išstovėti žiemos laike kieme basam, vienmarškiam ir be kepurės. O pats, pasiėmęs Matildą už rankos, žiūrėjo į Henrikį ir rodė liežuvį:

— Štai tau, — sakė, — nepaklusnus sūnau!

(Henrikis IV. vaišėse pas Gregorą VII. Kanossoje).

(T. b.)

J. Mikuckis.

Lazdyno pasaka.

(Užbaiga.)

Močiutė ją keikia ir bara,
N'inleidžia visai į namus...
Mergelė nemato jau gera,
Pas'tinka visur vien skausmus.

Pasaulis be gailesio, šaltas
Nenori suprasti visai
Kas nuskaustas kenčia, kas kaltas,
Vien teisti jis moka liuosai!

* * *

Naktis paslaptinga, maloni,
Tyli, užžavėta, liuosa
Jau apglėbė šilą ir klonį,
Sau berdama kelią rasa...

Kas eina? Koksai tai šešėlis
Tęn slenka tarp medžių žalių?
Po kojų kam lenkiasi gėlės,
Kas brauko rasas nuo žolių?

Kalbėdama eina mergelė —
„Tikrai nelaiminga esu,
Saulutė nors apšviečia šalį,
Bet šviečia ne man — man tamsu.

„Lazdynas... Pažįstu tą vietą —
Mane jis apgavo čionai...
Dabar jo kita numylėta!"
Ir verkia, ir bėga jinai...

„Štai Nemunas... Nemunas plaukia...
Sudievu, juodieji miškai!
Sudievu penėtojau, lauke,
Ir tu, kurs mane palikai!

„Sudievu, begailesio, žmonės,
Jųs širdis — šalti akmenai!...
Atleiski man, Dieve malonus!"
Ir Nemunan puolė jinai.

Ir Nemuno lygi krūtinė
Bailiai sudrebėjo staiga,
Ir krantą šaltai akmeninį
Bučiuoja pabugus banga.

8. V. 11 m.
Vilnius.

PAAIŠKINIMAI.

1) **Bangpūtis** — audrų dievaitis.
2) **Milda** — meilės deivė.
3) **Lazdonė** — miškų deivė.
4) **Praurimė** — deivė.
5) **Patrimpas** — dievaitis pavasario, javų...
6) **Juratė** — jūrių deivė.

Yra legenda — būk deivė Juratė turėjo krištolinę pylę Baltijos jūrose, ir įsimylėjus vaikiną, nusivedė jį į savo pylę. Tada Perkūnas užpyko ant Jūratės už tai, kad jinai pamylėjo ne dievaitį, o prastą vaikiną, ir užmušė jį (vaikiną). Užtai Jūratė ir verkė...

7) **Nėjolė** — deivė. Yra legenda, kad Nėjolė ištekėjo už Pykolio — pragaro dievaičio, ir užtai jinai visą savo amžių verkė...

NUO HAMBURGO LIG NEW YORKO.

(Tąsa.)

Kad geriau suprasti keleivių gyvenimą ant laivo, pažvelgsim nors paviršium, kaip praleidžiama tęn diena. Apie 6 val. ryto pradeda traškėti ir juokdami kelties ir rėdyties — daugiau tą viską, kaip sakiau, atlieka gulyklose, kas daro labai nemalonų įspūdį; paskui eina prausties į tam tikrą ant viršaus kambarį, bet vanduo prausimuisi eina stačiai iš jūros, yra labai sūrus, gležnus ir su juo visai negalima prausties; kiekvienam reikia turėti geresnio — nesūraus vandens, delto ir matome rankose butelį, puodžiuką, imbrıką pripiltus tokiu vandeniu. Eilėse laukia kol prisigrūda prie atsakančios vietos, bet ir pats prausimas nemalonus, nes laivas svyruoja ir žmogus turi laikyties įsikabinęs, kad nepargriūti. 7 val. suskamba varpas ir visi šūkaudami ir stumdydamies eina į valgomąjį kambarį ant „Frueštikio", kuris susideda iš minėtosios kavos, negardaus falsifikuoto sviesto, smirdančio sūrio (tik ponams tokį valgyti), balto pyrago, kuris be jokio skonio ir stačiai sprangina; yra dar kartais šiokių-tokių mėsgalių, bet juos mėgėjai greitai saujomis išgrobsto. Pavalgę gardumynų, vieni eina vėl į gulyklas, kiti ant viršaus, o kad nuo valgomųjų stalų viską nuvalo ir išsluoja kambarius, tada ir čion daugelis susirenka.

Kambaryj del miegojimo vienas būrelis kortomis lošia, kitas apie ką-nors ginčijasi, kiti voliojas ar snaudžia lovose, kur-nekur girdėtis harmonikos ausį verianti balsai, smuikos čirškimai... štai ineina vienas, antras matrosas su keptais viščiukais, pyragiukais, kotletais ir su alkoholiniais gėrimais ir dauguma su šauksmais „kurki, kurki, wodka" bėga pas matrosus, tampo ir ginčijasi su jais apie kainas, nes jie nesigaili varguolių keleivių ir puikiai prigaudinėjo. Prasideda vaišinimas; matai kaip išblyškę veidai siulpja butelius,—matai tą viską ir gailumas suspaudžia širdį...

Greit pradeda varyti visus ant viršaus, kad bent kiek apdoroti kambarį ir įleisti gryno oro.— Eikim dabar į valgomuosius kambarius — čion daug įvairių ir užimančių vaizdelių: viename gale kambario susispietę žydeliai su maldos drobulėmis apsidangstę, Maižio ragą užsidėję, ranką diržiuku apsivynioję su įnirtimu kinkiuoja ir bliurba poterius; tęn už stalų būrelis šūkaudami lošia kartomis, kitur vaikinai glamonėja merginas — tai geria su jomis alutį ar taip kokį skystimą, tai apsikabinę myluoja ir... bučiuoja, tai bent kiek spaudosi arba blevyzgoja kas ant liežuvio papuola ir juokuoja. Užvis vienas vikrus vaikinas—lietuvis daug juokų pridarė gaudydamas mergaites, bučiuodamas ir spaudydamas jas; jam tas viskas labai sekėsi (tur būt ir Amerikoj panašiuose dalykuose bus nesutyžęs) na ir merginos jį labai pamėgo. Kur-nekur kalba apie Amerikos gyvenimą, o amerikantai pasakoja su atsidėjimu nebūtus daiktus ir visokius juokus apie tą „laimės" kraštą; klausytojai tik trauko pečiais ir dūsauja, arba linksmai kvatoja; tęn stovi keli vaikinai ir kaip katinai į peles žiūri per kiaurinę angą į moterų gulimąjį kambarį — kaip magnatu traukia vyrukus tęn, kur gražiąją lytį galima pamatyti visokiose išvaizdose; štai pakilo smarkus šūkavimas ir juokai — tai prižiūrėtojas kūrėklį pasiėmęs vijo vieną vaikiną iš moterų kambario, kur, mat užkumpė nabagą besispaudant su mylimąja; „pavydelninkas" perdėtinis nevietoj pertraukė meilės ryšius ir prie tiek žmonių, nors geros akįs dūmų nesibijo. Reik pridurti, jog patįs tvarkadariai atvirai meilinasi prie sympatiškesnių merginų, tankiai jas riebjai pakibindami: prigula prie šalies, arba užkviečia į savo kambariuką paviešėti...

Juokas ir pasigailėjimas apima pažvelgus į visą tą komediją, į visus tuos apsireiškimus jausmų tarpe jaunuomenės. Bet gana čia, — lipsim ant viršaus: didesnėji dalis keleivių taipogi užsiima meilės ir romansavimo dalykais, bet flirtas čion mažiau „dalikatnas", — užvis tame atsižymi galicijonai, slovėnai ir kiti iš Austrijos, kurie visą laiką ir visur prasikiša savo nešvarumu, girtuokliavimu ir blogu su visais apsiėjimu.

Skambina pietums ir visi šaukdami kulvertiniais smunka žemyn ir užėmę vietas ragauja „nepaprastų" rasalų, šiupinių ir kitų visokių... Po pietų viskas eina taip-kaip ir pirmiau. 4 val. duoda kavą su prietaisais ir kepintų-šutintų slyvų, bet kad gauti slyvų, tai reikia nežiopsoti, nes narsesnieji duodami laisvę kojoms ir rankoms saujomis griebja jas, prisipila kišenes ir jei neseki jų paveikslo, tai paliksi kaip musę kandęs. 6 val. vakarienę, — koksai nors vokiškas šiupinys arba arbata. Saulė užsileido, tartum į vandenyno bangas ji pasikavojo... temsta ir tada visi darosi kaip tai linksmesni, pilni meilės ir apstaus kalbėjimo. Šęn ir tęn ant viršaus matyties įvairių scenų ir vaizdelių. Viduj — valgymo kambaryj neapsakomas sujudimas ir šauksmas: visų akį atkreipja žydelių linksminimasi, kuris apsireiškia greitu dainavimu, švilpavimu, ūbavimu, rankų plojimu ir kojų trypimu; viduryj būrio stovi augštesniai dirigentas, rodo visokias mimikas ir duoda toną visai savo kompanijai. — Kitoj vietoj harmonika griežia polką, valsiuką ar taip kokį šokį ir kelios poros sukasi, kad merginoms net sijonai ant galvos lekia, o aplinkui būrys žiūrėtojų pritaria šūkavimu ir riebjais žodžiais; paskui eina kortų lošimas ir vėl visokios rųšies flirtas. Tas naktinis pasilinksminimas tęsiasi ligi 10½—11 val., kada matrosai pradeda tuos kambarius plauti ir liedami vandeniu greit išganioja visus ant nakvynės.—

Jei su atidžia pažiūrėti į visą tą keleivių minią ir pasiklausyti jų nuomonių ir kalbų apie praeitą gyvenimą ir apie siekius naujame laisvės ir „laimės" krašte, tai pasigailėjimas suspaudžia širdį, nežinia ką besakyti, ką bemanyti apie jų visų ateitį, nes visur tuštumas, ištvirkimas, girtuokliavimas, niekingi niekiai ir užmanymai. Atsiranda, žinoma, dalis rimtų vyrų ir mergaičių, bet jų taip mažai... Ir kokią laimę gal atrasti tokie žmonės Amerikoje? Kokį sveiką, gryną peną — kūnišką ar dvasišką, sutiks tie vargšai tame laisvės ir kapitalizmo krašte? Bene tik visa jų laimė ir išganymas sustos ant garbinimo Ragučio ir Veneros... Gaila žmonių... Stengiasi sujieškoti, dasiekti laimės, o atras vargą ir ištvirkimą. Malonu būtų, kad šitie jauni ir sveiki vyrai ir mergaitės, užsidirbdami skatiką šviestųs ir lavintųs dvasioje, stotų blaivais ir doriškai paveikslingais, ir tokiu būdu atneštų sau ir kitiems gausią naudą. Vienok tas sunkiai sų jais tegali įvykti, nes jie važiuoja visai neprirengti prie naujo gyvenimo Amerikoj; juk kiekvienas iš šitų vargšų taip silpnas dvasioje, kad jis negalės susilaikyti nuo lankymo visokių pasilinksminimo įstaigų ir kompanijų, su laiku pilnai duos laisvę savo kūniškiems, tamsiems jausmams ir tada jau žuvęs tas laimės jieškotojas...

(Užbaiga seka.)

ŠVEICARŲ DEMOKRATIJOS JUDĖJIMAS.

IX.

Męs iš šveicarų darbininkų matėme labai gražų paveikslą. Paimsime tų laikų darbininkus iš Glarus kantono. Čia kokie 800 fabrikų darbininkų susijungė draugijon ir apskelbė šiokį savo tikslą: „Męs norime būti savo reikalų atstovais ir globėjais; ingyti sau prasilavinimą; skaityti, mokinties ir aplinkui save visur žiūrėti. Ramum ir rimtu spaudimu iš apačios, męs visi apleistieji piliečiai, išsauksime sveiką balsą iš demokratijos, kuri apgįs mūsų ir visos tautos gerovę". Įsitėmyk, skaitytojau, į šituos žodžius: **ramum** ir **rimtu spaudimu!** Jis toli gražu kitaip skamba, negu triukšmingi streikai, kumščiai, rėksmai ir bombos, kurie nieko darbininkų kliasai nepagelbsti, tik juos ištvarkina, sudemoralizuoja, nusilpnina ir sutveria tautoje sau baisius priešus... Ir ištikro šveicarų darbininkai tuo ramum ir rimtu būdu iškovojo tau **trumpesnį dienos darbą** (dirbo pirmiaus net 14 valandų!). Darbo sąjungos ingijo teisėjų ir įstatymdavių prielankumą. Pirmu sykiu Šveicarijoje tapo panaikinta naktinis darbas netik nepilnamečiams, bet ir augusiems. Tokiu būdu — ir vienok ramum, tik rimtu būdu — Šveicarijos darbininkai laimėjo savo pusėn liaudies ir valdžios užuojausmę. Nauji įstatymai pasiliko darbininkų sveikatos ir gyvasties globėjais, kas davė progą kilti žemųjų žmonių luomui pažangoje ir augti naujai, sveikai gentkartei.

Pasilieka mums paminėti bankų systema, kuri kitose šalyse da ir po šiai dienai tebėra nesutvarkyta — sakysim, kad ir tokiame milžiniškame krašte, kaip Amerika, o pas šveicarus jau veik pusšimtis metų atgal inbėgo normalėn vėžėn. Bankai, kaip ir visur, Šveicarijoje buvo privatinėse bankierių rankose. Suprantama, kad neapsieidavo tie bankai be krachų ir bankrūtų, kurie aibes piningų žmonėms nunešdavo. Šveicarijos demokratai pradėjo ir čia laužyti galvą, kaip tą chronišką tautos skaudulį išpeikti. Atsinaujino judėjimas, kad reikia steigti valdžios bankus. Kaipogi 1867 m. St. Gall kantonas įsteigė pirmąjį tokį bandomąjį valstijos banką, o 1871 m. šituo pavyzdžiu pasekė kantonai: Zuerich, Thurgau ir Graubunden. Išpradžių senesnieji liberalai ir konservatai tam priešinosi, bet kada šitų bankų naudą pamatė, ilgainiui visi tam pradėjo prijausti ir demokratija gavo viršų. Žinoma, tai nedyvai buvo, kad ir priešinosi. Juk tai buvo labai ankstyvi laikai. Akyvą straipsnį rašė pirm tai (1863 m.) laikraštis „St. Galler Zeitung". Sako: „Valstijinis bankas — tai magiškas žodis! Vieni jame mato naują evangeliją, kiti suirutę, treti kietą draugijai pamatą, dar kiti jo bijosi kaip chimeriškos šmėklos; šitas žodis kaip tamsi figūra dūluoja mums iš tolo, kaip jūrės pakrantėj stovinčiam žmogui atsiiriąs nežinomas laivelis: kas jame sėdi — ar jūrių piratas (plėšikas) ar ramus pirklys?" Ir ką gi— šitas laivelis prisiirė, demokratiški liaudies bankai išsėdo, apsigyveno tarpe šveicarų ir išgelbėjo jų tautą nuo tų baisiųjų nuoskaudų, kokias dar ir šiandien daro privatiniai bankai net tokiose moderniškose šalyse, kaip Amerika!

Męs perbėgom tuos Šveicarijos nuotikius, kurie tęnai perėjo 50 metų atgal. Perbėgom tik paviršium, kiek laikraščio straipsniu galima. Jeigu da mums kada prisieis prie Šveicarijos gyvenimo pagrįžti, tai męs rasime šimtus naujų permainų šios šalies politiškame ir draugijiniame gyvenime. Paveizdan — rasime perėjusius gelžkelius į valstijos rankas. Čia nebėra tokių gelžkelio magnatų: Hill'ų, Harrimanų, etc., kaip męs turime Amerikoje. Gelžkelius užlaiko visuomenė ir ji savo išdan temoka už naudójimąsi keliais. Milijonai frankų kasmetas pasilieka valstijai. Iš tų piningų valstija užlaiko pusę savo valdžios. Koks tai palengvinimas gyventojų naštos! Arba koks tai pigumas Šveicarijos kelių, sulyginus su Amerikos! Vis tai padarė ta malonioji gadynės srovelė, kurią vadiname demokratija...

Jeigu iš tų straipsnelių męs būsime nors kibirkštėlę demokratijos meilės inkvėpę savo vientaučiams; jeigu lietuviai paseks šveicarų liaudies darbais, ir pametę vaidus už niekniekius, o pasiims sau ramaus švietimosi ir lavinimosi kelią; jeigu mūsų išeiviai rimtai studiuos kitų šalių demokratijos žingsnius ir apie tai rašys savo tamsesniams broliams, kad męs ir čia kiltume augštyn ir pagrįžę savo gimtinin kraštan — Lietuvon būtume prisiruošę prie rimto demokratiško gyvenimo, — tai męs būsime užganėdinti, jogei šiais keliais straipsneliais esame prie to didelo darbo prisidėję. Tikime, kad taip bus.

A. B.

SILVESTRAS BALTROMAITIS.

Žemiau einantis sukaktuvinis straipsnelis paminėjimui vienam iš mūsų tautos veikėjų — Silvestrui Baltromaičiui, išspausdintas yra „Lietuvos Žin." 122N, iš kur męs ištisai perspausdiname, kad su tuo veikėju supažindinti ir amerikiečius-lietuvius. Męs pridurtume, kad Baltromaitis yra vienu iš tų, kurie dar anais sunkiaisiais mūsų spaudos uždraudimo metais, labai daugeliu prisidėjo prie išgavimo spaudos ir išdrįso audringose mūsų gyvenimo dienose dirbti viešai **lietuviams** ir del **lietuvių**. Kiek męs žinome, Baltromaičiui sustatyti jo garsųjį „Sborniką" padėjo ir kita dauguma mūsų tautos mylėtojų ir rinkėjų senoviškų lietuviškų ir apie Lietuvą rašytų raštų. Tų tarpe mums yra žinomas tautos kankintinis p. St. Didžiulis (iš Gražionių tėviškės, netoli Indrioniškio, Vilkmergės pavieto), kuris dabar regis ant viso amžiaus ištremtas Siberijon. Pas jį Baltromaitis rado daugybę surinktų raštų. Kas paminės apie tuos veikėjus ir kankintinius!... —

„Spalių 21 d. š. m. vienas iš tyliųjų ir uoliųjų lietuvybės dirvoje darbininkų švenčia savo 70 metų gimimo sukaktuves. Vertėtų, kad tą dieną prisimintų apie jį visa mananti ir dvasios gyvenimu gyvenanti Lietuva. Tuo labjau užsipelnė jis to atminimo, kad nors likimo bangomis ir buvo nunešias į tolimą šiaurę, visdelto širdimi nenusigrįžo nuo savo gimtos šalelės ir per savo ilgą amžių triūsė jos naudai.

„Šis vyras, apie kurį čia kalbame, yra Silvestras Baltromaitis, Peterburgo viešojo caro vardo kningyno kningyninkas.

„Svarbjausis jo darbštumo sutvertas veikalas yra bibliografiškas — lietuvių kalboje ir apie Lietuvą kitataučių kalbose išleistų veikalų —rinkinys, kurs buvo atspausdintas 1891 m. Peterburge rusų kalba ir užvardytas: **„Sbornik bibliografičeskich materialow dla geografiji, istoriji, istoriji prava, statistiki, i etnografiji Litvy z priloženiejem spiska litovskich i drevne-pruskich knig 1553 po 1903 g.**

„Tuo rinkiniu Baltromaitis išsyk atkreipė į save visos Lietuvos akis ir laikui bėgant leidžia jį antrą sykį 1904 m. gerokai papildytą. Kaip girdėti tuo savo numylėtu veikalu nesiliauja ir dabar Baltromaitis besirūpinęs. Šiaip savo raštišką darbą pradėjo Baltromaitis 1870 m. gale, kuomet tik pateko į viešąjį Peterburgo kningyną. Paminėtinas dar jo darbas yra 1877 m. išleistas etnografiškas veikalėlis: **„Litovskaja svadba"** rusų kalboje. Jo vertimėliai iš svetimų kalbų (Andersono pasakos) neturi vertės delei labai sudarkytos kalbos.

„Gimęs yra S. Baltromaitis **1841 m. spalių 21 d.** Kauno gub., Šiaulių pav., Mankiškių sodžiuje. Mokyklas lankė jis: pirm Radviliškio parapijinę, paskui Reseinių triklasę ir galų gale Telšių progymnaziją. Pakliuvęs į Peterburgą, lankė dar piešimo mokyklą. Iš tęn išėjęs kaiteliojo vietas kol pagaliaus pateko į Peterburgo viešąjį kningyną, kur jau virš 40 metų tebetarnauja, daug ir naudingai besidarbuodamas."

LIETUVIŠKI ŽAIDIMAI.

„Namelis dega". Šis žaidimas šitaip veikiasi. Susikabinę rankomis kiek tik yra dalyvautojų, nežiūrint ar poromis ar ne, padaro didelį ratą. Vienas palikęs oro pusėj bėga aplink ratą ir įžiūrėjęs katram suduoda su ranka bėgdamas pro šalį ir surėkia: Namelis dega!" Tada suduotasai turi palikti savo vietą ir bėgti apie ratą, tik su tokia išlyga — jeigu sudavėjas bėga į dešinę pusę, tai suduotajam reikia bėgti į kairę ir taip greit, kad paspėtų į tą patį daiktą atbėgti, iš kurio jisai arba ji išbėgo. Jeigu tas pirma atbėgo į tą vietą, tai jisai užima tą vietą, o tas kuris pasivėlino, vėl bėga apie ratą ir suduoda kitam, vėl sakydamas: „Namelis dega!"

Pasarga. Visuomet turi būti palikta spraga toj vietoj, iš kurios išbėga, kad bėgikas žinotų iš katros vietos išbėgo, ir nevalia lįsti per vidurį rato, paskersai perbėgti. Jeigu katras taip padaro, tai išantro sykio turi abu bėgti. Tas viskas veikiasi kol atsibosta. Žaidžiama laukuose, bet žiemą galima ir salėse.

Juris.

kauskas, Hon. W. A. Mathes ir J. Garvey, kurie visi gavo delnų plojimą.

Po prakalbų, sąnariai užvedė pasišnekėjimą kaslink šovimo ir užmušimo žmogaus „Erie Pleasure Club" baliuje, kas buvo laik raščiuose pranešta būk tai atsitikę Šv. Juozapo Dr-tės per 25-metinių sukaktuvių apvaikščiojimą. Delto išrinkta iš trijų komisija, kad parašytų nuo Lietuvių Ukėsų Klubo rezoliuciją ir toliaus veiktų kas tame bus reikalinga.

Rezoliucija: Kadangi, spalio 21 d. vakare, Erie Club baliuje, Palace Hall, 93 Grand str., keletas jaunų vyrų ėmė kelti triukšmą ir prisikabinėti prie baliuje esančių moterų, ir tūlas Joseph Faulkner buvo per tuos vyrus šautas ir užmuštas; ir

Kadangi, tą-patį vakarą lietuvių Šv. Juozapo Dr-tė laikė savo apvaikščiojimus po N. 103 Grand str.; ir

Kadangi, po to atsitikimo pasirodė laikraščiuose 23 d. spalinio žinia, būk tas atsitikę ant Šv. Juozapo Dr-tės apvaikščiojimo, kas numetė šešėlį ant lietuvių, vieton apkaltinti tuos vyrus iš Erie Pleasure Club; ir

Kadangi, tokios laikraščiuose žinios neteisingos ir Šv. Juozapo Dr-tės paminėjimai atsibuvo tvarkiai ir ramiai; ir

Kadangi, jau keletą sykių atsitiko, kad policija ar kiti žmonės, paduodami žinias, užuot primesti kaltę ir nešlovę kaltiesiams, priskaito vis lietuviams piliečiams, su tikslu užmesti ant jų nepakenčiamą šešėlį, todel —

Nutariame, kad mes, Lietuvių Ukėsai iš Williamsburgo, pilnai čia susirinkę sukvietimu Lietuvių Amerikos Ukėsų Klubo Taut. Namo salėje, 103 Grand str., apgailaujame šito distrikto sąlygas ir protestuojame priešais neišsigalėjimą policijos departamento, kad jis nesustabdo netiesotų įsikišimų visokių mušikų bandos, kuri įneša baimę pas nuolankius įstatymams ir ramius piliečius, ir toliaus protestuojame prieš nedoras ir neteisingas žinias, laiks nuo laiko paduodamas į laikraščius, kuriomis visos piktadėjistės ir bjaurus atsitikimai vis priskaitoma lietuviams; kadangi tas nėra teisybė; ir

Nutariame, komitetas iš trijų, būtent Andriaus Kondroto, Jono V. Lutkausko ir Simo Bandzevičiaus, paskirtas parašymui ir pirengimui rezoliucijų, kuriose bus išreikšta lietuvių ūkėsų nuomonės ir pavesta jiems imti tolesnius žingsnius šitame dalyke, ką jie matys reikalingu.

Brooklyn, N. Y.
Spalių 30 d. 1911.

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

SEKRETORIAUS PAAIŠKINIMAI.

Tankiai tūli nariai bent kokios draugijos, mėgsta pabarti savo viršininkus už nedarbštumą ir tt., nors ir patįs nieko neveikia ir net savo mokesčių priderančiame laike neužsimoka. Čia kalbėsiu apie Tėvynės Mylėtojų Draugiją.

Kaip jau žinoma, kuopos ir pavieniai nariai šios draugijos, sulyg nurodymų jos įstatymuose, privalo metinę mokestį užsimokėti pirm vasario mėnesio; bet ar įstatai yra pildomi? Ne, ne visų. Yra daug narių dar neužsimokėjusių ne tik už šiuos 1911 metus, bet ir už 1910 m. Yra kuopų, kurių tik menka dalelė narių užsimokėjo, yra ir tokių kuopų ir tai iš skaitlingesnių nariais, kurių nei vienas narys dar neužsimokėjo už šiuos metus. Ir stebėtina, kad prie tų paskutiniųjų reikia pažymėti kuopas iš kolonijų, kurios daugelyje reikalų yra atsižymėję kultūriškai, kaip ve: Minersville, Pa., kuopa N 1, So. Boston, Mass. — N 6, Shenandoah, Pa. — N 25, Chicago, Ill. — N 27, Montreal, Can. — N 38, Brooklyn, N. Y. — N 44, Springfield, Ill. — N 49, Worcester, Mass. — N 50, Athol, Mass. — N 73, ir dar keletas kitų. Taip šių, kaip ir kitų kuopų nariai, be abejonės neatsisakytų užsimokėti, jeigu tik būtų kam juos prie užsimokėjimo ant vietos paraginti. Iš viso ko galima spręsti, kad tų kuopų viršininkai yra kalti, kad nesušaukia susirinkimo, kuriame nariai galėtų užsimokėti, o išreikalavimui iš nepribuvusių susirinkiman narių, galėtų paskirti rinkikus, paveizdan: Waterburio 5-tos kuopos T. M. D. susirinkiman 29 d. spalio 1911 m. pribuvo taip mažai narių (mat tą dieną vienlaik buvo rodomi p. A. T. Račiūno kinematografiškieji paveikslai), kad susirinkime užsimokėjo vos 3 nariai. Paskirtas išrinkimui nuo nepribuvusių susirinkiman narių p. J. Trečiokas, laike 8 dienų išrinko mokesčius iš daugumos senų narių ir dar gavo apie 29 narių, taip, kad jau yra priduota į centro išdą $42. 40 ir dar yra renkama mokesčiai iš senų narių ir kalbinami nauji! Iš šito privedimo, galima matyti, kad jie kur dirbama su noru ir pasišventimu, tai vaisiai atsiranda. Tad kodel taip jau kitos kuopos negalėtų pasielgti? Jeigu jūsų kuopos viršininkai nesidarbuoja atsakančiai, išrinkite kitus, veiklesnius.

Yra tokių narių, kurie yra įmokėję tik po 60c., idant gaut Dr. V. Kudirkos raštus ir nuo tolesnio mokėjimo atsisako. Ant kiek galima patėmyti, tai dauguma iš jų yra tie, kurie save vadina „susipratusiais", kurie būk idėos delei dirbą, vienok dabar pasirodo, kad įmokėjo 60c. vien delto, kad gauti virš minėtus raštus $5 vertės. Iš panašių ypatų susideda tūlų kuopų valdybos nariai ir todel iš jų priežasties visi, arba daugelis kuopų narių pasiliko neužsimokėję. Galėčiau paminėti keletą kuopų, kurių nariai yra įmokėję tik po 60c., vienok tą atidedu iki pabaigai šių metų, tada pagarsinsiu tikrą stovį visų kuopų ir skaitlių narių. Manau, kad iš jų atsiras tokių, kurie iki tam laikui užsmokės užvilktas mokestis ir ant toliaus pasiliks nariais.

Atsiras vienas-kitas, kurs sakys, kad nemoka mokesčių todel, kad TMD. pereituose ir šiuose metuose neišleido ir nedavė nariams jokių raštų. Teisybė, kad po išleidimui Dr. Kudirkos raštų, T. M. D. neišleido ir neapdovanojo savo narius raštais, bet tame yra priežastis, kad negalėjo, nes nebuvo ištektinai jėgų-piningų. Jeigu kiek ir inplaukė centro išdan narių mokesčių, tai iš jų reikėjo dabaigti mokėti už išleidimą Dr. Kudirkos raštų. Iš TMD. išdininko raporto IV-jam seimui, sulyg protokolo, tilpusio NN31 ir 32 „Vienybės Lietuvninkų", šiuose metuose, matėsi, kad bėgantiems reikalams išde buvo tik $130.96 (apart geležinio kapitalo 513.15, kurių tai piningų išleidimui raštų negalima vartoti) ir po seimui iki 1 rugsėjo taip mažai inplaukė, kad iki tam pat laikui atmokėjus Draugijos išlaidas, pasiliko bėgantiems reikalams (tame ir išleidimui raštų) tik $77. 59, sulyg išdininko atskaitos tilpusios N41 „Vien. Liet." šių metų (tęn jau yra išdininko klaida ant 96c., nes kur yra tik 76.63, turi būti $77.59). Taigi matant, kad išde randasi taip mažai piningų, nei negalima buvo ką-nors veikti.

Antra kliūtis, tai iš kitos priežasties. Paskutinis seimas nutarė išleisti kun. Jono Žilinsko poetiškus raštus, na ir kaip matėm iš T. M. D. pirmininko pranešimo N42 „Vien. Liet.", tame reikale buvo veikiama, ant kiek aplinkybės daleido, vienok prieiti prie pageidaujamo rezultato, pasirodė negalima. Kun. J. Žilinskui iškeliavus Lietuvon, susiretino susinešimai, galop visai negauta jokios žinios, per ką jo raštai turėjo pasilikti atidėti išleidimui ant vėliaus.

Pagaliaus nutarta išleisti raštai Dr. A. Garmaus „Paskaitos iš biologijos ir bakteriologijos". Apie jo raštus TMD. pirmininkas štai ką man rašo: Dr. A. Garmaus raštai susideda iš 1) Roberto Kocho biografija, 2) Mažas mirties paveikslėlis (bandymai ištirti ligas, susarginus gyvulėlius), 3) Iš augmenų gyvenimo, 4) (devynios) paskaitos iš biologijos ir bakteriologijos, 5) Protozoa, kaipo ligų sužadintojai, 6) Miegamoji liga, 7) Pasiutimas-Lipsa ir 8) Rauplės. Tai gana didelis raštas, parašytas labai prieinamai ir užimančiai ir bus labai pageidaujamas mūsų literatūroje ir naudingas mūsų žmonėms".

Turime dar ir antrą raštą Dr. A. Garmaus, būtent „Motina ir jos rūpesčiai vaikų likimu", bet apie tą pranešime šį-tą vėliaus. Kaip matote, augščiau minėtas raštas „Paskaitos ir tt.", jau rengiamas į spaudą ir kaip tik T. M. D. pirmininkas sulygs su spaustuve, manau apie tai praneš plačiaus. Prie to, turiu pridurti, kad už tuos rankraščius jau, kaipo dalį užmokesties, pasiuntėme Dr. A. Garmui $50 pabaigoje spalinio mėnesio.

Taigi iš pusės TMD. centro viršininkų veikiama, kad tie raštai kuogreičiausiai būtų išleisti. Dabar iš jūsų pusės, Tėvynės Mylėtojai, reikalaujama parūpinti kaštus apmokėjimui jų išleidimo; todel visi, kurie dar neužsimokėjote už šiuos metus, pasirūpinkite pirm naujų metų užsimokėti.

Pirm negu šis raštelis patilps TMD. organe, išsiuntinėsime visoms kuopoms, kurių turime adresus, po 6 egz. mokesčių lakštų, kuriuos malonėsite visados vartoti siunčiant į centrą visokius T. M. D. mokesčius. Kuopos, kurios jų negaus, supraskite, kad jūsų adreso neturime; priduokite savo adresus, tad ir jums prisiųsime.

Tad dar sykį kviečiu visus prie darbo, nes laikas dabar patogus, tad apart užsimokėjimo metinės mokesties, rengkite prakalbas, paskaitas, teatrus, vakarienes ir kitokius morališko būdo susirinkimus, iš ko turėtų naudą juose dalyvaujantie ir atgabentų pelną TMD. Juo greičiaus inplauks į TMD. išdą piningų, užtektinai apmokėjimui išleidimui raštų, tuogreičiaus juos gausite. Be pagalbos kuopų viršininkų ir visų narių, centro valdyba negalės jūsų užganėdinti, tad visi dirbkime.

J. Žemantauskas.
TMD. sekretorius.
No. 46.

DAR ATEIVIŲ REIKALUOSE.

„Vien. Liet." 44 N p. S. Jankauskas sako, kad aš savo straipsnelyj („Vien. Liet." 48 N) užkliudęs keletą dalykų. Išeitų, būk aš užkliudžiau, kaipo koks priešgina. Tuom tarpu tęnai niekuomi nieko neužkliudžiau, tiktai patariau, kaip ką bene geriaus galėtumėm nuveikti. p. Jankauskas visgi sako, kad mums reikalingas pirmiaus žmogus, o ne namas. Teisybė, reikalingas mums žmogus, bet taipgi sykiu reikalingas mums ir namas. Argi gerai išrodo, kad mums vis reikia eiti pas svetimus ir prašyties, kepurę nusiėmus, kad mus, kaip ir kokius pavargėlius, priimtų? Juk męs tuomi jiems pasirodom, kad esam tinginiai ir nesuprantame, kur kas naudinga ir neturime vienybės.

Jeigu taip yra, kaip p. S. J. rašo, kad „jau per kelius numerius eina apgarsinimai, kad draugijų raštininkai prisiųstų mums savo adresus, o nei tų negaunam", — tai galim matyti, kad jie adresų nesirūpina prisiųsti. Ko męs tad turim tikėtis su aukomis?

Toliaus p. S. J. rašo, kad mums dar negalima taip pultis kolektuoti aukas ir statyti emigracijos namą, nes esą męs—ne kuningai: mums taip nepasiseks, kaip kun. Tumui ir Olšauskui surinkti tūkstančius; męs esą gana jau rodos darom agitaciją, o ką turim. Gerai. Bet jeigu ir tie kuningai: Tumas su Olšausku būtų sėdėję tęn kur Kaune, rašinėję ir agitacijas darę, tai tie tūkstančiai į jų krepšius nebūtų suėję, o ir valdžia rodos bene sunkesnė yra, kaip čia; bet jie visgi gavo pavelijimą ir nesigailėjo savo sveikatos, išsikėlė į tokias kelionės, nieko nepaisėdami, nors juos visokiais išvadino, kaip daugiau nebegalėjo. Reiškia, mums reikia didesnio ir apgalvoto triūso, tada męs turėsim nors ir šimtą tūkstančių dolerių.

Dar vėl p. S. J. sako, kad veltui aš sakau, jog tie mūsų kolektuojami centai nieko negelbės. Jie daug gelbėtų. Bet aš visgi tvirtinu, kad jie mažai arba ir visai negelbės, jeigu męs tik tiek tesirūpįsime, tik po laikraščius rašinėsme ir ant vienas kito užsipulsime. Čia nieko nereiškia, ar męs sumanysme mokėti po 20 centų į metus, ar daugiau. Jeigu p. S. J. tą mislija man prikišti, tai šitas netinka, nes aš nei su kokiu savo turtu niekur neišsišokau, ir niekad nežinojau, po kiek jųs paskyrėt mokėti; nei man apie tą einasi: po kiek norit, po tiek paskirkit; jei mano loska, aš galiu duot, o jei ne, tai ir taip gerai. Aš manau, kad šitaip ir daugelis pasakys.

Buvo rašyta sumanymas, kad ateiviai ant Ellis Island, atstovo užlaikymui patįs turėtų apmokėti po kiek nutarus. Čia p. S. Jankauskas, vienoj vietoj sako, kad Suv. Valst. valdžia nevelina imti jokios duoklės nuo ateivių, o kitoj vietoj vėl sako, kad slovakų name ateiviai moka po 65c. už 24 valandas. Matai, slovakams valdžia pavelina, o lietuviams — ne!

Toliaus sako, jeigu ir pavelytų valdžia imti nuo ateivio kokią duoklę, tai jau privistų visokių agentų ir agentėlių, ir imtų nebe po dolerį, bet po daugiaus. Mano nuomonė yra tokia, jeigu męs pastatysme tęn žmogų lietuvį, palengvinimui ateivių ir apsaugojimui jų nuo išnaudotojų, tai turėtų be abejonės kiekvienas pro jį praeiti ir visiems turėtų patarti, kad apsisaugotų nuo tokių bičiulių. Žinoma, tęn ant Ellis Island lietuvis atstovas vienas negalės visur visko atlikti, tam reikės taipgi pagelbininkų, katrie padės ateivius iš tęn atimti ir kur bus reikalas tęn nuvesti tuos svečius: ar ant stoties ar į namus pas jo gimines, — katrie neateis atsiimtų. Tokiu būdu jokiems agentėliams nebus vietos, ir tokiu būdu argi nebus ateiviai dėkingi ir argi neprimokės jie rubliuko-kito už tokį labdaringą patarnavimą, kaip dabar primoka slovakams?

Ant galo p. S. J. dar sako, kad tokie namai ne del biznio bus, bet kaipo labdaringos pašalpos įstaiga, ir kad dabartiniame laike pavienis žmogus arba koki draugovė nebegalės laikyti tokių namų. Aš taip rodos nei nerašiau, kad tęn koksai vienas žmogus susirinktų tas aukas, nusipirktų tokį namą ir valdytų vienas. Ne, šitaip negalima daryti. Turi susitverti koki draugija ir tais reikalais visiems reikia rūpintis. Nebuvo rašyta nei apie jokį biznį. Dar kita: delko visoms tautoms valdžia pavelina tokius namus turėti, o lietuviams nevelija? Nesuprantu.

Anot p. S. Jankausko, išeitų, kad tegul visuomenė nerašo, nesirūpina apie tą naudingą darbą, nei ko, nes viskas negalima, vis valdžia nevelina. Tai bereikalingas baidymasi su ta valdžios šmėkla. Teisybė, jeigu męs taip tesirūpinsime, tai kaip buvo taip ir paliks viskas mums „negalimu". Bet jeigu męs visi rūpįsmės ir dirbsime iš širdies, tai viskas mums bus galima ir lengvai nuveikiama. Mano nuomone, tegul išreiškia savo pažiūras visi; vieni patars geriaus, kiti prasčiaus. Visgi šis tas išeis. Juo daugiaus visuomenė apie tai rašys ir skaitys, tuo geriaus ir greičiaus viskas eis pirmyn ir labjaus visuomenė supras to darbo naudingumą ir reikalingumą. Ir jeigu męs visi vienu kartu šauksme, tai niekas mūsų nepergalės, vis mūsų viršus bus; o jei tik vienas-antras šukteli ir tuos pačius bandysime sulaikyti ir užgesinti, tai męs ir eisme ilgus laikus kepures nusiėmę pas svetimuosius prašinėdamies į jų nakvynę.

J. K. Mikas.

TRĮS REIKALINGI SUMANYMAI.

Mūsų jaunutė lietuviška kultūra jau daugelį turi svarbjų sumanymų; iš visų sumanymų dabar trįs yra svarbjausi:

1. sumanymas Dr. Graičūno: **Pagerinti Amerikos lietuvių pradines parapijines mkoyklas,** kad vaikas baigęs minėtą mokyklą pilną tiesą ir galę turėtų stoti į vidutinę mokyklą (High School).

2. Sumanymas Gajūnų Miko: **Daugiau talpint mūsų laikraštijoje straipsnių iš šios šalies įstatymų žinystės.** Ištikro męs čia gyvenantįs lietuviai visai mažai pažįstame šios šalies įstatymus, o mūsų gyvenimas būtinai reikalauja nuo mūs, kad męs pažintume nors svarbesnėsias įstatymų dalis, kurios reikalingos žinoti darbininkui. Dabar yra tokia gadynė, kad nevien juristas turi pažinti valstybės įstatymus, bet ir darbininkai; taip, Amerikoje kitų tautų žmonės stengiasi susipažinti nors su pradiniais Suv. Val. įstatymais per įvairias vakarines mokyklas ir per pačius laikraščius. Mūsų laikraštijoje taipgi reikia įvesti šios šalies įstatymų skyriai, nors kokiame viename laikraštyj.

3. Sumanymas Vargomačio: rengti tokį ratelį, kuris parūpintų įvairias paskaitas bei atspaustų ant mašinėlių, kad reikalaujanti kolonija, kokios nors tėmos lekciją galėtų gauti. Tokis paskaitų ratelis dikčiai pastumėtų mūsų liaudį pirmyn. Mums historijoje parodo, kad kaip tik Plato sutvėrė Graikijai ‚gramatistų' ratelį, Graikija pasijuto atsistojus ant kultūriško kelio, greitu laiku pasirodė gabjų vyrų. Pas mus taipgi nebus gabjų vyrų, pakol nebus tarp mūsų apšvietos dirvoj dirbama, jungiama inteligentija bei lekcijų rengimo rateliai. Kada pas mus prasiplatins apšvieta, tada atsiras ir tarp mus tikrai apšviestų vyrų, kurie išaiškins draugijos kelius ir sukritikuos visokius „humbugus", katrie mūs jauną kultūrą stengiasi išvesti iš kelio progreso bei gryno mokslo, o nenori pripažinti evoliucijos, ką pripažino kitos tautos.

Mikas Stakėnas.
Gardner, Mass.

NEW YORKO GATVEŠLAVIŲ STREIKAS.

Dar niekados Amerikoje nebuvo tiek aštrių prietikių tarpe darbo ir kapitalo, kaip paskutiniais metais. Kokios jų antrinės priežastįs, nėra svarbu. Bet pati gilioji visų streikų šaknis yra tame: gyvenimas pabrango, o algos sumažėjo. Darbininkai pateko tarpe kūjo ir priekalo. Ir jie kitokios išeigos neranda, kaip pavartoti streikus. Valdžia nesirūpina išrišti šitos nelaimingos problemos. Atpenč ji atvirai paremia kapitalistus. Tiesa, jog kapitalistai yra tie patįs žmonės, kurie rūpinasi palaikyti Amerikos pramonę. Tiesa, jog valdžia rūpinasi palaikyti tvarką. Bet kuo yra kalti darbininkai, kad jie nebegali sau gyvenimo padaryt, kad patogesnis valgis ir drapanos jų ranka nebepasiekiama? Tegul buna gera tvarka. Tegul klesti ir Amerikos pramonė. Bet tegul šita tvarka ir šita pramonė nespiria 25 milijonų darbo žmonių desperacijos bedugnėn. Juk dvidešimts penki milijonai alginių darbininkų yra ketvirta dalis visos Amerikos liaudies. Juk jos būsena taip lygiai turi būti aprūpinta, kaip ir kitų trijų ketvirtadalių liaudies. Juk šitos milžiniškos minios nepapenėsi šaltais ir teoretiškais pamokslais — jiems reikia **duonos!**

Tiek tai apie streikus priešais privatinį kapitalą. Bet dar blogiau su streikais priešais valdžią. Didesniuose miestuose jau prasideda streikai prieš municipalinę valdžią. Šitie streikai labjausiai palietė New Yorką, kaipo didžiausią Amerikos metropoliją. Čia streikai pakįla jau pačios valdžios samdomų darbininkų, kaip va Francijoj, Anglijoj pas gelžkelių darbininkus. Čia jau visai kas kita, negu streikai priešais privatinius kapitalistus. Kada iškįla streikai fabrikuose, kasyklose ir ant privatinių gelžkelių, tai retkarčiais da ir pati valdžia už darbininkus užstoja. Bet kada iškįla streikai prieš valdžią, tai darbininkų nebėra kam užstoti. Užpereitą savaitę sustreikavo keli tūkstančiai gatvešlavių New Yorke ir Brooklyne. Jie protestuoja naujam miesto įstatymui, kuris įvedė madą naktimis išvežti iš miesto pelenus, šiūkšles ir mėšlus. Įstatymas — geras. Naktimis išvežiojant nuo gatvių pe-

lenus ir mėšlus, nesudulkina miesto žmonių ir nepriverčia juos gerti mėšlų smarvę. Bet darbininkai sako, kad jai sunkus darbas: jie važinėja ant vieno vežimo vienas žmogus. Jeigu dienos laiku, tai jie kilnodami nuo gatvių kubilus su pelenais pasišaukia ką-nors pagalbon — ar tai kokį gerą pilietį, ar tai stripailiojantį ant kampo raudonanosį valkatą, ar tai čia ant gatvių pasisukusį su šiūpeliu baltašvarkį gatvešlavį. Bet nakties laiku visi miega. Todel jie vieni nevalioja inkelti į augštus vežimus didelių kubilų.

Štai ir problema. Miestui jąreikia išrišti: arba rinkti į mėšlavežius didelius milžinus, arba duoti ant vežimo po du žmones. Regis taip lengva. Lengviausia duot po du žmones. Ir taip būtų sutikta darbininkų reikalavimai ir būtų atimta jiems priežastis streikuoti. Tai būtų filosofiškas išrišimas: jeigu kalnas neateina pas Mahometą, tai Mahometas turi eiti prie kalno. Bėda, kad mūsų valdžiose nėra tokių filosofų. Anot vieno senovės galvočiaus: — „Tada pasaulyj įvyks tvarka, kada jį valdys filosofai''. Vokietijoje, toje filosofų šalyj, jau nebėra tokių nonsensų, kaip Amerikoje. Viena — tenai ir darbininkai visai kitokiu būdu pastato reikalavimus, antra — pati valdžia visai kitaip šituos reikalavimus sutinka ir užganėdina. Yra ir tenai streikai. Bet giliau apmąstyti ir beveik visada išlaimėti. Amerikoje streikai taip lengvai ir greitai prasideda, kaip cigaras užsirūkyt, ir taip menkai užsibaigia su pralaimėjimu, kaip sudegusio cigaro nukrinta pelenai.

New Yorko gatvešlavių streikas prasidėjo ūmu ir amerikonišku būdu: darbininkai pasakė: „mes naktimis nevežiosime mėšlų''. Na, o miesto majoras Gaynor ir gatvių valymo komisionierius Edwards atsakė: „Tad jūs einate prieš miesto padarytą įstatymą!'' Darbininkai pametė darbą. Mėšlų krūvos stypso ant gatvių ir gręsia gyventojams ligų epidemija. Majoras pavelijo visus tuos darbininkus atšalinti nuo miesto darbo, o jų vieton priimti naujus. Komisionierius apskelbė per laikraščius pakvietimą streiklaužių ir būriai jų suvažiavo iš Chicagos, Pittsburgo ir Philadelphijos. Pradėjo jie vežioti mėšlus. Susėdę ant vežimo po tris žmones renka mėšlus, o keturi raiti policmanai lydi tuos vežimus. Streikieriai ir jiems užjaučiantįs žmonės mėto į streiklaužius plytomis ir pila per langus ant gatvių su karštu vandeniu. Policija ir detektivai tuos šposininkus gaudo, o teismas juos baudžia tai $25 pabaudos, tai po 3 mėnesius kalėjiman. Tai amerikoniškas streiko būdas! Nėra čia kam tarpininkauti tarpe valdžios ir darbininkų. Nėra santaikos komisijų. Nėra rimtos įstaigos, kuriai darbininkai perduotų savo reikalavimus ir kuriai valdžia priduotų savo motivus, kad ji pildo naująjį gatvių valymo systemą. Darbininkai urmu pametė darbą, o valdžia pastatė pilicmaną su buože...

Valdžia visuomet gerbtina. Bet menką ji užsipelnė honorą, kada tokiuose rūsčiuose atsitikimuose švytruoja su policmano buože, o nesirūpina išmintingai į darbininkus prašnekėti. Gatvešlavio balsas turi būti taip lygiai gerbjamas ir jo skundas taip lygiai išklausomas, kaip ir milijonierių nuo 5-tos Avenue. Jei yra įstatymas naktimis išvežti mėšlus,tai šitaip reikia darbininkams ir išaiškinti: „Ei jūs, gerbjameji mėšlavežiai — mes turim pildyti šitą įstatymą. Bet jei vienas žmogus neįstengia inkelti kubilo, mes važiuojame sykiu su jumis ir ištirsime. Jei jūsų skundas teisingas, tai mes duosime po kitą žmogų ant vežimo''. Žmonių juk užtektinai yra. Minios bedarbjų gėsauja gauti nors menką valdžios darbą. Tiesa, miestui prisieitų pridėti keletas milijonų dolerių padidėjusiam darbininkų skaičiui. Bet, ką reiškia tie keli milijonai, kada desėtkai milijonų kasmetas kažin-kur sutirpsta tarpe miesto bjudžeto ir už kuriuos eina nepabaigtinos suktybių bylos? Ir šitas didelis gatvešlavių streikas regis bus pralaimėtas. Ir vėl da sykį pasirodys, kad valdžia prie darbininkų nemoka prieiti, o darbininkai nemoka pastatyti savo reikalavimų.

LAIŠKAI IN REDAKCIJĄ

„Kovoje'' buvo pranešta, jog pasimiręs Ign. M. Kudlauskas, kuris buvo sumanęs išleisti kningą „Vadovas kaip patapti S. V. piliečiu''. Nuo 1910 m. 28 d. gegužio turiu paėmęs vel. Kudlausko apskelbtos prenumeratos kvitarijus, ir pasiunčiau jau gautus $2. Dabar kaip jo nebėra, gal ir tas sumanymas nebeįvyks. Gal kas apie tai iš skaitytojų žino, ir patartų kur man dėt kvitas? Jeigu kitas paėmė išleisti tą sumanytą veikalą, tai aš turiu prenumeratą sugražint. Malonėkit paaiškinti.

Su pagarba
Al. Reika,
4547 Cambridge str., Phila., Pa.

Gerb. Redakcija!

Mes susiginčijome su vienu vaikinu, sakysim p. X delei šio klausimo: aš tvirtinu, kad etika leidžia vyriškiui persistatyti save viešoje vietoj nepažįstamam moteriškui, jeigu nėra kam perstatyti ir supažindinti. Gi p. X. tvirtina, kad to etika nedaleidžia, — kad nepažįstamam moteriškui turi but vyriškis būtinai kieno perstatytas.

Katras iš mūsų bus prakišęs, tai skiriame $1 tautiškiems reikalams, pvz. Vilniaus Namui arba „Aušrai''. Meldžiami paaiškinkite, katras iš mudviejų turime tiesą? **A. M.**

Šiandieninė etika, kada moterims pripažįstama lygybė su vyrais, pilnai leidžia save persistatyti kaip nepažįstamam vyriškiui taip ir moteriškui.

MINTYTOJAS.

(Pagal Mirza Turgen.)

Po žalią vėją vaikščioja vištos. Ant tvoros stovi gaidys ir mintija:

„Ar šiandien lis, ar ne?''

Jisai palenkia galvą, su viena akia pažiūri į plaukiančius padange pilkus debesėlius ir vėl mintija.

Prie tvoros trinasi kiaulė.

„Tegu velnias paima'', rūstauja kiaulė, „šiandien ir vėl agurkų lupynas atidavė karvei, gi agurkų lupynos taip gardžios''.

„Mums visuomet gerai'' sušuko visos vištos kartu.

„Kvailos!'' sukriūkė kiaulė. „Aš šiandien girdėjau, jog šeimininkė ketino pavaišinti vištiena svečius.''

„Ką, ką, ką, ką tu sakei?'' visos vištos pradėjo garsiai karkinti.

„Jums visoms nukirs galvas, tai pamatysite kas bus'', sukriūkė kiaulė ir atsigulė į purvyną.

Gaidys užsimąstęs pažvelgė į vištas ir tarė:

„Nebijokite, vištelės, nepabėgsite nuo savo likimo. Bet man rodosi, jog šiandien lis. Ką tamsta, kiaulė, apie tatai manote?''

„Man visvien'', atsakė kiaulė.

„Ak, Dieve!'' karkino vištos, „mums visiems gręsia pavojus, o tamsta, gaidy, tauškate čia nudien apie kažin-ką''.

Iš tokios vištų rūpesties gaidys ėmė juokties; sumušė sparnais ir visa gerkle pradėjo rėkti:

„Et, jūs, kvailiutės. Mane jau tik nepjaus, aš esu gaidys ir dargi vienų-vienas, bet vištų yra daug''.

Tuo tarpu ant namų slenksčio pasirodė, su dideliu peiliu rankoje, gaspadinė ir tarė:

„Visvien, jis jau senas, kam čia jį ilgiau laikyti, virsime jį''.

Ji ėjo prie gaidžio.

Gaidys žiūrėjo į ją su nemaža puikybe ir nei nesijudino iš vietos.

Šeimininkė ėjo vis arčiau ir jau ištiesė ranką prie gaidžio.

Gaidys ūmai spruko nuo tvoros ir lėtais, nerangiais žingsniais, kaip vokiečių generolas, pradėjo bėgti.

Vištos taipgi išsisklaidė į visas puses, bet kiaulė, tarsi nieko nepaisydama, gulėjo.

„Ar šiandien lis, ar ne?'' mintijo gaidys, kuomet nešė jį į butą, kur ant slenksčio šeimininkė nukirs jam galvą.

Gaidys, kaip visa savo amžių gyveno, taip ir pasimirė — kaipo mintytojas.

Menkutis.

GAMTAI.

Gamta motina gyvybės,
Tu visus užauginai,
Ir kiekvieną iš daugybės,
Kam paskyrei vis žinai.
Vienam tokį, kitam kitą,
Darbą prisakei nuveikt.
Kas nepildo įsakytą,
Gauna bausti ar papeikt.
Ką gi man buvai paskyrus,
Aš gerai nesupratau?
Rūpinuos dar, kad patyrus,
Nors ne'tliksiu jau matau.
Surink atlikusias jėgas,
Ir jų man nors kiek priduok.
Atsiimkie vargų plėgas,
Iš nelaimių išvaduok.
Duokie ranką — jieškau tako,
Iš tarp mirio gyvastin.
Eisiu dar kaip žmonės sako,
Pažiūrėti ateitin...

Pinavyjas.

EAST NEW YORKO GIEDORIAMS.

Ruduo jau atvyko
Giedoriai išnyko
Nuliūdo mergelės
Mūs jaunos gėlelės,
Podraug ir vaikinai
Ką blogai mokinos, —
Jų ašaros bira
Kad giedot kur nėra.
O vis iš pavydo,
Kaipir bitės žydo:
Nesenai įvyko
O ir vėl išnyko.

Wm. Martinaitis.

MOTERIES TEISIŲ KRAŠTAI.

Žemiau einanti lentelė parodo valstijas, kuriose moteris ingijo lygias teises su vyrais rinkimuose šalies valdininkų. Prie kiekvienos valstijos parodyta, kiek joje yra viso labo gyventojų-liaudies.

Angliškai kalbančios šalįs:

Californija — — — —	2,377,549
Colorado — — — — —	799,024
Idaho — — — — — —	325,594
Utah — — — — — — —	373,351
Washington — — — —	1,141,990
Wyoming — — — — —	145,965
(Tos šešios yra Amerikos valstijos).	
Australija — — — —	4,275,297
Naujoji Zealandija— —	1,029,417
Viso	10,468,187

Neangliškai kalbančios šalįs:

Finlandija — — — —	2,673,200
Islandija — — — — —	78,470
Žmog. sala (Isle cf Man)	54,858
Norvegija — — — — —	2,240,032
Viso	5,046,460
Viso pasaulyj — —	15,514,647.

ŠIS—TAS.

Kristus buvo juodveidis. Evangelistų prelekcijose, Portlande, Me., pamokslininkas J. Webb, nurodė, jog visi historiški senovės žmonės buvę negrai. Net karalius Solomonas ir Kristus buvę iš juodveidžių kraujo. Tas apreiškimas pasirodė vaisingu, nes per šias prelekcijas 18 negrų prisišliejo prie evangelistų. J. Webb atkartojo tą-pat pamokslą tris vakarus, bet užtai baltveidžiai užpyko ir nei vienas neprisidėjo.

C.J. Dobils.

MISLIS.

1. Mergina mergavo, paskum martavo, akis rodė, paskum pertas akis pati išlindo. (Aguona.)

2. Ar tai girioje, ar tai sodne, ar tai lauke gimęs, gyvas būdamas niekados saulės nemato (Medžio šerdis.).

3. Išleidžiu kviesli svečio pakviestų. Svetis pribūna. O kvieslis, pakvietęs svečią, niekados negrįžta atgalios (Šūvis iš šautuvo.). **A. Č.**

ŠPIKUČIAI

Tautų nuopelnos.

Mes žinome, kad žmonija dalijas į tautas, bet nuopelnų tų atskirų tautų nežinome. Tai bent keletą privesiu. Taip, rusai atsižymi mokslinčiais, anglai turtuoliais, vokiečiai kareiviais, francūzai madomis, italai „bosiakais'' (valkatomis), ispanai vienuoliais, danai žemdirbyste, ir pagaliaus lietuviai vaidais.

Tai tokios maždaug tautų nuopelnos. **Amuras.**

* * *

Prirodymas.

— Darvinas sako, kad iš žemesnių gyvūnų išsivystė augštesni... Tas tikra tiesa.

Ir va žiūrėk... Aš buvau tik mažas mažiliukas vagiukas. O mano sūnus — **intendantas!**

Amuras.

NAUJI RAŠTAI.

Antanas Klementas. Lietuvių rašytojas pradžioj XIX-ojo amžiaus. M. Biržiška. Iš „Lietuvių Tautos''. Vilniuje, 1910. Pusl. 39. Kaina 50 kap.

Severos Lietuviškas Kalendorius ir vadovas į sveikatą. Cedar Rapids, Ia. 1912. Pusl. 61.

KRASOS DĖŽUTĖ.

A. Masevičiui, Passaic:— Iš pradžių Tamsta užmetate p-ui T., kad jis neteisybę rašęs apie konferenciją, būtent apie knibenimą p. Norkaus, kam jis bendradarbjauja „V-ei L.'', o paskui jau ir Tamsta sakote: „teisybė, tas buvo kalbėta, tik nepripažinta už legališką''. Taigi Tamsta pats

„Nėra kito vaisto taip pasekmingo nuo užsigavimo, sustyrimo, šlubavimo, sutitinimo, dieglių strėnose ir reumatizmo, kaip Severos Gothardo Aliejuje''—rašo poni Anna Peterson, San Pierre, Ind.—„Patariu kiekvienai šeimynai, idant tą linimetų visados turėtų po ranka".

APSAUGOJIMAS NUO SKAUSMO.

Jeigu sergi reumatizmu, neuralgija, aptinimu, sustyrimu kaklo, raumenų arba sunarių, apšlubimu, išputimu, krutinės arba šone skaudėjimais, niksterėjimu, susižeidimu, susimušimu, arba kokiomis kitomis tomis panašiomis ligomis, kurių gydymui reikalingi išvidiniai vaistai—jokis dalykas nesuteiks taip greito ir bepavojingo palengvinimo, kaip

SEVEROS
GOTHARDO ALIEJUS
SEVERA'S GOTHARD OIL.

Pirk bonkutę šiandie! Susipažink su puikiomis ypatybėmis to skausmų prašalinimo budo, o niekados be jo nenorėsi apsieiti.

„KOSULYS PEREJO--"

Bonkutė to linimento namuose reiškia tą patį ka Apsaugojimas skausmo. Kaina 50c.

„PENKIOLIKA LASZŲ"--

„Kvėpavimas dabar yra liuosas"—Užkimimas praėjo''. Tokie ir tiems panašųs palengvėjimo išsireiškimai išeina iš žmonių lupų, kurie kaipo budą nuo savo Kosulio, Bronchitis, Gerklės užstojimo arba nuo kitų ligų Plaučių, Gerklės ir Koserės vartojo užsitikimą vaistą, taip gerai žinomą vardu:

SEVEROS
BALSAMA PLAUCZIAMS.
(SEVERA'S BALSAM FOR LUNGS)

Pagelbės ir tau. Pabandyk! Kaina 25c. ir 50c.

Atsitikimuose chroniško arba užsisenėjusio užkietėjimo, nevirškinimo, kepenų apsunkinimo, dispepstjoj, nusilpime ir nusikamavime jėgų—geros pasekmės yra paprastai užtikrintos, jeigu reguliariškai imsi po kiekvienam valgiui nuo penkiolikos lašų iki pilnam šaukščiuknui vaisto vadinamo.

SEVEROS
GYVASTIES BALSAMAS.
(SEVERA'S BALSAM OF LIFE)

Kaina 75c. Vaistas su nepaprastomis ypatybėmis.

PARDUODAMA APTIEKOSE. Paimk egzempliorių Severos Lietuviško Kalendoriaus 1912 metams. Duodamas DOVANAI. Neapmokamo Gydymo patarimo reikalaudamas rašyk į

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

ji patvirtinate, ir protestuoti nėra ko. Del šito ir nespausdinasime laiškelio. Grąžiname tik tokius rankraščius, prie kurių yra užtektinai pridėta krasos ženklelių.

J. Vidrinskui: Tamstai gal nebuvo žinoma, kad valdžia draudžia per laikraštį ant žmogaus nurodyti, kad jis tam ir tam pasiliko skolingas. Ne tik per laikraštį, bet nevalia net ir jam pačiam rašant atvirutę įvardyti jo skolą ir raginti atiduot. O Tamsta p-ui X. primetate kokias tęn skolas, ir su laikraščio pagalba bandote jį pažeminti. Žinoma, Tamsta tai darote kitus teisindamas. Bet tas niekuo nesiriša prie dalyko. Jeigu ką turite pasakyti prie incidento su kun. Olšausku, tai sakykite neužgaudami žmonių ir neintraukdami laikraščių į bylas. Tamista teisindamas p. Vidiką, užsipuolate žeminti p. X. O kitas vėl užsimanynys žeminti Tamstą, trečias vėl tą žemintoji. Tokiu būdu pasidarytų ilga litanija vardų, pavardžių, įsiskundimų ir vaidų. Mes tuomi neužsiimame. Tas nepadoru ir nenaudinga. Jei kalbėtumėt tik apie dalyką, tai būtų kas kita.

Amerikonka pati.

Advokato raštinėn įlekia moteriškė.

— Kur jųs padėjote mano bylą kaslink persiskyrimo su vyru? Ar jau perdavėt teisman?

— Gaila, kad dar negalėjau suspėt. Aš ją peržiūrinėju, ir rytoj ar poryt...

— Tai Dievui dėkui! — pertraukia poni.— Tai dar nepasivėlinau... Nebereikia perduoti teisman.

— Reiškia, susitaikėte su vy-

— Ne! Aš visai ir nemįslinau ru! taikyties. Mano vyras pakliuvo po traukiniu ir jį mirtinai užmušė. Dabar jųs pradėkite naują bylą: patraukite gelžkelio kompaniją teisman už nelaimę su mano mylimu vyru!

BIRUTE

LIETUVIŲ TAUTOS VEIDRODIS.

Savaitinis laikraštis skiriamas visiems lietuviams.

„BIRUTĖ" išeina kas pėtnyčia Tilžėje (Mažojoje arba Prūsų Lietuvoje).

„BIRUTĖ" yra vienatinis prūsų lietuvių laikraštis, kuris visu pasišventimu darbuojasi atgaivinti savo brolius tautiškai.

„BIRUTĖ" spausdinama lietuviškomis raidėmis ir išeina grynoj lietuvių kalboje.

„BIRUTĖ" jau eina trečius metus ir supažindina savo skaitytojus ypačiai su reikalais prūsų lietuvių, šale to praneša apie lietuvių tautišką ir kultūrišką kilimą Didž. Lietuvoje, Amerikoje ir Anglijoje.

„BIRUTĖ" nori būti „apžvalga" visoms apžvalgoms, ant kiek jai pasiseks tą įvykdinti, prigulės nuo savo tautiečių.

„BIRUTĖ" tekainuoja visose Suvienytose Amerikos Valstijose visiems metams tiktai $1.50.

Priederme kiekvieno lietuvio yra išsirašyti „Birutę", tuomi paremia reikalus prūsų lietuvių ir kartu visos lietuviškos tautos.

„BIRUTĘ" galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120—124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris yra „Birutės" atstovu visos Ame-

IŠMINTINGAS GYDYMAS.

Ligos atsitikimuose reikalinga visada parinkti atsakomi vaistai. Išmintingas ligos gydymas turi prasidėti visupirma išvalymu vidurių ir sustiprinimu kūno, tik čia turime būt atsargus ir nevartoti stiprių viduriams paliuosuoti vaistų, kurie daugiau kenkia, nekad gera padaro. Vartoti reikia tokius vaistus, kurie veikia greitai, bet švelniai ir nedaro jokių nesmagumų. Toks vaistas yra Triner's American Elixir of Bitter Wine, kadangi jis lengvai išvalo žmogaus organizmą ir tuopat laiku jį sustiprina. Susirgus pilvu, kepinims, viduriais, nervair ir šiaip visokiomis ligomis tas vaistas visada geriausiai pagelbėja. Labai naudinga vartoti nuo vidurių užkietėjimo, geltligės, galvos skaudėjimo ir įvairių moterų ligų. Visose aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

PASKAITOS!

Lietuvių Ukėsų Politikos Klubo paskaitos, judanti paveikslai, illustruotos deklamacijos. Skaitys Liaudies Mokyklos nariai. Atsibus sekančiais nedėldieniais. Taigi nepamirškite ir ateikite.

Lapkričio 26 d. „Svieto pabaiga". Skaitys p. P. Norkus, iš Passaic, N. J. (Ši lekcija prasidės 6:30 m. vakare).

Gruodžio 10 d. „Mūsų jaunuomenės takai". Skaitys p. J. O. Širvydas. (Ši lekcija prasidės nuo 6:30 m. vakare).

Paskaitos atsibus Klubo rūmuose: 515 Hudson st., ir kamp. W. 10th st., New York City.

Įžanga 10c. vyrams, moteris 5c. padengimui lėšų.

Nuoširdžiai užkviečia
Paaskaitų Rengimo Komitetas.

REIKALINGI

geri operatoriai ir geri siuvėjai knyp skylių.

A. Piscopo,
171—173 Stockholm st., B'klyn, N. Y

Pajieškau draugo Vinc. Gutaucko iš Kauno gub., Vilkmergės pav., Vait kūnų sodžiaus, Leliunų parap. Meldžiu atsišaukti šiuo adresu:

Antanas Dičius,
I. S. Co. Camp A,
Wells, Mich.

PARSIDUODA

saliūnas ant 530 Driggs Ave. Geras business, parsiduoda nuo 35 iki 40 pusbačkių alaus per nedėlią. Pigi kaina.
(09)

UŽSTOJUS DRĖGNIEMS IR ŠALTIEMS ORAMS.

Taip kaip dabar užeina rudens orai ir tankiai mainosi, tad per greita oro atsimainymą, žmonės ingauna visokias ligas iš persišaldymo; kad Philadelphijos M. Klinikos, su visu atsidavimu yra užduoti kovoti prieš ligas ir kas tik kenkia žmonių sveikatai, tad Supredentas daktaras Klinikos išleidžia šį atsišaukimą, kad žmones mokėtų pasisergėti nuo persišaldymo. Primena: kad stuboje niekad nebut storai apsivilkęs, idant išėjęs laukan sušilęs, staiga nepersišaldytų, nes nuo persišaldymo gali ingauti slogas, kosulį, gerklės ligas, nosų, ausų, plaučių ir daugelį kitokių nesveikumų. Kad tankiai mainytų skerpetkas ir užlaikyt švarei kojas ir visą kūną, kad nebūt prakaituota ir drėgna, nes per drėgnumą galima greitu laiku pagauti užšalimą kraujo ir reumatizmą, kaulų gėlimą, nervų traukimą ir tt.

Šaltesniam ir drėgname laike, negert peršaltų gėrymų, ypač alaus, idant neingauti plaučių uždegimo, arba iš panašių priežasčių, net ir džiova gali išsivystyti. Kožnas žmogus savo sveikatą privalo saugoti labai, nes sveikata tai didžiausia žmogaus laimė.

Visokiuose reikaluose kiekvienas reikalaujantis rodos gerų daktarų, tad gali parašyt lietuviškai, Philadelphios M. Klinikai, 1117 Walnut St., Philadelphia, Pa., o apturės visada naudingus pamokinimus delei sveikatos dovanai.

JEZUS NAZARETĖNAS.

Arba apsakymas gyvenimo Jezaus Kristaus, kaipo yra pažymėta Tolryčių žinyčioje.

Šitai yra apsakymas gyvenimo to didvyrio, Jezaus, pagal žinystę imtą iš užsitikemų šaltinių, kuris atidengia visas paslaptis Jo gyvenimo. Tai yra svarbus dokumentas kiekvienam tiesos jieškotojui. Kaina 35c. Agentams riebus nuošimtis. Gaunama po antrašu:

J. A. Zeltcihus,
415 Madison st., Seattle, Wash.

SEVERA

išleido lietuvišką medikališką kalendorių ir gaunamas dovanai aptiekose ir pas pardavėjus gyduolių.

Su pagarba,
W. F. Severa Co.,
Cedar Rapids, Iowa.

JAU GALIMA GAUTI

laikraštį „Teatras", kurio išėjo jau N1. „Vien. Liet." kantore galite gauti nusipirkti. „Teatro" N1 telpa V. Gutovskio gražus dramatiškas veikalas „Švarkas ir Milinė". su dainomis ir šokiais. Knygelė turi 90 pusl. Jos kaina — 45c.

J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

EDMUNDO STEPONAIČIO RAŠTAI.

Visus a. a. Edmundo Steponaičio raštus galima dabar užsiprenumeruoti prisiunčiant tik 75c. už neapdarytus, o $1 — už apdarytus vienoje kningoje. Raštų spauda bus užbaigta apie Naujus Metus. Po atspauzdinimo raštai bus brangesni.

Užsakymus ir pinigus siųskite šiuo adresu:

Al. Steponaitis,
745 Glenmore ave.,
Brooklyn, N. Y.

POPIERIAI LAIŠKAMS

Popieriai del laiškų rašymo, su visokiais pasveikinimais ir su tam pritinkančiomis dainelėmis, su šilkinėms kvietkelėms padabinta, ir su visokiais paveikslėliais parsiduoda labai pigiai. Kas prisiųs 25c. pačtos markėmis, tai aplaikys 12 popierių su konvertais ir dar pridėsim dovanų labai gražią stainelę, išskleidžiama ant pavidalo altorėlio, verta 25c. Už $1 duodam 6 tuzinus popierių, agentams duodam gerą uždarbį. Adresuokite:

K. J. Intas,
P. O. Box 1724,
New York City.

(67)

NAUJA ŽINIA.

Šiuomi pranešu visiems lietuviams ir savo kostumieriams, kad aš pradėjau biznį Brooklyne, N. Y. Čia galite gauti laikrodžių, laikrodėlių, lenciugėlių auksinių, visokių žiedų, kolčikų, spilkų, skripkų, armonikų, klernatų, triubų, drukuojamų mašinėlių, albumų, ir gerų britvų. Esu pats barberis, dziegormeisteris ir muzikantas; viską piską pats išrinkęs, geriausią tavorą laikau namie. Norinti ir per gromatas galite gauti visokių daiktų; atsišaukite iš visos Amerikos miestų ir miestelių, tik meldžiu aiškiai parašyti, ko kas norite; užsakymai bus greitai išpildomi ir išsiuntinėjami. Beje pagalios ir kningų pas mane rasite, kokių tik kas norės. Meldžiu kreiptis pas savo tautietį:

M. Minkus,
109 Grand St., Brooklyn, N. Y.

ŽODIS Į SKAITYTOJUS

Šiuomi pranešame gerbiamiems „Vienybės Lietuvninkų" skaitytojams kuriems buvo išsiuntinėtos paraginimo kortelės, kad atnaujintų prenumeratą. Malonėsite padaryti tai nevilkinant, kitaip gi būsime priversti sulaikyti siuntinėjimą laikraščio. Šisai numeris bus paskutinis.

„Vien. Lit."
Administracija.

«VIENYBĖS LIETUVNINKŲ AGENTAI.

BALTIMORE MD.
J. Luis, 521 W. Baltimore str.,
J. Zebrauckas, 112 Green str.

BROOKLYN, N. Y.
T. Jarmala, 217 Berry str.
J. Ambraziejus, 120 Grand str.
P. Pilėnas, 120 Grand st.,
A. J. Jankauckas, 65 Hudson ave.

BOSTON, MASS.
Julius Bukantis 77a Endicott st.

BRIGHTON, MASS.
F. S. Šimanskis, 32 Lincoln st.,

BENLD, ILL.
J. J. Guzevičia, Box 155.

BRIDGEPORT, CONN.
Fr M. Vitkauskas, 355 S. Main st.

CAMBRIDGEPORT, MASS.
P. Bartkevičius, 877 Cambridge st.

CHICAGO, ILL.
P. M. Kaitis, 1607 Ashland ave.
J. Ilgaudas, 1613 So. Halsted st.,
K. Šitavičius, K. s.
349 Kensington ave.,
M.K. Wilkewich, 3225 So. Halsted st.
M. J. Damijonaitis, 3252 S. Halsted st.

SO. CHICAGO, ILL.
S. Kvietkauckas, 8745 Escanoba ave.,

CLINTON, IND.
J. Skiaderis, R. F. D. No 1 Box 35 A.

EASTON, PA.
Feliks Raulynaitis, Box 196.

ELIZABETH, N. J.
Dom. Bockus, 211 –th str.

GRAND RAPIDS, MICH,
J. Garnupis, 653 N. Front str.
Z. Urbanavičius, 264 Hamilton str.
Jonas Brazaitis, 581 Broadway,

HARRISON, N. J.
J. A. Benish, 107 John st.,

HOLYOKE, MASS.
K. P. Šimkonis 7 Columbia st.,

KENOSHA, WIS.
M. K. Petrauskas, 415 Middle st.,

LAWRENCE, MASS.
A. Ramanauskas, 99½ Oak str.

LEWISTON, ME.
K. Vilaniškis, Box 36.

MONTELLO, MASS.
B. P. Miškinis, Box 124.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry str.

NEW BRITAIN, CONN.
V. Alksninis, 52 Grave str.
J. Mažeika, 27 Comerton st.,

NEW YORK CITY.
J. M. Danielius, 211 W. 12-th str.

PHILADELPHIA, PA.
J. L. Grušas, 3179 Salmon st.,
A. Bernotas 509 So. 4-th St.

PATERSON, N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette str.

RUMFORD, ME.
J. A. Kalvelis, 222 Pine str.

ROCHESTER, N. Y.
A. S. Šmigelskas, 31 Weyl st.,
P. Petronis, 9 Gorham st.,

So. MANCHESTER, CONN.
A. Zokaitis, 30 School st.,

J. Petrikis, 1514 Rose Ave.
George Baltrūnas, 1823 N. Main ave.

SO. BOSTON, MASS.
N. Gendrolius, 224 Athens str.
J.J. Stropus, 30 W. Broadway.
K. Jurgelionas, 233 Broadway.

WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kažemekas, 785 Bank st.,
A. J. Povilaika, 804 Bank str.
M. Alyta, 1235 Bank str.
J. Žemantauskas, 789 Bank st.,

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury str.
Jos J. Kalakauckas, 121 Green str.
Wm. Kasperavičius,
Box 53 North sta. Providece, N. J.

M. A. Kirtiklis,
69 Danforth str., Portland, Me.

ROCKFORD, ILL.
V. S. Jokubynas, 425 Lincoln av.,

Telephonas: Greenpoint 8.

Daktaras
A. Szlupiute-Jankauckiene.

gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.

VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.

„Vienybės Liet." išleistu knygu

Katologas.

Adomas Mickevičia	15
Ar socijalistas gali būti katalikuf	10
Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje	15
Apuoko sapnai	15
Anatemos knygelė	10
Apie kūno išlavinimą	15
Albumas lietuviškas, parodos Pažiuje 1900 m.	40
Apieka Dievo (Aprašymas iš padavimo XVIII amžiaus	50
Baltrus Turazeris. (Drama trijuose veiksmuose	20
Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekcija iš astronomijos	10
Davatkų gadzinkos	10
Dangaus augštumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis	20
Darbininkų kalendorius 1904 m.	15
Eglė žalčių karalienė. (Drama 5-se apsireiškimuose)	15
Emigracija. Apysaka iš emigrantų gyvenimo	20
Gyvenimas Genavaitės	50
Gudri našlė. (Juokažaislė dviejuose veiksmuose)	15
Ggutė. (Eilės)	10
Girtuoklių Adynos	10
Graudus Verksmai	10
Herbertas Spenceris .Trumpa peržvalga jo philozophijos	15
Istorija Septynių Mokytojų	50
Idėja ant mėšlyno. Apysaka mūsų dienų	10
Istorija apie gražią Katriuką	10
Istorija katalikų bažnyčios	$1.00
Iš po budelio kalavijo ir Kajimas (Dvi apysakos)	30
Išgriovimas Kauno pilies. (Drama 4-se apsireiškimuose)	20
Iš bažnyčios istorijos	10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai?	10
Įtekmė socijališkų sanlygų ant visų kultūros šakų	15
Intekmė dantų ant žmogaus gyvenimo	10
Juozas Arch. Sodietis—deputatas Anglijoje	10
Jonas Kriktytojas (Penkiaveiksmė tragedija su prologu)	30
Juozapas Koniuševskis arba kankinimas Unijotų	25
Kabalas	10
Kėkštų Simas. (Apysaka iš ūkininkų gyvenimo	10
Kainas. (Misterija. Trijuose aktuose)	25
Kaip Sicilijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas	10
Kur mūsų išganymas?	25
Kunigija ir svietiška valdžia	15
Keletas minčių apie mirties bausmę	10
Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę	15
Kaip apsivesti ir laimingai gyventi	15
Kaip darbo žmonėms išsiliuosuoti	10
Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai	15
Knygelė dėl lietuviškų karejvių	

KIŠENINE KNYGA.

dėl kirpėjaus arba siuvėjaus paišymui kvormų ir kirpimui vyriškų drabužių. 50 puslapių. Gražiai apdaryta. Prekė $4.00

Tokia pat knyga del moteriškų drabužių. Prekė $4.00.

Amerikoje	10
Laima ir planetos	25
Lietuvos Istorija Knyga I	$1.50
Apdaryta	$2.00
Lietuvos Istorija. Knyga II	$1.50
Apdaryta	$2.00
Abi drūtai apdarytos į vieną tomą	$4.00
Lietuvių tauta. Tomas I	$1.5
Apdaryta	$2.0
Lietuvių tauta. Tomas II	$1.7
Apdaryta	$2.2
Abu tomai apdaryti į vieną	$4.2
Lietuviškos dainos iš visur surinktos	$2.0
Lengvas būdas, pačiam per save pramokti rašyti	1
Mythai, pasakos ir legendos žemaičių	50
Mūsų Dielės. (Per ką Lietuva kenčia)	10
Mokslinčius Tvardauskas	50
Miškas vis smarkiau degė	15
Maskoliai 1612 metuose arba Jurgis Mikalovskis	50
Našlaitė. (Apysaka eilėmis)	10
Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę	25
Parsidavimas ir pelnas	10
Paveikslai (Dvi apysakos)	15
Palemonas ir Giržduta. (Apysaka eilėmis)	20
Puota — Nuskintas žiedas. (Dvi apysakos)	10
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apysakos)	25
Pirmoje Gegužės Sapnas	15
Ponas Bartkus. (Eilės)	10
Pažvelgus atgas. (Romas)	$1.00
Palocius ežero dugnuose. (Trijų veiksmų drama)	15
Pamokinanti aprašymai iš gyvenimo žmonių	20
Sausio devinta	15
Švedų liaudies švietimas	25
Senkaus Jurgis	15
Šviesa Dievo dienos tamsybėje	35
Tamsybės Guolis	10
Užsistanavik ant to gerai	15
Vargdieniai. (Apysaka iš baudžiavos laikų)	50
Vilius Tell. (Drama 5-se aktuose	30
Valkata	10
Vilkų Lizdas. (Apysaka iš Kryžiuočių laikų)	35
Vytauto prisieka. Paveikslas, didumas 27½x21½	30
Vienybės Lietuvninkų 25 metų sukaktuvių Jubilėjinė knigelė (su 57 paveikslais	50
Žemių dulkės. (Labai akyva apysaka)	50
Ženybos Paikių Miko	10
Žmogus. (J. Akuratero apysaka	15

J. J. PAUKŠTIS & CO.,
120 Grand str., **BROOKLYN, N. Y.**

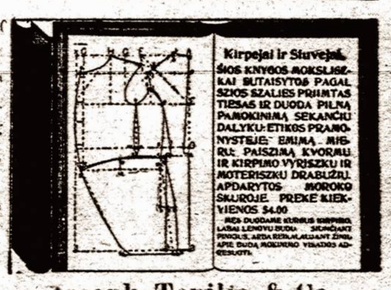

Joseph Topilis & Co.
195 Norman ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. 651 Greenpoint.

Daktaras Jonas Misevičia

VIENATINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE.

Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaigęs kursą Didžiausiame Palaginiam Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).

272 Berry Street, Brooklyn, N. Y.

Prie So. 2-nd Street.

"Feeling Better Already Thank You!"

Mielai aš paklausiau jūsų patarimo ir ištryniau su

Dr. Richter'io Pain-Expelleriu.

Dingo skaudėjimas kakle ir diegimas šone, jaučiuos visiškai gerai. Privalo būti kiekvienos šeimynos šepojė. Sergėkis nuo pamėgdžiotų. 25c ir 50c.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York.

Richter'io Congo Pillės yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

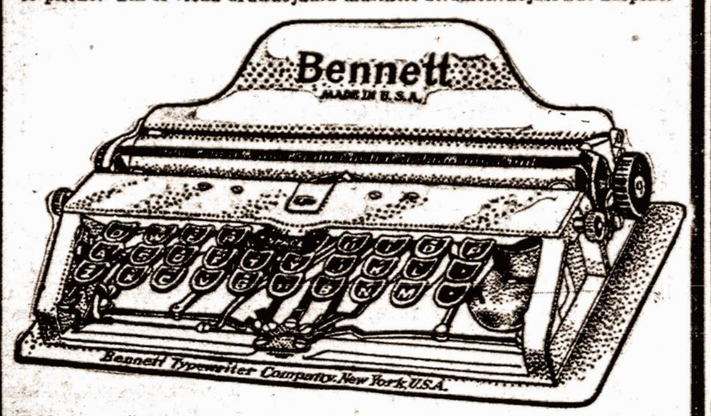

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Ruptura

Chroniškos, kraujo ir nervų ligos gydomos.

Dr. Alexander Omalley
Didžiausias Rupturos Specialistas.

Mano Budas — Iszgydytas ant visados be operacijos.

Aš noriu susišnekėti su kožnu žmogumi, kurs turi rupturą. Aš noriu išaiškinti jiems mano gydymo budą. Aš turėjau darbą su ruptura ir gydžiau ją per dvidešimts metų, ir esu išgydęs pilnai tukstančius žmonių, kurie turėjo rupturą. Toks milžiniškas patyrimas padarė mane pirmu Rupturos Specialistu, o ne ten kokiu praktikantu.

Atsimink Aš esu išradėju greito ir be skaudėjimo budo gydymo Rupturos, ir mano didelė praktika ir jos geras vaistas padarė daug pasekėjų. Jeigu įpulsi į jų rankas, vaistas nebus atsakantis.

PRISIPILDYMO LIGA.

Mano systema gydymo prisipildymo ir rektališkos ligos užtikrina jums greitą ir visotinį išgydymą. Aš nenaudoju peilį ar kokį kitą barbarišką budą prie Rektališkų ligų.

LIGOS VYRU

Aš noriu, kad kožnas žmogus turėdamas Išsiveržimą, Nečystą Kraują, Slobnumą Mažą Energiją, Kraujo ir Inkstų ar kokią kitą ligą parašytų ar pašnekėtų su manim. Rašyk jeigu negali ateiti. Visa korespondencija bus užlaikyta slaptybėje ir atsakymai siųsti čystam konverte. Rašyk ir atsiųsk 2c stampą ant knygutės apie Rupturą. Visokiais Prisipildymais ir Rektališka liga, o mes siųsim ją dykai ant bent kokio adreso.

Dr. Alex. O'Malley

Offices, 158 So. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

Kur Lietuviškai ir Lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

TIK KĄ IŠĖJO IŠ-PO SPAUDOS:

APIE KŪNO ISLAVINIMĄ

Pagal prof. Bliunčli parašyta P. Norkaus. Su 25 paveikslais. Pusl. 74. Kaina 15 centų. Autorius išdėsto žmogaus kūno, ypač krūtinės, sustatymą. Pagaliaus nurodo, kokia svarbią rolę loša kasdieninė kūno gymnastika, kaip ji žmogų sustiprina fyziškai ir protiškai; kaip per gymnastiką žmogus palaiko savo kūno sveikatą, gražumą ir pailgina gyvenimą. Tas atsiekiama tik pašvenčiant kasdieną po desėtką minučių ant gymnastikos. Kningutė reikalinga turėti po ranka ir atvejų atvejais perskaityti. Tas veikalėlis mūsų kalboje dar pirmutinis tokios rųšies.

VILKU LIZDAS

Apysaka iš kryžiuočių laikų, parašyta Zuzanos Moravskos, sulietuvinta A. Vėgėlės. Pusl. 117. Kaina 35 c. Niekas taip neišlavina jaunuomenės, niekas tiek neinkvepia meilės prie savo tėvynės ir visų prakilnių darbų, kaip historiškos apysakos. Francūzus pakėlė apysakos Diumo, Hugo ir Zolo. Pasaulį pralenkė anglai išmintingame patriotizme ačiu historiškiems romanams Walter Skotto. Lietuviai da maža teturi historiškų apysakų, išskiriant Kraševskio „Kuningas", „Vitoliorauda" ir kit. Todėl „Vilkų Lizdas" yra labai brangintina kninga. Nors ji skiriama tik jaunuomenei, bet ją su didele nauda ir smagumu perskaitys kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė.

PAŽVELGUS ATGAL

Didelė sociologiška apysaka arba romanas, garsaus amerikonų romanisto Edwardo Bellamy, versta P. Siulelio. Pusl. 356. Kaina $1. Šitas veikalas, išverstas veik į visų civilizuotų tautų kalbas, ir turėjęs visur milžinišką pasisekimą, lietuviškame pilname vertime pasirodė dar pirmą sykį. Bellamy nupiešia dailios apysakos formoje apie žmogų, kuris pramiegojęs šimtą suvirš metų, prabudo ir rado visai naują draugijos surėdymą. Čia jis aprašo viską, kas buvo naujai sutvarkyta ir kaip tuose laikuose buvo laiminga žmonija. Norints tai didelės fantazijos aprašymas, bet jis suteikia skaitytojui tūkstančius prakilnių minčių. Galima drąsiai sakyti, kad šita kninga yra socialistų vadovėlis. Ją perskaitęs žmogus pasisems sau labai gilių idealų. Ji privalo rastiės kiekvieno lietuvio kningynėlyj.

J. J. Paukštis & Co.

120-124 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

New Telephone 1070 R.

Vienatinis ir Geriausis Fotografistas.

Jos. Shukis

20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, neužmirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.

Priešai Central Dypą

Visokios blankos, konstitucija ir mokesčių knygelė gaunama dovanai pas Susivienijimo sekretorių: A. B. Strimaitį, 307 W. 30th st., New York City. Jeigu tavo miestelyje dar nėra S. L. A. kuopos, o nori tapti šios organizacijos sąnariu, tai rašyk klausdamas išlygų ir konstitucijos pas sekretorių viršpažymėtu adresu, arba pas prezidentą: F. Živatkauską, 110 W. Market st., Scranton, Pa.

Telephonas: 3254—T—Market.

Daktaras

Jonas J. Kaškiaučius

Gydo vyrų, moterių ir vaikų ligas, pagelbsti prie gimdymo.

VALANDOS: Nuo 9—12 ryt. nuo 6—8 vak.

88 Jefferson Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

Didžiausis Pasaulyje Teatras

Hippodrome.

ant 6th Ave., tarp 43 ir 44 gatvių.

Šiemet stato ant scenos vieną labai dailiai sutaisytą spektaklį „Aplink Svietą". Būti New Yorke ir neaplankyti Hippodromo, reiškia būti Romoje ir nematyti popežiaus. Lošia kasdien po pietų nuo 2-ros ir vakarais nuo 8-ių. Geriausios sėdynės $1. Augščiau — pigiau.

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.

Apdaryta $1.00.

J. J. Paukštis & Co.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

EMIGRANTŲ ŠELPIMO KOMITETO ADRESAI:

S. Jankauskas, 350 Newark str., Hoboken, N. J.

Pagelb. S. Zaliaucka. 243 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

Prot. sekr. J. A. Kavaliauckas, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Fin. sekr. J. Jukelis, 915 Clinton st. Hoboken, N. J.

Išd. V. Dauncras, 229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y

Sekr. J. A. Kavaliauckas.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA ORGANIZACIJA S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250-kuopų, turi 10,000 sąnarių, New Yorke savo namus vertės $40,000.00. Išleidinėja savaitinį laikraštį „Tėvynę", savo iždė turi grynais piningais suviršiu $25,000.00. Apšvietos reikalams ir kitokiems labdarinciems tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad Susivienijimas turėtų bent 100,000 sąnarių, tuomet tokia organizacija galėtų atlikti mums ir mūsų tautai milžiniškus darbus. Jeigu S. L. A. kuopos rastųsi kiekvienoje Amerikos vietelėje, kur tik yra burelis brolių, lietuvių ir kad visi suaugę butų jo sąnariais, kaipo pasekme to, našlės ir našlaičiai ir nusenę, po mirusiam sąnariui gautų 600 ar 1000 dol., tai pamąstyk, kiek apsunkinimų, kokius dabar nuolatos lietuviai nukenčia, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvystei, kurie dėl prievartos pakliuva į rankas kitataučių ir žuva kaipo lietuviai! Kiek piningų mūsų visuemenė tada galėtų apversti visokiems naudingiems tautos reikalams!

Šituos klausimus reikalaujame rimtai apsvarstyti. Pasvarstyk gerbiamas skaitytojau valandėlę, kaip čaug gero gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

Inmokėti piningai į šitą organizaciją (S. L. A.), buva pilnai užtikrinami atgavimui atgal sunkiose gyvenimo valandose ir dar daug sykių didesnį, negu tapo įmokėta.

Susiv. L. A. išmoka mirusio nario palaidpgaviui taip: $150.00, — $300.00, — $600.00 ir — $1000.00. Yra keturi skyriai apsaugos pagal virš paminėtas sumas.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga $100.000.00

Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga $100.000.00

Skaitykite atydžiai!

Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvarancijų į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jųsų sunkiai uždirbta skatiką. Sudėjan Valstijos kason Šimtą tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jųsų patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už $26.15, 100 rub. už $51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už $518.00. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER

141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga $100.000.00

Mūsų aptiekorius yra lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieškote sveikatos, galite ją apturet. Musu aptiekoriaus

vaistai (liekarstos) ir gera roda parodys tikrą kelią in sveikatą : : : : :

SU PAGARBA FRANAS URBONAS

151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mes visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORTĖS — malonėkit atsilankyt į musų Ofisą, o busit kogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:

šiokioms dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.

Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120–124 Grand Street, Brooklyn, Y. N. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus i visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

Padarom aktus rejentalnus dėlei žemės ir kitokių priklausančių savasčių. Tą viską darom su Konsulio paliudijimu.

Užsiimame provomis Europiškomis ir Amerikoniškoms iškolektavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išjieškom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdiuam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietns baliams, popieras laiškams rašyit ir kitokius spandos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spandos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

PIRMAS LIETUVISZKAS

Fotografistas ir Maliorius

VISOKIU FOTOGRAFIJU

Darba atlieku puikiai ir pigiai.

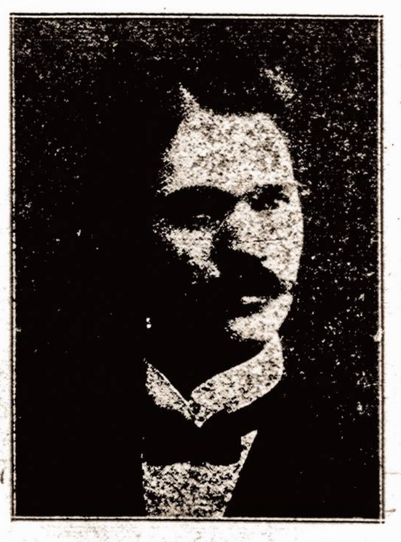

G. BENSON

328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę į Chicago, Ill., kurioj galit gaut: laikrodžių, laikrodėlių lenciugėlių, visokių žiedų, spilkų, kočėkų, kompasų, kryžiukų. Paikiausių armonikų, skripkų, klernetų, trūbų, koncertinų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Gerų britvų, visokio skyriaus drukuojamų mašinukių, albumų fotografijoms, guminių litarų. Mosų knygų, istoriškų ir malda-knygių. Gražių popierų gromatoms rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis, su drakuotais aplinkui konvertais, tuzinų už 25c, 5 tuz. $1.00, perkupčiams 1000 už $6.00. Jaigu kas neturite mano katalogą, rašyk šiądien: prisiųsdami už 5c markę, o aptarėsi mano Didelį Katalogą Dykai su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano tavoras pirmos kliasos, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirkt tavorą daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaites su orderiais ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,

3225 So. Halsted St. Dept. V. Chicago, Ill.

THE AMERICAN Preké $7.00
Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.

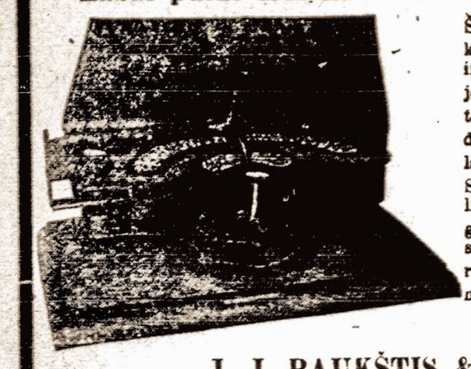

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po $10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrynelė 2 dol. Kam reikalinga tankiai kimotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanelį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė $2.00
O mašina $7.00

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Bell Phone: Dickinson 3757 w.

Dr. I. Stankus
Vienatinis Tikras Daktaras - Lietuvis Visoj Philadelphijoj.

Inrengė locną savo *Ligonbutį*, kuriame *pasekmingai gydo* visokias šviežias ir užsisenėjuses ligas.

Daro visokias operacijas.

Atsišaukintems
Gydytojo patarima suteikia dovanai.

DR. I. STANKUS
1220 So. Broad St.,
PHILADELPHIA, PA.

Antanas Stašauckas.
Labai puikioje vietoje saliunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.

No. 2 Cor. Nesbitt ir B.
EAST PLYMOUTH, PA.

THE LACKAWANNA
Lackawanna Railroad

Agent,
90 West Street, N. Y.

George A. Cullen,
General Passenger Agent.

Šykite pas:

pėsčios pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

The Road of Anthracite

Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių bėgiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį Punktų nuolatinį agentą, kasdien.

Pietvakarių,

Tarpe visų vietinių Punktų ir Tarpe New Yorko, St. Louis ir Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Šritį.

Trumpiausis kelias į Buffalo.

(Kietųjų anglinių kelias).

Parankiausei geležinkelei Europon kelionėms. Linijos suteina progą perdavinėją bagažą ir pervežą pasažierius.

Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai

Telephone Orchard 1133.

Dr. I. R. TILLMAN
Ofiso valandos:
8-10 ryte, 1-2 po piet, 6-8 vakare.
Nedėliomis: 8-10 ryte, 1-2 po piet.
276 E. Broadway, New York.

Teisingiausia Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

Jeigu norite turėti gerai atliktą darbą už prieinamą kainą, tai kreipkitės į offisą Dantistų Daktarų

GEMSO ir GINDESO
791 BROADWAY (kampas Fayette St.) **BROOKLYN, N. Y.**
Valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 8 vak. Nedėlioje nuo 9 ryte iki 1 po piet.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas
Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidare ofisą.

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specialistas prie ligų chroniškų (įsisenėjusių).

Valandos priėmimo ligonių: **Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.**

N. L. SAVAY
Advokatas.

Pirmiaus buves sanariu gerai žinomos advokatu firmos Atwater & Cruikslank.—Teipgi ex-prezidentas American Civic Alliance.

Praktikavęs tryliką metų augštesniuose teismuose.

OFFISAS:
45 Broadway, New York, N. Y.
Ruimai 184-187.
Tel. Rector 5560.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

Bell Phone: Dickinson 3757 w.

Dr. I. Stankus
Vienatinis Tikras Daktaras - Lietuvis Visoj Philadelphijoj.

Inrengė locną savo *Ligonbutį*, kuriame *pasekmingai gydo* visokias šviežias ir užsisenėjuses ligas.

Daro visokias operacijas.

Atsišaukintems
Gydytojo patarima suteikia dovanai.

DR. I. STANKUS
1220 So. Broad St.,
PHILADELPHIA, PA.

Telephone
1331

Nik. P. Zelwis
LIETUVISZKAS GRABORIUS

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Daktaras Tiesu, Julian Czupka
Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main Street, Wilkes-Barre, Pa. kasdien.
188 So. Washington Ave. Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketv. nuo 6—7 vak.
Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas paliudijimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

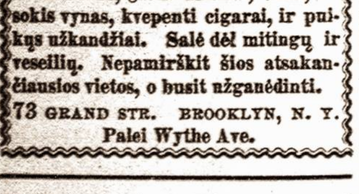

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.

Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirš 1.000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specijališkai turime padarę daug Lietuviškų Illiustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Pralekcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsiimti šiomi biznio, reikalaujanti pagelbos šaukitės prie:

American Film Exchange
A. T. Račiunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3536 W. Bedford.

„Jus mane išgelbejote"!

taip rašo išgydyti žmonės, «kaip kiti daktarai ir visoki vaistai negalėjo išgydyti».

Aš AMBRAZEJUS STAKNEVIČE prisiunčiu Philadelphijos M. Klinikos gidunam daktarui padėkavonę už gerą Lekarstą, kurios nustumė nuo manęs ligos akmenį, ką slogino per kelis metus, nes pirmiau didžiausi akademiški daktarai iš New Yorko gydė, o visi jie negalėjo pagelbėti. — o Philadelphijos M. Klinika į trumpą laiką sveiku padarė ir tikiu būti sveiku visada. Per tai ž erį Klinika ligų gyvavimo ir visiems lietuviams, kurie serga kad kreiptųs į Phil. M. Kliniką, kuri tikrai gerai tarnauja ir sergantiems sugrąžina sveikatą už ne brangiai. Ambr. STAKNEVIČE, Fulton County, Norris, Ill. Box 102.

GUODOTINAS DAKTARE: Šiuomi danešu, kad dar nė pusė liekarstų nesuvartojau, o jau esu sveikas ir daugiau gydytis nereikalauju. Širdingai dėkavoju už gydymą ir labai geras liekarstas. Dabar dirbu mainose. Jurgis Bacevičė, Box 5, Rush Run, W.Va.

GUOD PONE: Apturėtas liekarstas suvartojau, — jos yra labai geros, nes nuo vargінamos ligos galvos, krutinėje skaudėjimo išgydė, nes ant visos sistemos dabar jaučiuosi gerai sveikas. Esu labai dėkingas. Tony Mataškevič,
117 Plampton st. Washington, Pa.

Labai daug padėkavonių už išgydymą nuo visokių ligų, Philad. M. Klinikas turi kasdieną. Kaip kiti visoki daktarai nesigydo, tai šitas Klinikas ir tiems sugrąžina sveikatą, — be peilio, be pjaustymo, be operacijos, — vienok su tikroms, geroms liekarstoms, kurias tik gamta ir mokslas išduoda, kaip Amerikoj, taip ir iš Europos.

KAM SIRGTI IR VARGINTIS LIGOMS, KAD TEISINGAI GALI BŪT IŠGYDYTU

nuo įvairių ligų kaip slaptų, taip ir kitų, kurios užgula, kaip iš viršaus taip ir vidurinose kūno, kaip šviežiai užpuolančių taip ir nuo apsenėjusių, kurios tik suteikia nesmagumą ir skaudėjimą. KAIP VYRU taip ir MOTERU nesveikumus. BUSI IŠGYDYTAS, atsilankyk, o jei toli gyveni, tai aprašyk nesveikumus-ligą lietuviškoj kalboje, o apturėsi rodą, pagelbę ir tinkamai sutaisytas šviežias liekarstas iš geriausių medikamentų, kurios gali išgydyti. NEAPSIRIK, NESUKLYSK, bet visada ateik, ar rašyk ant žito adreso:

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC
1117 Walnut Street Philadelphia, Pa.
VALANDOS: Nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioj nuo 10 iki 2. Vakarais Utarninke ir Subatoj nuo 6 iki 8 valandai.

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.

P. BUTKUS
LIETUVISZKAS GRABORIUS
(UNDERTAKER)

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Mano gyvenimo Ofiisas atidaras DIENĄ IR NAKTĮ.
213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y
Branch Office: 48 Hudson Ave.
LIETUVIAI KREIPKITĖS REIKALE PAS LIETUVĮ.

Bischoff's Banking House
287 Broadway Kampas Reade Gatvės
New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

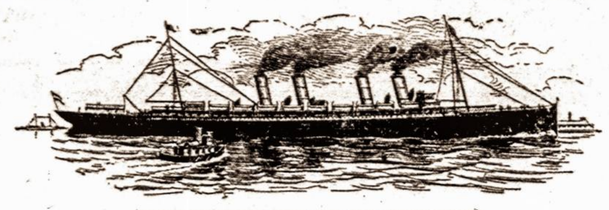

NEW TWIN SCREW EXPRESS STEAMSHIP KAISER WILHELM DER GROSSE.

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori kad jo reikalai butų greitai atlikti, tegu atsišaukia į

Seniausį Bankinį Namą. Uždėtą 1848 m.

$100.000 (šimtas tukstančių dolerių) yra mųsų kaucija sudėta į rėdišką kasą.

Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes pardaodame ant geriausių garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią kainą. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų parupiname. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimu Konsulio. Atjieškojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai.

Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.
Subatoje iki 8 val. vakare. Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

"LAISVĖ"
Visuomenės, Kulturos, Politikos, Literatūros, Populiariškai-Moksliškas LAIKRAŠTIS

Eina du sykiu sąvaitėj: Utarninke ir Pėtnyčioj.

Laikraštis "LAISVĖ" didelio formato, talpina raštus geriausių rašytininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių. "LAISVĖS" prenumerata Suvienytose Valst. metams 2 dol., pusmečiui 1 dol. Užrubežiuose—metams 3 dol., pusmečiui—$1.50.

Ant pažiūrėjimo siunčiam vieną numerį DYKAI!
Užsirašant laikraštį arba turint kokius nors reikalus adresuokite taip:

"LAISVĖ" 242 West Broadway SO. BOSTON, MASS.

ADVOKATAS

VIKTORAS E. GARCAS
45 Broadway, New York, N. Y.

Išveda pasekmingiausiai visas **Kriminališkas** ir **Privatiškas Provas** visuosia Amerikos ir Rusijoš suduosia. Jei jumi atsitinka kokią nelaimė (sužeidžia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduodu visokias **Rajantališkas popieras Daviernastis** ir t. t. Su PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegul atsišaukia per laišką ant sekančio adreso:

VIKTOR E. GARTZ
(Advokatas)
45 Broadway, New York, N. Y.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. **Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.**

8½ dienų in Roterdamą
III klasa $31.
II ,, 45.
I ,, 52.

11½ dienų in Liepojų
III klasa $33.
II ,, 47.
I ,, 62.

Laivai iš New Yorko: Birma Gegužio 13, Kursk Geg. 27, Lithuania Bir. 10.
Del smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY NEW YORK CITY, N. Y.

ŽMIJECZNIK

Tamvk! Tiktai Groblewskio Zmijecznikas yra tikrasis

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter .

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Nepamirškit
Tautiško Namo!
Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
Razutis & Dixon
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka
SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

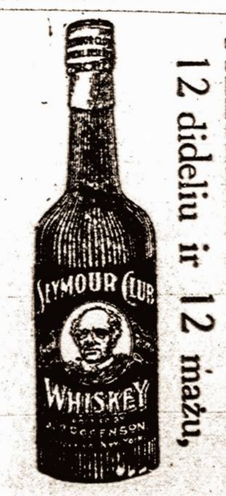

H. B. ROSENSON,
817-819 Grand St.,
Telephone, 1162 W'msburgh
BROOKLYN, N. Y.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone Peoples 37
,, Bell 47
Residence Peoples 1100

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.00.**

Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo **15 c.**

Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo..... **10 c.**

Aritmetika mokinimuisi rokundų. su paveikslais (apdaryta).....**35 c.**

Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu

P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LĄZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziau aminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.